

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ : «Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ (PROJECTS) ΑΠΟ ΤΟΝ
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΚΛΑΔΟ : ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ»**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑΣ : ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΠΑΤΑΪΔΑΚΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΚΑΘΗΓΗΤΗ : ΗΛΙΑΣ ΜΑΚΡΗΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ, 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛ.

ΜΕΡΟΣ Α΄ (ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ Μ.Μ.Ε...... 2

2.1. ΟΡΙΣΜΟΣ Μ.Μ.Ε. 2

2.2. ΤΜΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ Μ.Μ.Ε. 3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ Μ.Μ.Ε. 6

3.1. ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ 6

3.1.1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 6

3.1.2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ..... 6

3.1.3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ 7

3.1.3.1. ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ 7

3.1.3.2. ΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ 12

3.2. ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΜΙΑΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ 16

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ Μ.Μ.Ε. 19

4.1. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ 19

4.2. ΚΑΝΟΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
- ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ..... 20

4.3. ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ
ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ..... 21

4.4. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ – ΕΝΕΓΓΥΕΣ
ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ 22

4.5. ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ 27

4.5.1. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ 28

4.5.2. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ
ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ 28

4.5.3. ΕΛΕΓΧΟΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΟ ΥΨΟΣ
ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΙΤΛΩΝ ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑ 29

4.5.4. ΕΥΝΟΪΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ
ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ ΤΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ 29

4.5.5. ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ
ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ..... 30

4.6. ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ.....	
	37
5.1. ΕΞΕΤΑΣΗ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	37
5.1.1. ΒΑΣΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ	37
5.1.2. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ	47
5.1.3. ΛΗΨΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	49
5.2. ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ – ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΜΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΡΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑ.....	50
5.2.1. ΠΟΤΕ ΕΓΚΡΙΝΕΤΑΙ ΕΝΑ ΔΑΝΕΙΟ ΑΠΟ ΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ.....	50
5.2.2. ΠΟΤΕ ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΕΝΑ ΔΑΝΕΙΟ ΑΠΟ ΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	52
5.2.3. ΠΟΙΟΣ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑ ΣΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΕΝΟΣ ΔΑΝΕΙΟΥ	52
5.2.4. ΠΟΙΟΣ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ.....	52
5.2.5. ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΕΧΘΟΥΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑ ΣΕ ΜΙΑ ΣΧΕΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΤΡΑΠΕΖΑ	53
5.3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	56
5.4. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ.....	57

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
	61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	
	62

7.1. ΙΔΡΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ.....	62
7.2. ΑΚΙΝΗΤΑ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	63
7.3. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	64
7.3.1. ΔΙΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ.....	65
7.4. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	65
7.5. ΔΙΟΙΚΗΣΗ	66
7.6. ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ	67
7.7. ΠΡΟΪΟΝΤΑ	68
7.7.1. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	70
7.7.2. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΠΕΛΑΤΩΝ	73

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	
Ε.Τ.Ε. ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.....	
	77

8.1. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ.....	77
8.1.1. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΖΗΜΙΕΣ ΑΠΟ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ	79
8.1.2. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	80

8.2. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ.....	81
8.3. ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ 31.03.2006	83
8.3.1. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 01.01-31.03.2006 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	83
8.3.1.1. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 01.01.-31.03.2006	84
8.3.1.2. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ 31.03.2006	87
8.4. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	89

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ..... 104

9.1. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	104
9.2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	104
9.3. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ	105
9.4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	105
9.5. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	114
9.6. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΤΥΠΟΥ	118

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

10.1. ΣΥΓΚΡΙΣΗ Α΄ ΜΕΡΟΥΣ ΚΑΙ Β΄ ΜΕΡΟΥΣ	124
10.2. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ 287 ΚΑΙ 788	126
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	133
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	137

Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ (PROJECTS) ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΚΛΑΔΟ : ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ .

ΜΕΡΟΣ Α΄ : Θεωρητικό Πλαίσιο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο παρόν σύγγραμμα γίνεται αναφορά στην χρηματοδότηση επιχειρηματικών σχεδίων από τον Τραπεζικό κλάδο.

Στο Α΄ Μέρος γίνεται λόγος για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Μ.Μ.Ε.). Είναι δικαιολογημένη η εξέταση αυτής της κατηγορίας των επιχειρήσεων, αφού στην Ελλάδα καλύπτουν το 80% όλων των επιχειρήσεων.

Στη συνέχεια αναφερόμαστε στις πηγές χρηματοδότησής τους και ακολουθεί συσχέτιση τραπεζικής χρηματοδότησης και Μ.Μ.Ε.

Στο τέλος του Α΄ Μέρους γίνεται αναφορά στα κριτήρια χρηματοδοτήσεων από τη μεριά των τραπεζών.

Έτσι, προϊδεάζουμε τον αναγνώστη με τον τραπεζικό κλάδο που μελετάμε λεπτομερώς στο Β΄ Μέρος όσον αφορά τις χρηματοδοτήσεις.

(Εθνική Τράπεζα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ Μ.Μ.Ε.

2.1. Ορισμός Μ.Μ.Ε.

Στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Αριθ. L 107/8, 30.4.1996) ως ΜΜΕ θεωρούνται εκείνες οι επιχειρήσεις που κατέχουν τις εξής ιδιότητες (άρθρο 1, παράγραφος 1):

- απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους,
- έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 40 εκατ. Ευρώ (Ecu το 1996) ή έχουν ετήσιο συνολικό ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 27 εκατ. Ευρώ, και
- πληρούν το κριτήριο της ανεξαρτησίας.

Ως ανεξάρτητες επιχειρήσεις λαμβάνονται βασικά αυτές που το 25% και άνω του κεφαλαίου τους ή των δικαιωμάτων ψήφου, δεν ανήκουν σε μια επιχείρηση ή σε περισσότερες εταιρείες (από κοινού) που δεν είναι ΜΜΕ (σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 3).

Στο πλαίσιο της ίδιας νομοθεσίας, πραγματοποιείται μια περαιτέρω διαφοροποίηση των ΜΜΕ ανάμεσα σε μικρές και μεσαίες εταιρείες. Έτσι, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται (άρθρο 1, παράγραφος 2) η επιχείρηση, η οποία:

- απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζόμενους,
- έχει κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 7 εκατ. Ευρώ ή έχει ετήσιο ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 5 εκατ. Ευρώ,
- πληροί το κριτήριο της ανεξαρτησίας (σύμφωνα πάντα με την παράγραφο 3 του άρθρου 1).

Παρότι η κοινοτική προσέγγιση συνιστά περισσότερο μια σύσταση, εν τούτοις τα κράτη-μέλη θα πρέπει να τη λαμβάνουν σοβαρά υπόψη δεδομένου ότι αυτή έχει ήδη ενσωματωθεί στα κοινοτικά προγράμματα στήριξης των ΜΜΕ. Η εν λόγω σύσταση, όχι μόνο παρέχει μεγαλύτερη διαφάνεια στη χρηματοδοτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί χρήσιμο οδηγό τμηματοποίησης για τις ίδιες τις ΜΜΕ και τις Ενώσεις τους.

2.2. Τμηματοποίηση Μ.Μ.Ε.

(ανάλογα με το μέγεθός τους και την αξία τους).

Εστιάζοντας την προσοχή στην ευρύτερη κατηγορία των ΜΜΕ, στην πρώτη γραμμή προτεραιότητας τοποθετείται η κατηγορία των μεσαίων επιχειρήσεων, καθώς ο αριθμός τους είναι ικανοποιητικός (τουλάχιστον 1.200 στα μέσα της δεκαετίας του 1990), ενώ έχουν να επιδείξουν πολύ καλές επιδόσεις κερδοφορίας και αποδοτικότητας. Ταυτόχρονα, επειδή δεν διαθέτουν την ελευθερία χρηματοδοτικών επιλογών των πολύ μεγάλων εταιρειών, φαίνεται πως εκ των πραγμάτων υποχρεούνται να ικανοποιούν συγκριτικά περισσότερο τις ανάγκες τους σε ξένα κεφάλαια μέσω των εμπορικών τραπεζών.

Ίσως, πιο σημαντικές δυσχέρειες χρηματοδοτικής συνεργασίας με τα πιστωτικά ιδρύματα εντοπίζονται στις κατηγορίες των *μικρών*, και κύρια των *πολύ μικρών* εταιρειών. Παρά τη συγκριτικά χαμηλή δανειακή τους εξάρτηση, η αστάθεια εξέλιξης των κερδών τους, το χαμηλό ύψος των κερδών ανά επιχείρηση και το περιορισμένο απόλυτο μέγεθος των ξένων κεφαλαίων που χρησιμοποιούν, συνιστούν σε αρκετές περιπτώσεις για τα πιστωτικά ιδρύματα μια οριακή αγορά. Στα παραπάνω, θα πρέπει συχνά να προστεθούν και ορισμένα αρνητικά ποιοτικά τους γνωρίσματα, όπως είναι η αναπτυξιακή τους στασιμότητα ή παρακμή, το ερασιτεχνικό management και ενδεχόμενα μια σχετικά σύντομη χρονικά, αλλά και ασταθής, παρουσία στην αγορά (Αθανασόπουλος, Γεωργόπουλος, Μπέλλας 2004).

• Τα συμπεράσματα της εργασίας μας σε σχέση με τις διαφορές που εμφανίζουν μεταξύ τους οι επιμέρους ΜΜΕ, τελούν σε πλήρη αρμονία με την πρόσφατη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (*European Commission, 1997*) αναφορικά με τη "δεύτερη στρογγυλή τράπεζα" τραπεζιτών και ΜΜΕ. Και η εν λόγω μελέτη διαπιστώνει ότι οι ΜΜΕ δεν μπορούν να εκληφθούν ως μια ενιαία ομάδα με ομοιογενή χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Τουναντίον μάλιστα, η διαφορετικότητά τους είναι δεδομένη και τέτοια που από τη σκοπιά των εμπορικών τραπεζών να τεκμηριώνει την ταξινόμησή τους σε 4 κατηγορίες ή άλλως την τμηματοποίησή τους σε 4 αγορές - στόχους, σύμφωνα με τα κέρδη που τα πιστωτικά ιδρύματα αποκομίζουν από την εκάστοτε αγορά.

=> Ειδικότερα με βάση τη σχετική μελέτη της Επιτροπής, η αγορά των ΜΜΕ τμηματοποιείται σε:

- α) ΜΜΕ υψηλής αξίας (High Value SMEs),
- β) ΜΜΕ μέσης αξίας (Medium Value SMEs),
- γ) ΜΜΕ χαμηλής αξίας (Low Value SMEs),
- δ) Ζημιογόνες για τις τράπεζες ΜΜΕ (Loss-making SMEs -for banks-).

για το α:

Οι ΜΜΕ υψηλής αξίας είναι εκείνη η κατηγορία ΜΜΕ που προσφέρει τα περισσότερα κέρδη στις εμπορικές τράπεζες. Ταυτόχρονα όμως συνιστούν ένα σχετικά μικρό ποσοστό του συνόλου των ΜΜΕ-πελατών. Η σημασία τους για τα πιστωτικά ιδρύματα αποκαλύπτεται μεταξύ άλλων από τους χαρακτηρισμούς που τα τελευταία τους αποδίδουν, όπως Premium Clients, Prestige Clients, Hot Clients και Blue Chips. Οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις αποτελούν αντικείμενο ειδικής πολιτικής και χαιρούν ιδιαίτερης προσοχής από τα στελέχη των τραπεζών, τα οποία επιδιώκουν να τους παρέχουν "προσωπικές υπηρεσίες" μέσω της σύναψης και διατήρησης άμεσης σχέσης (relationship banking,¹) με τον κάθε πελάτη τους, δηλαδή της σχέσης "ένας προς έναν".

για το β:

Οι ΜΜΕ μέσης αξίας, ή άλλως οι λεγόμενες ΜΜΕ με προοπτικές, αποσπών επίσης ένα μεγάλο τμήμα της προσοχής των εμπορικών τραπεζών, καθώς οι τράπεζες ελπίζουν, με τις ανάλογες προσπάθειες, να τις μετατρέψουν βαθμιαία σε πελάτες υψηλής αξίας. Για αυτό και στην περίπτωση αυτή θέτουν στη διάθεση των πελατών τους εξειδικευμένα τραπεζικά στελέχη (Account Managers), η αντιστοιχία όμως του αριθμού των εν λόγω ΜΜΕ ανά τραπεζικό στέλεχος τείνει να είναι μεγαλύτερη σε σχέση με την πρώτη ομάδα.

για το γ:

Οι ΜΜΕ χαμηλής αξίας είναι εταιρείες, οι οποίες κυριαρχούν αριθμητικά εντός του συνόλου της οικογένειας των ΜΜΕ, παρέχουν εν τούτοις περιορισμένα

¹ Στο πλαίσιο του "relationship banking" ένα εξειδικευμένο τραπεζικό στέλεχος, ο επονομαζόμενος "Account Manager", φέρει την πλήρη ευθύνη για ένα συγκεκριμένο και αυστηρά προσδιορισμένο χαρτοφυλάκιο πελατών.

κέρδη στα πιστωτικά ιδρύματα. Την ίδια στιγμή από την άλλη πλευρά, επειδή ζητούν ένα σχετικά υψηλό εύρος τραπεζικών υπηρεσιών, είναι δυνατόν, έστω εμμέσως, να επηρεάσουν θετικά την κερδοφορία των ιδρυμάτων (π.χ. μείωση σταθερού κόστους τους).

για το δ:

Οι ζημιογόνες, για τις τράπεζες, ΜΜΕ, οι οποίες απορροφούν ένα αξιόλογο τμήμα του χρόνου και των πόρων των ιδρυμάτων, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα περιπτώσεων που ξεκινά από νέες, καινοτόμες επιχειρήσεις με πολύ καλές αναπτυξιακές προοπτικές (που θα μπορούσαν να τις οδηγήσουν στις ΜΜΕ υψηλής αξίας) αλλά συνάμα ιδιαίτερα ευαίσθητες και επιρρεπείς στους κινδύνους, προχωρά σε οριακές νεοσύστατες εταιρείες και σε επιχειρήσεις που διανύουν μια δύσκολη φάση του κύκλου ζωής τους και καταλήγει σε υπερχρεωμένες εταιρείες.

♦ Επειδή υποτίθεται ότι οι, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, χαμηλής αξίας και οι ζημιογόνες για τις τράπεζες ΜΜΕ θα πρέπει να είναι γενικότερα χαμηλής αποδοτικότητας επιχειρήσεις, κρίνεται ότι όσον αφορά στην ελληνική πραγματικότητα αυτές θα πρέπει να αναζητηθούν ανάμεσα στις πολύ μικρές και στις μικρές επιχειρήσεις. Υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο των ΜΜΕ οι εγχώριες επιχειρηματικές μονάδες μεσαίου μεγέθους είχαν συχνά να επιδείξουν αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων διπλάσια έως τριπλάσια της αντίστοιχης των πολύ μικρών εταιρειών (Αθανασόπουλος, Γεωργόπουλος, Μπέλλας 2004).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ Μ.Μ.Ε.

3.1. Πηγές χρηματοδότησης .

(ΠΗΓΗ : Η. ΜΑΚΡΗΣ , 2006)

3.1.1. Γενικά Στοιχεία

Οι πηγές χρηματοδότησης στις οποίες μπορεί να απευθυνθεί μια επιχείρηση προκειμένου να συγκεντρώσει κεφάλαια για ανάπτυξη επενδυτικών σχεδίων, βελτίωση της ρευστότητάς της, συγκέντρωση κεφαλαίου κίνησης κ.λ.π., διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες.

I. Εσωτερική Χρηματοδότηση

Πρόκειται για ίδια κεφάλαια των ιδιοκτητών, έσοδα πωλήσεων κ.λ.π.

II. Εξωτερική Χρηματοδότηση

Πρόκειται για πηγές χρηματοδότησης εκτός της επιχείρησης και διαχωρίζεται σε **συμμετοχική** και **μη-συμμετοχική χρηματοδότηση**, ανάλογα με το εάν συνεπάγεται παραχώρηση μεριδίων ή όχι, αντίστοιχα. Τέλος, η συμμετοχική χρηματοδότηση διακρίνεται σε **τυπική** και **άτυπη**, ανάλογα με το μέγεθος της χρηματοδότησης, την οργάνωση της διαδικασίας κ.λ.π. Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή των προαναφερθέντων πηγών άντλησης κεφαλαίων για της ανάγκες μιας επιχείρησης.

3.1.2. Εσωτερική Χρηματοδότηση

- Πιο εύκολα προσβάσιμη και προτιμητέα πηγή, ιδιαίτερα για τα πρώτα στάδια εξέλιξης ενός σχεδίου (ή επιχείρησης)
- Η διαθεσιμότητά διαφέρει, ανάλογα με την οικονομική κατάσταση του επιχειρηματία-ιδιοκτήτη και την κερδοφορία της επιχείρησης
- Εμπεριέχει μικρότερο κόστος για την επιχείρηση, (δεν υπάρχει κόστος διαμεσολάβησης, απώλεια μεριδίων κ.λ.π.).

Πηγές Εσωτερικής Χρηματοδότησης

A.) Προσωπικά κεφάλαια (του ιδιοκτήτη- μάνατζερ ή των διευθυντών της εταιρείας)

- Μικρή συνήθως ποσότητα κεφαλαίου που χρησιμοποιείται και εξαντλείται πρώτη
- Περιλαμβάνει και μη-χρηματικές εισφορές (μικρή ή καθόλου αμοιβή, εργασία από το σπίτι-αποφυγή ενοικίου, παραχώρηση εγκαταστάσεων κ.λ.π.).
- Επιζητείται από τους δυνητικούς επενδυτές σαν ένδειξη προσωπικής δέσμευση στο project.

B.) Φίλοι και Οικογένεια

- Προσωρινή «χείρα βοήθειας» παρά σοβαρή επένδυση
- Μικρή και σύντομη χρημ/ση (<10.000€ που εξαντλείται στα πολύ πρώιμα στάδια ανάπτυξης του εγχειρήματος).
- Δεν συμβάλλει στην ανάπτυξη εμπορικών διασυνδέσεων χρήσιμων για την πορεία της επιχείρησης.

Γ.) Αυτοχρηματοδότηση (έσοδα από πωλήσεις)

- Κατακράτηση μέρους των κερδών από τις πωλήσεις.

3.1.3. Εξωτερική Χρηματοδότηση

3.1.3.1. Συμμετοχική χρηματοδότηση (τυπική και άτυπη)

Δεν προϋποθέτει πληρωμή μετρητών, αλλά απώλεια μέρους ή (κάποιες φορές) και του συνόλου του ελέγχου της επιχείρησης (μεταβίβαση μεριδίων από τους ιδιοκτήτες, προς τους χρηματοδότες).

Πηγές Άντλησης Κεφαλαίων

- Άτυποι Επενδυτές ή ανεπίσημη αγορά κεφαλαίων κινδύνου (Επιχειρηματικοί Άγγελου/Business Angels)

- Κεφάλαια Επιχειρηματικού Κινδύνου (Venture Capital)
- Δημόσια Διαπραγμάτευση Μεριδίων (Χρηματιστήριο-αύξηση μετοχικού κεφαλαίου)
- Εξαγορές/Συγχωνεύσεις

Ι. Άτοποι Επενδυτές ή ανεπίσημη αγορά κεφαλαίων κινδύνου (Επιχειρηματικοί Άγγελοι/Business Angels)

Γενικά Στοιχεία

- Ιδιώτες (πρώην μάνατζερ, επιχειρηματίες κ.λ.π.) που χρηματοδοτούν επενδυτικά εγχειρήματα υψηλού κινδύνου (κυρίως νέων και μικρών επιχειρήσεων), που βρίσκονται σε αρχικά στάδια ανάπτυξης
- Δραστηριοποίηση αυτόνομη ή στα πλαίσια οργανωμένου συνδικάτου με άλλους επενδυτές τις ίδιες μορφής (syndicated investments), με ένα άτομο συντονιστή ('αρχάγγελος').
- Κίνητρο: οι προσδοκώμενες υψηλές αποδόσεις
- Απόφαση και με μη-χρηματοοικονομικά κριτήρια (ενδιαφέρον για μια συγκεκριμένη τεχνολογία, ευκαιρία να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην επιχειρηματική διαδικασία, προσωπική ευχαρίστηση κ.λ.π.)

Κόρια Χαρακτηριστικά

- Επένδυση σε διάφορους κλάδους, με εστίαση σε τοπικό επίπεδο (κοντά στην έδρα τους) και σε τομείς που διαθέτουν εμπειρία
- Ποσά επένδυσης: 15,000-150,000€ αυτόνομα και >250,000€ στα πλαίσια οργανωμένου συνδικάτου.
- Γρήγορη λήψη αποφάσεων, χωρίς γραφειοκρατία και διαδικασίες που αυξάνουν το κόστος
- Έμφαση σε ποιοτικούς παράγοντες (ποιότητα επιχ/κής ομάδας, στρατηγική επιχείρησης για την αγορά κ.λ.π.)
- Προσωπική (και ενεργή) εμπλοκή στη χάραξη της στρατηγικής της επιχείρησης και στην ανάπτυξη της αγοράς για το προϊόν της

- Έλεγχος του σχεδίου (hands on approach) με διαχείριση της αβεβαιότητας (θέση στο Δ.Σ), συνέπεια και της προηγούμενης ιδιότητας των περισσότερων (συνταξιούχοι επιχειρηματίες, πρώην διευθυντές κ.λ.π.).
- Είναι 'υπομονετικοί επενδυτές' (patient investors): διατηρούν την επένδυση για μεγάλο χρονικό διάστημα (συνήθως >5 χρόνων ή και χωρίς συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα)
- Σπάνια ενδιαφέρονται για την απόκτηση ελέγχου των επιχειρήσεων που χρηματοδοτούν, μετά την ολοκλήρωση του σχεδίου.
- Δεν έχουν ανάγκη τις αποδόσεις του εγχειρήματος άμεσα, καθώς διαθέτουν μεγάλη οικονομική επιφάνεια.
- Δρουν αυτόνομα και σε αντάλλαγμα, κερδίζουν σε προσωπική ικανοποίηση και ενθουσιασμό (βλέποντας την κρίση τους να μετουσιώνεται σε επιτυχία, μέσα από τις σωστές κινήσεις) και σε χρήμα (αν επιτύχει το εγχείρημα της επιχείρησης)

Μειονεκτήματα

- Αποφάσεις κυρίως με γνώμονα την ευκαιρία για κέρδη κεφαλαίου (ρυθμοί απόδοσης 30% για αρχικά στάδια και 20% για οργανωμένες και συγκροτημένες επιχειρήσεις)
- Ανάληψη μέρους ή του συνόλου του ελέγχου της διαδικασίας (ενδεχομένως και της επιχείρησης), όσο διαρκεί το project (επιβάλλοντας συχνά και προσωπικές απόψεις).
- Δυσκολία εντοπισμού τους από τις επιχειρήσεις, είτε γιατί δραστηριοποιούνται συνήθως σε τοπικό επίπεδο, είτε γιατί δεν υπάρχει οργανωμένο δίκτυο ανά περιοχή, μέσω του οποίου να μπορούν να αναζητηθούν.

II. Κεφάλαια Επιχειρηματικού Κινδύνου (Venture Capital)

- Εστιασμένη, μακροχρόνια επένδυση, κατευθυνόμενη προς ΜΜΕ μεγάλου δυναμισμού, με σοβαρές προοπτικές μεγέθυνσης, (σαν αντιστάθμισμα για υψηλό κίνδυνο), μη- εισηγμένες στο χρηματιστήριο
- Ειδίκευση-εστίαση σε νέες ιδέες και ριψοκίνδυνα εγχειρήματα (τεχνολογία κ.λ.π.)
- Απόκτηση μεριδίου στις επιχειρήσεις που χρηματοδοτούνται

- Παροχή διοικητικών συμβουλών
- Υποστήριξη της ανάπτυξης της επιχείρησης (add value), ώστε να αυξηθεί η αξία της και να επιτύχουν κέρδη κεφαλαίου.
- Παροχή εγγυήσεων για την ποιότητά της στους δυνητικούς επενδυτές.
- Κάτι σαν 'Επενδυτές-Σύμβουλοι': Επενδύουν-προσθέτουν αξία-αποεπενδύουν

Χρηματοδοτούν:

- Ίδρυση και εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων με νέες ιδέες (start-up finance)
- Επιχειρήσεις που βρίσκονται στο στάδιο της ανάπτυξης (expansion finance), δηλαδή σημειώνουν ήδη πωλήσεις
- Εξαγορές/συγχωνεύσεις επιχειρήσεων.
- Επιχειρήσεις με υψηλές προοπτικές, προϊόν με ξεκάθαρο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και ικανά άτομα στη διοίκηση και διαχείριση της παραγωγικής διαδικασίας.
- Επενδύσεις >250,000 ευρώ, σε επιχ. μεσαίου μεγέθους.
- Σχετικά αργές αποφάσεις, με εξονυχιστικό έλεγχο
- Δραστηριοποίηση: συγκέντρωση με ορίζοντα 5-7 έτη
- Αποδόσεις σε κέρδη κεφαλαίου (μερίδια), την περίοδο εξόδου από την επιχείρηση (από-επένδυση- disinvestment)

Μειονεκτήματα

- Απροθυμία χρηματοδότησης νέων επιχειρήσεων ή αρχικών σταδίων ανάπτυξης λόγω του αυξημένου κινδύνου που συνεπάγεται η επένδυση.
- Αξιολόγησή των προτάσεων με αυστηρά κριτήρια (αποδοχή 4-7%, απόρριψη εξαρχής 75%-2003).
- Υψηλές αποδόσεις (50-60% το χρόνο για επιχειρήσεις ή εγχειρήματα στο ξεκίνημα και 30% για μεταγενέστερα στάδια).
- Απροθυμία εμπλοκής σε επενδύσεις μικρού μεγέθους, λόγω του σταθερού κόστους αποτίμησης και επίβλεψης, που αυξάνει με την αβεβαιότητα, χαμηλών προσδοκώμενων εισοδημάτων και απροθυμίας (ή/και αδυναμίας) των επιχειρήσεων να εκδώσουν μερίδια.

III. Χρηματιστηριακή Αγορά

Σημαντική πηγή κεφαλαίων, αλλά:

- Αφορά εδραιωμένες κυρίως επιχειρήσεις, με ικανό μέγεθος, οικονομική βάση, εμπορικό ιστορικό και σταθερότητα.
- Αντι-οικονομικό για επιχειρήσεις που στοχεύουν στη συγκέντρωση περιορισμένου κεφαλαίου (υψηλό σταθερό κόστος προετοιμασίας-έξοδα εισαγωγής, νομικών και λογιστικών δαπανών, κόστος εκτύπωσης μετοχών κ.λ.π.).
- Συνεχής διακύμανση της τιμής της μετοχής, ανάλογα με την αίσθηση του επενδυτή σε σχέση με τον κλάδο, τις συνθήκες της αγοράς κ.λ.π.

IV. Εξαγορές / Συγγωνεύσεις

- Ανταλλαγή ή αγορά, μεριδίων, με σκοπό την επιβίωση στον ανταγωνισμό και τον περιορισμό των χρηματοοικονομικών εμποδίων, μέσα από την άντληση κεφαλαίων για τα επενδυτικά σχέδια της επιχείρησης.
- Ενώ δεν είναι απαραίτητα μη επιθυμητή, η πώληση ή προσχώρηση σε μια μεγαλύτερη επιχείρηση εγκυμονεί αρκετούς κινδύνους:
- Κίνδυνος μη-κατανόησης από τη νέα εταιρεία, της φύσης της επιχείρησης που απέκτησε με κίνδυνο να περιορίσει την ανάπτυξή της ή να καταπνίξει τη δημιουργικότητά της.

Διαδικασία Αξιολόγησης και χρηματοδότησης από τις πηγές συμμετοχικής χρηματοδότησης και πηγές προβλημάτων

Κυριότερα Κριτήρια Επιλογής Σχεδίου

- Στάδιο Επένδυσης
- Χρονική Διάρκεια Επένδυσης
- Μέγεθος Επένδυσης
- Αναμενόμενη Απόδοση/Δυνητικές Προοπτικές του εγχειρήματος
- Επιχειρηματικό Σχέδιο
- Άυλο Κεφάλαιο (ικανότητες διοίκησης, γνώση κ.λ.π.)

- Δέσμευση του Επιχειρηματία (ή της Ομάδας Διοίκησης), στο εγχείρημα
- Οργάνωση (τεχνική και εμπορική του εγχειρήματος)

Διαδικασία Χρηματοδότησης

- Συνεχής έλεγχος και ενεργός συμμετοχή
- Χρηματοδότηση σε γύρους (με επαναξιολόγηση)
- Επαναλαμβανόμενα συμβόλαια (repeated contracts)

Προβλήματα Χρηματοδότησης

- Αβεβαιότητα-Κίνδυνος
- Τεχνική (ή Τεχνολογική)
- Για το Προϊόν και την Αγορά
- Για την Επιχείρηση
- Ασύμμετρη Πληροφόρηση
- Ευκαιριακή συμπεριφορά (Free Rider)

3.1.3.2. Μη συμμετοχική χρηματοδότηση

Δεν προϋποθέτει απώλεια ιδιοκτησίας, αλλά συχνά και καταβολή μετρητών και εγγυήσεων από τους υποψήφιους δανειζόμενους και γι' αυτό είναι πιο δύσκολο να πραγματοποιηθεί (ιδιαίτερα για επιχειρήσεις μικρότερου μεγέθους και ηλικίας, που δεν διαθέτουν τα απαραίτητα υλικά και χρηματοοικονομικά στοιχεία).

Πηγές άντλησης κεφαλαίων

- Δανειακή Χρηματοδότηση (Debt Finance)
- Δημόσιος Τομέας (Public Funds/Finance)
- Factoring (Επιχειρηματικές Απαιτήσεις)
- Leasing (Χρηματοδοτική Μίσθωση)

I. Δανειακή Χρηματοδότηση

- **Εμπορικές Τράπεζες**

-Γενικές τραπεζικές υπηρεσίες στο ευρύ κοινό και στις επιχειρήσεις (δάνεια, αποταμιεύσεις, καταθέσεις όψεως κ.λ.π.).

- **Επενδυτικές Τράπεζες**

-Ειδικευμένες- συγκεκριμένες, περιορισμένες υπηρεσίες. -Μεσάζοντας - 'πράκτορας' (agent), ανάμεσα στον 'εκδότη' μεριδίων (μετοχών) και στο επενδυτικό κοινό (αγοράζει και διανέμει τις μετοχές στους χρηματιστές και τους επενδυτές), κερδίζοντας από την διαφορά της τιμής αγοράς και πώλησης.

-Παρέχουν και συμβουλές προς τις επιχειρήσεις.

-Μεγάλου οικονομικού μεγέθους δραστηριότητες

-Μη παροχή εναρκτήριας χρηματοδότησης

Πλεονεκτήματα

- Δεν συνεπάγεται απώλεια ιδιοκτησίας
- Διαθέτουν μεγάλο δίκτυο στελεχών και υποκαταστημάτων
- Αναπτύσσουν εξειδικευμένα χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες
- Παρέχουν καθημερινές υπηρεσίες

Μειονεκτήματα

- Συντηρητική Νοοτροπία (αποστροφή κινδύνου, βραχυχρόνιος ορίζοντας κ.λ.π.)
- Απαίτηση Εγγυήσεων
- Ελλιπής γνώση (απόφαση με μη αναπτυξιακά κριτήρια)
- Γραφειοκρατική-χρονοβόρα διαδικασία λήψης απόφασης

II. Δημόσιος Τομέας

- Καθοριστικός παράγοντας (λόγω μεγέθους).
- Χρηματοδότηση άμεση (επιδότησεις, βραβεία, αναπτυξιακοί νόμοι) ή έμμεση (παροχές και διευκολύνσεις- χαμηλότερη φορολογία και εισφορές κ.λ.π.).
- Πλαίσια Εγγύησης Δανείων (Loan Guarantee Schemes): -Ενισχύουν τις προσπάθειες ανάπτυξης επιχειρηματικών σχεδίων, διασφαλίζοντας το χρηματοδότη (μερική κάλυψη από το κράτος), για παροχή κεφαλαίων σε επιχειρήσεις, που εμφανίζουν μεγαλύτερα επίπεδα αβεβαιότητας σε σχέση με τις υπόλοιπες (HB-SMART).
- Δημόσια Venture Capital (κεφάλαια από συνεργασία δημόσιων και ιδιωτικών φορέων)

III. Πρακτορεία Επιχειρηματικών Απαιτήσεων (Factoring)

- Χρηματοδότηση για επιχειρήσεις με ανείσπρακτες απαιτήσεις
- Σύναψη σύμβασης μεταξύ μιας εμπορικής επιχείρησης και ενός πρακτορείου (factor), για τη χρηματοδότηση σημερινών και μελλοντικών απαιτήσεων αυτής με ενεχυρίαση ή πώληση αυτών και λήψη δανείου αντίστοιχου σχεδόν ποσού (70-80%).
- Μέσο για βελτίωση βραχυχρόνιων ταμειακών ροών και μείωση προβλημάτων με καθυστερημένες πληρωμές.
- Παροχή παράλληλων υπηρεσιών προς την επιχείρηση (συμβουλές μάρκετινγκ, κάλυψη πιστωτικού κινδύνου, υπόδειξη νέων πελατών κ.λ.π.).

Μειονεκτήματα:

- Υψηλό κόστος χρηματοδότησης
- Δεν είναι κατάλληλη για επιχείρηση που βρίσκεται σε αρχικό στάδιο ανάπτυξης που δεν έχει δηλαδή πωλήσεις-και απαιτήσεις
- Ομολογία οικονομικής αδυναμίας της επιχείρησης, για έλεγχο των πελατών και νομική κάλυψη

IV. Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing)

- Εναλλακτική/συμπληρωματική παραδοσιακού δανεισμού (συνδυάζει χαρακ/κά τραπ. δανεισμού και μίσθωση κεφαλαιουχικών αγαθών).
- Χρήση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού από μισθωτές για ορισμένη χρονική περίοδο, έναντι καταβολής περιοδικής αμοιβής (μίσθωμα), με option αγοράς στο τέλος της μίσθωσης με μικρό κόστος.
- Αφορά κυρίως πάγιο κεφάλαιο (κτίρια, μηχ/τα αυτ/τα, Η/Υ κ.λ.π.)
- Απευθύνεται σε εταιρίες που ανανεώνουν εξοπλισμό ή αγοράζουν νέο
- Δυνατότητα κάλυψης ολόκληρης της επένδυσης, χωρίς υποχρέωση άμεσης εκταμίευσης του συνόλου ή μέρος του κόστους εξοπλισμού. Επίσης, το κόστος του εξοπλισμού γίνεται γνωστό εκ των προτέρων και αποπληρώνεται σε προβλεπόμενη βάση (αποφυγή αυξήσεων).
- Παρέχεται συντήρηση και προοπτική, μετά από συγκεκριμένη καταβαλλόμενη αξία, απόκτησης του μισθώματος από το μισθωτή.

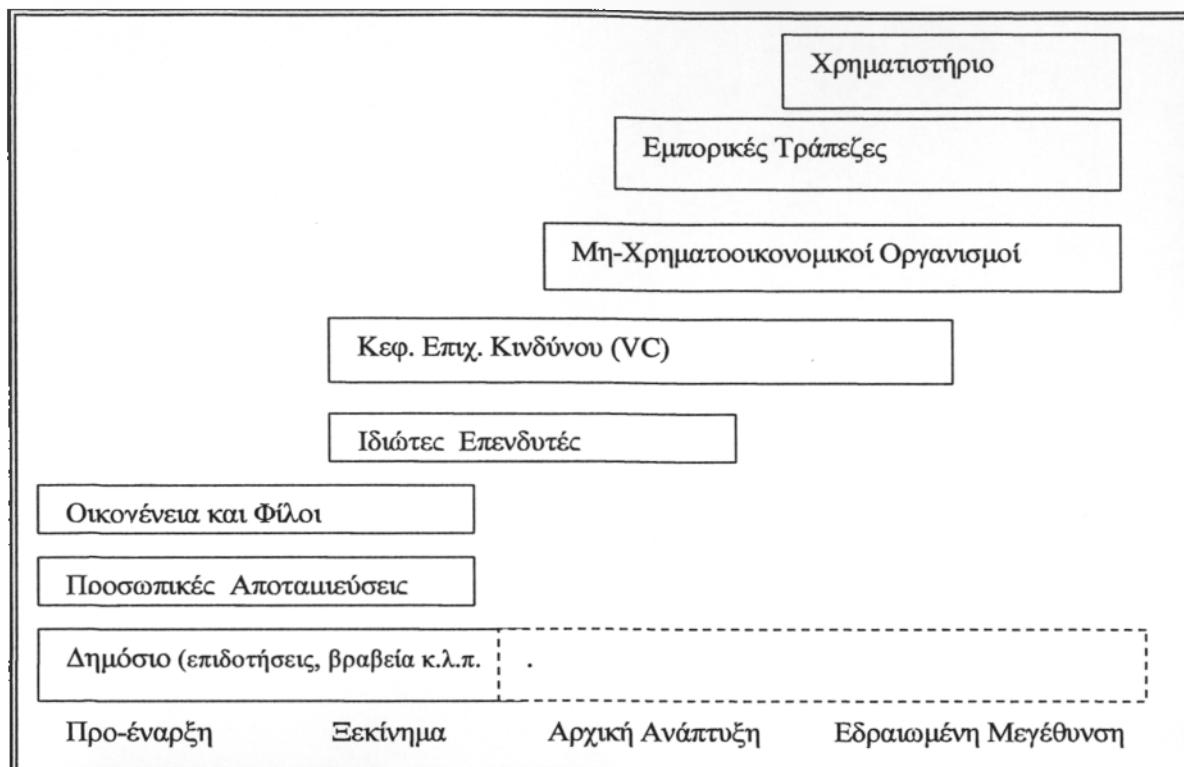
Μειονεκτήματα

- Μεγαλύτερο κόστος επένδυσης και πιθανότητα ανάληψης υπέρμετρων υποχρεώσεων (υπερεκτίμηση παραγωγικών δυνατοτήτων της επιχείρησης).
- Δεν προσφέρει ουσιαστικό (άυλο) κεφάλαιο

Στάδια Ανάπτυξης και Πηγές Χρηματοδότησης

Στο διάγραμμα που ακολουθεί επιχειρείται ένας συγκερασμός των μέχρι τώρα αναφερθέντων, σχετικά με τις ανάγκες σε χρηματοδότηση για την επιχείρηση σε κάθε στάδιο και τις πηγές χρηματοδότησης που ενεργοποιούνται σε κάθε στάδιο της διαδικασίας ανάπτυξης μιας επιχείρησης (ή ενός επιχειρηματικού σχεδίου)

Διάγραμμα 1. Στάδια ανάπτυξης και Πηγές χρηματοδότησης

Πηγή : Η. Μακρής , 2006

3.2. Πηγές χρηματοδότησης των κεφαλαίων μιας επιχείρησης .

(ΠΗΓΗ : Ι. Ν. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ , 1997)

Η ρευστότητα της επιχείρησης και η αλληλεπίδραση της αποδοτικότητας και του χρηματοδοτικού κινδύνου, που εδώ νοείται ως αδυναμία εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της επιχείρησης, υπαγορεύουν τον τρόπο χρηματοδότησης του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Βάση εκκίνησης αποτελεί ο χρόνος ρευστοποιήσεως των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού καθώς επίσης η επίδραση των πωλήσεων πάνω στις ανάγκες για κεφάλαιο κινήσεως (Ι. Ν. Αποστολόπουλος , 1997).

Γενικά μπορούμε να πούμε ότι τα διάφορα είδη των κεφαλαίων θα πρέπει να βρίσκονται σε αρμονία με τα είδη των ενεργητικών στοιχείων που χρησιμοποιεί η επιχείρηση. Έτσι τα πάγια συνηθίζεται και πρέπει να χρηματοδοτούνται με μακροπρόθεσμα δάνεια ή ίδια κεφάλαια. Επίσης όσο περισσότερο η επιχείρηση αυξάνει τη δραστηριότητά της, τόσο περισσότερο αυξάνουν και τα μόνιμα κυκλοφορούντα ενεργητικά. Αυτά όπως και τα πάγια, θα ήταν ιδεώδες να

χρηματοδοτηθούν με μακροπρόθεσμο χρέος ή ίδια κεφάλαια. Κανονικά το μεγαλύτερο μέρος του μόνιμου κεφαλαίου κινήσεως θα πρέπει να προέρχεται από τους μετόχους ή τους φορείς της επιχείρησης με έκδοση μετοχών και από παρακράτηση κερδών με τη μορφή αποθεματικών.

Όσο μεγαλύτερο το ύψος του μόνιμου κεφαλαίου κινήσεως που προσφέρεται από τους μετόχους ή τους φορείς της επιχείρησης, τόσο πιο ευνοϊκή είναι η πιστοληπτική ικανότητά της.

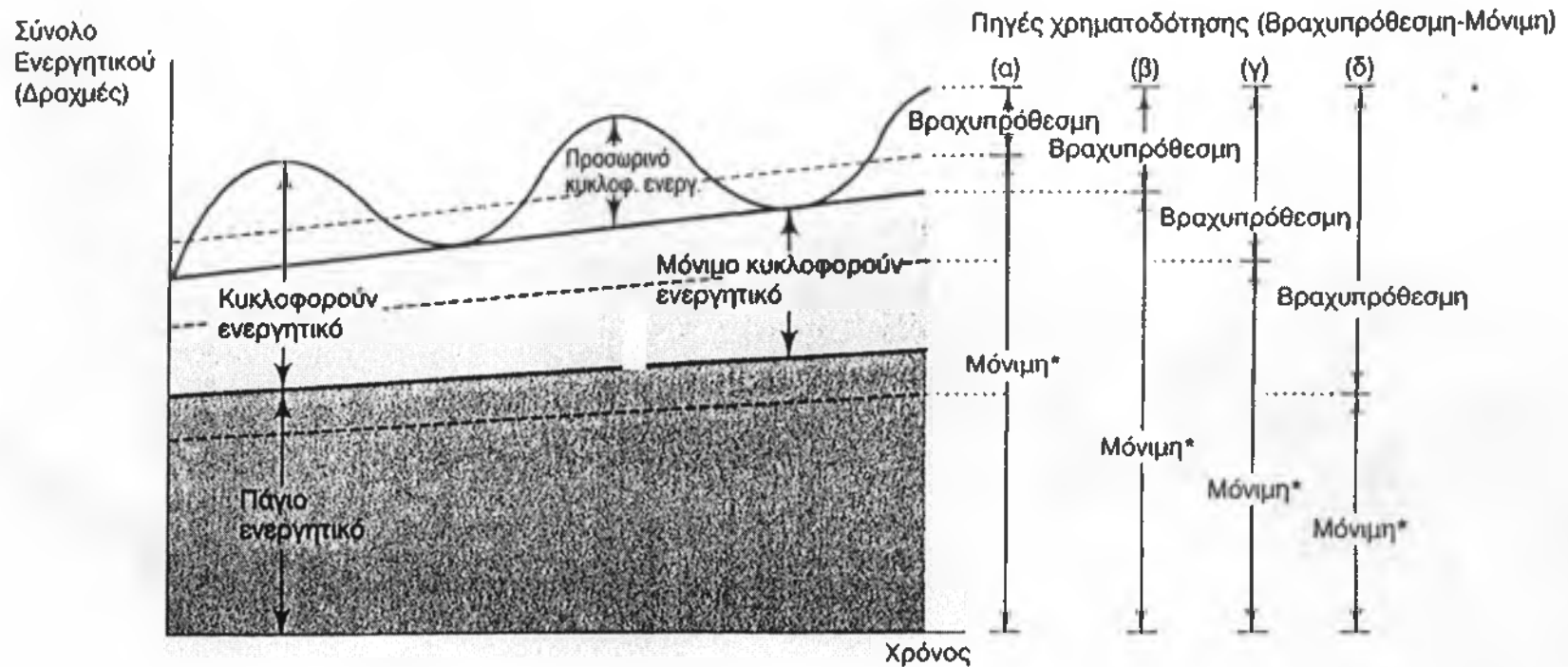
Άλλες πηγές μόνιμου κεφαλαίου κινήσεως μπορεί επίσης να είναι η έκδοση από την επιχείρηση μακροχρόνιων ομολογιακών δανείων, καθώς και ο μακροπρόθεσμος δανεισμός. Το προσωρινό ή μεταβλητό τμήμα του κεφαλαίου κινήσεως προέρχεται συνήθως από τις βραχυπρόθεσμες πιστώσεις και το βραχυχρόνιο τραπεζικό δανεισμό.

Συνοπτικά οι κυριότερες πηγές κεφαλαίου κινήσεως σε μια επιχείρηση είναι:

- (1) Οι πωλήσεις ή άλλα έσοδα που αυξάνουν τα ρευστά της διαθέσιμα και τις απαιτήσεις της ή και τα δύο.
- (2) Τα κέρδη κεφαλαίου από την πώληση χρεογράφων ή άλλων προσωρινών επενδύσεων.
- (3) Οι πωλήσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων ή άλλων προσωρινών επενδύσεων.
- (4) Η αύξηση κεφαλαίων, από την έκδοση νέων μετοχών και η προσφυγή στο μακροχρόνιο δανεισμό με έκδοση τίτλων ομολογιακών δανείων.
- (5) Οι βραχυχρόνιες Τραπεζικές πιστώσεις.
- (6) Οι παρεχόμενες πιστώσεις από τους προμηθευτές της.
- (7) Ο ευνοϊκός διακανονισμός των υποχρεώσεων της εταιρείας π.χ. πιστωτές, καταβολή φόρων και εργοδοτικών εισφορών.
- (8) Η παρακράτηση κερδών για σχηματισμό αποθεμάτων.

Το διάγραμμα 2 παρουσιάζει σχηματικά τις πηγές χρηματοδότησης των ενεργητικών στοιχείων μιας επιχείρησης και τις δυνατές εναλλακτικές πολιτικές στο κεφάλαιο κινήσεως.

Διάγραμμα 2 : Πηγές χρηματοδότησης των ενεργητικών στοιχείων μιας επιχείρησης και εναλλακτικές πολιτικές στο κεφάλαιο κινήσεως

* Η Μόνιμη χρηματοδότηση προέρχεται από μέσο-μακροπρόθεσμα δάνεια, ίδια κεφάλαια και διάφορες άλλες βραχυπρόθεσμες πιστώσεις μόνιμου χαρακτήρα. (μη πληρωθέντες φόροι, εισφορές και κρατήσεις, μη πληρωθέντα μερίσματα και διάφοροι άλλοι πιστωτικοί λογαριασμοί).

(Πηγή : Ιωάννης Ν. Αποστολόπουλος , 1997)

Εναλλακτικές πολιτικές κεφαλαίων κινήσεως:

- (α) Συντηρητική διαχείριση των κεφαλαίων κινήσεως.
- (β) Ενδιάμεση διαχείριση των κεφαλαίων κινήσεως.
- (γ) Επιθετική διαχείριση των κεφαλαίων κινήσεως.
- (δ) Πολύ επιθετική διαχείριση των κεφαλαίων κινήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ Μ.Μ.Ε.

4.1. Γενικοί κανόνες χρηματοδότησης

Οι χρηματοδοτήσεις που ενεργούνται στην Ελλάδα από τις Επενδυτικές, Εμπορικές Τράπεζες και τους ειδικούς Πιστωτικούς Οργανισμούς, κατευθύνονται και ελέγχονται από τις νομισματικές αρχές του κράτους, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τους όρους που περιγράφονται κατά κύριο λόγο στη 1509/1/14.9.68 απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής, σε μεταγενέστερες αποφάσεις της και σε πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Οι νομισματικές αρχές καθορίζουν τη μορφή (μακρο-μεσοπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος δανεισμός) και το ύψος των δανείων στους διάφορους κλάδους δραστηριότητας, τους όρους και τις προϋποθέσεις των δανείων. Το ύψος του επιτοκίου καθορίζεται ελεύθερα από τις Τράπεζες, μέσα σε κάποιο εύρος, και εξαρτάται για κάθε πελάτη από το κόστος των δανειακών κεφαλαίων και τη δανειοληπτική του ικανότητα (*I. Ν. Αποστολόπουλος, 1997*).

Για τη χορήγηση των δανείων οι Τράπεζες λαμβάνουν υπόψη τους ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια όπως την αποδοτικότητα και σκοπιμότητα της επένδυσης καθώς και γενικότερα οικονομικοκοινωνικά κριτήρια.

Το Τραπεζικό Σύστημα μπορεί να χρηματοδοτεί το εμπόριο, την βιομηχανία, τη βιοτεχνία, την ναυτιλία καθώς και άλλες κατηγορίες επενδύσεων.

Η χρηματοδότηση αυτή πρέπει να καλύπτει πραγματικές ανάγκες της επιχείρησης, είτε στην παραγωγική της διαδικασία είτε στην επενδυτική και εμπορική της δραστηριότητα. Έτσι τα Τραπεζικά δάνεια διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:

(α) *Μακροπρόθεσμα δάνεια για πάγιες εγκαταστάσεις.*

Οι χορηγήσεις αυτές προσφέρονται για κάλυψη πάγιων εγκαταστάσεων ανεξάρτητα του μεγέθους του επενδυτικού έργου όπως:

- το οικοπέδο πάνω στο οποίο θα γίνει η μονάδα.
- οι κτιριακές εγκαταστάσεις
- ο μηχανολογικός εξοπλισμός
- τα μεταφορικά μέσα

- τα έξοδα ιδρύσεως και οργανώσεως
- τα έξοδα μετεγκατάστασης της μονάδος από μια περιοχή σε άλλη.

(β) *Μεσοπρόθεσμα δάνεια* για κάλυψη αναγκών σε κεφάλαια κινήσεως μονιμότερης μορφής, που δεν μπορούν να καλυφθούν από βραχυπρόθεσμο δανεισμό ή και αγορά μηχανημάτων και

(γ) *Βραχυπρόθεσμα δάνεια* για κάλυψη λειτουργικών αναγκών των επιχειρήσεων όπως δαπάνες πρώτων υλών, πληρωμές μισθών κλπ.

Ανάλογα με τον τομέα δραστηριότητας κάθε επιχείρησης ισχύουν οι επόμενοι κανόνες:

4.2. Κανόνες χρηματοδότησης της βιομηχανίας – βιοτεχνίας

(α) Μακροπρόθεσμος δανεισμός

Από την αποδυνάμωση του καθεστώτος των βιοτεχνικών δανείων και ιδιαίτερα μετά την κατάργηση της κρατικής επιδότησης του επιτοκίου² και λαμβανομένου υπόψη και του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου καθίσταται σαφές ότι, κύριος σκοπός των ΕΑΕ είναι η διευκόλυνση των ΜΜΕ στην πρόσβασή τους στον τραπεζικό δανεισμό. Αυτό θα επιτευχθεί βέβαια όχι με μια πρόσκαιρη κοινωνική παροχή, αλλά με τη σωστή δόμηση των ΕΑΕ, την κατάλληλη στελέχωση, τη χρηστή διοίκηση και διαχείριση με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, την εφαρμογή αυστηρών όρων κατά την αξιολόγηση και επιλογή των εγγυοδοτούμενων και τη λελογισμένη ανάληψη κινδύνων, τη δημιουργία ικανοποιητικού Συνεγγυητικού Κεφαλαίου, αλλά και του Ταμείου Αντεγγύησης και την τήρηση των συντελεστών φερεγγυότητας και ρευστότητας που θα θέσει η Τράπεζα της Ελλάδος ως εποπτεύουσα αρχή.

Κάθε ΕΑΕ πρέπει να λειτουργεί με βάση ένα υγιές και καλά δομημένο, ρεαλιστικό Επιχειρησιακό Σχέδιο, ορθολογική εσωτερική οργάνωση και αυστηρές διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και να στηρίζεται στην έννοια της συνυπευθυνότητας όλων των μετόχων-μελών της.

Επειδή η Ευρωπαϊκή Κοινότητα στα κράτη-μέλη της και ειδικότερα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, εφαρμόζει κατά περίπτωση επιδοτήσεις επιτοκίων

² ANE 197/11/3/4/78, όπως τροποποιήθηκε από την ΠΔ/ΤΕ 1990.11.10.91 και τις ΕΝΠΘ/ΤΕ Συν 548/22/29.11.94 και 569/1/5.1.96 .

(Interest Rate Subvention) και εθνικά ή τοπικά εγγυημένα κεφάλαια (Regional Guarantee Funds), αναμένεται να δοθεί η οικονομική της ενίσχυση στα ιδρυτικά κεφάλαια του Ταμείου Αντεγγύησης και ενδεχομένως των ΕΑΕ στη χώρα μας, πλην όμως η ενίσχυση αυτή εκτιμάται ότι θα είναι περιορισμένη και όσα κεφάλαια θα διατεθούν θα στηρίζουν τον θεσμό των ΕΑΕ μόνο κατά την έναρξη λειτουργίας του.

Από την ευρωπαϊκή εμπειρία, αλλά και τα συμπεράσματα σχετικής μελέτης του EOMMEX (1994), προκύπτει ότι θα πρέπει αρχικά να επιδιωχθεί στη χώρα μας η δημιουργία μιας ή δυο ΕΑΕ με πολυκλαδικό χαρακτήρα, περιφερειακή εμβέλεια και την ευρύτερη δυνατή βάση μετόχων, ώστε να επιτευχθεί διασπορά του κινδύνου, με τη συμμετοχή ΜΜΕ, επιμελητηρίων, τραπεζών και συνεταιριστικών πιστωτικών ιδρυμάτων.

4.3. Πιστωτική Λειτουργία των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων

Με τον όρο Πιστωτική Λειτουργία νοείται το σύνολο των πιστοδοτικών εργασιών των τραπεζών, δηλαδή των εργασιών της παροχής των δανείων, πιστώσεων και εγγυήσεων.

Η πιστοδοτική δραστηριότητα των τραπεζών, που αποτελεί το βασικό κορμό της γενικότερης δραστηριότητάς τους, παρουσιάζει σημαντικό οικονομικό (πηγή εσόδων όσο και κινδύνων ζημιών) και κοινωνικό (ορθή διοχέτευση των αποταμιευτικών πόρων στους υγιείς κλάδους της οικονομίας) ενδιαφέρον.

Η τεχνική της παροχής των δανείων, πιστώσεων και εγγυήσεων απαιτεί ειδικές επιστημονικές και τεχνοκρατικές γνώσεις καθώς και διαχειριστικές ικανότητες ώστε να επιτυγχάνεται η ασφαλέστερη, πληρέστερη και αντικειμενικότερη εκτίμηση των πιστοδοτικών θεμάτων και η αποτελεσματικότερη διαχείρισή τους.

Για την ορθότερη άσκηση της πιστωτικής λειτουργίας έχουν θεσπισθεί από την πλευρά μεν των Τραπεζών, δέσμη κριτηρίων επιλογής πιστοδοτούμενων, διαδικασίες, έλεγχοι κ.ά., από την πλευρά δε της Πολιτείας, νομισματικό πλαίσιο που καθορίζει τους όρους και προϋποθέσεις της παροχής των δανείων πιστώσεων και εγγυήσεων.

Εξετάζοντας την πιστωτική λειτουργία από την πλευρά των ενεργειών-διαδικασιών που απαιτούνται από την πλευρά των υπεύθυνων ατόμων και από

πλευράς χρόνου υλοποίησης της, μπορούμε να τη διαχωρίσουμε σε τρία κύρια στάδια:

1. Το στάδιο κατά το οποίο εξετάζεται, αξιολογείται το αίτημα για πιστοδότηση και λαμβάνεται η πιστοδοτική απόφαση.
2. Το στάδιο των διαδικασιών υλοποίησης της απόφασης.
3. Το στάδιο της παρακολούθησης των πιστοδοτήσεων.

Έχοντας υπόψη μας ότι κάθε πιστοδότηση αποβλέπει στη διασφάλιση των συμφερόντων της τράπεζας (κύριος στόχος) με την ελαχιστοποίηση των κινδύνων και τη μεγιστοποίηση της ωφέλειας, αναλύουμε σύντομα κάθε στάδιο χωριστά.

4.4. Βραχυπρόθεσμος Τραπεζικός Δανεισμός – Ενέγγυες Πιστώσεις

Θεωρητικά οι πιστώσεις είναι ανοικτές σ' οποιονδήποτε εκπληρώνει τα κριτήρια: *κερδοφορία - ασφάλεια - ρευστότητα*, που τοποθετούνται από τις τράπεζες για τη χορήγηση δανείων, χωρίς άνωθεν περιορισμούς στο ύψος των πιστώσεων και την κατηγορία των πελατών (*I. N. Αποστολόπουλος, 1997*).

Οι εμπορικές τράπεζες θεωρούν ιδιαίτερα κερδοφόρες τις χορηγήσεις βραχυπρόθεσμων δανείων για παραγωγικούς ή εμπορικούς σκοπούς. Τα δάνεια αυτά είναι πράγματι αυτορευστοποιούμενα, με την έννοια ότι τα ενεργητικά που αγοράζονται από τους δανειζόμενους, μέσω της παραγωγικής διαδικασίας και του εμπορίου, πωλούνται και δημιουργούν εισροή μετρητών που είναι μεγαλύτερη του ύψους του δανείου και των τόκων, ικανή να εξοφλήσει αυτό σε σύντομο χρονικό διάστημα. Σε περιόδους υψηλών πληθωριστικών τάσεων οι τράπεζες προτιμούν τη χορήγηση βραχυπρόθεσμων δανείων έναντι των μακροπρόθεσμων, επικαλούμενες ως επιχείρημα ότι επειδή τα περισσότερα των κεφαλαίων τους λαμβάνονται από καταθέσεις λογαριασμών όψεως που πρέπει με την πρώτη ζήτηση να πληρώνονται, δεν θα ήταν σωστό να έχουν δεσμεύσει τα κεφάλαια τους με μακρόχρονες χορηγήσεις.

Αντίθετα, οι δανειζόμενοι επιδιώκουν ακριβώς το αντίστροφο.

Οι εμπορικές τράπεζες προβαίνουν σε μεγάλη ποικιλία δανείων κυρίως για *χρηματοδότηση πωλήσεων επί πιστώσει, εξομάλυνση εποχιακών διακυμάνσεων* στο εμπόριο, αλλά και για *ν' αντιμετωπίσουν οι επιχειρήσεις συνεχείς ανάγκες* και όχι μόνο εποχιακές και σ' αυτή την περίπτωση οι τράπεζες για εξασφάλισή τους ζητούν

παροχή εγγυήσεως βασιζόμενη σε περιουσιακά στοιχεία. Στην τελευταία αυτή περίπτωση στην πράξη η Τράπεζα παρέχει μέσο ή ακόμη και μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση στην εταιρεία (συνεχής πηγή χρηματοδότησης, όπου οι τόκοι λογίζονται μόνον επί του υπολοίπου του λογαριασμού, revolving credit arrangement).

Είναι δυνατόν οι Τράπεζες (clearing banks) να παραχωρούν για τις συνεχείς ανάγκες των επιχειρήσεων, βραχυπρόθεσμο δανεισμό σε μορφή «ανοικτού λογαριασμού» (overdrafts) μέχρι κάποιο ύψος χορήγησης με το δικαίωμα όμως να το ανακαλέσουν μετά από σύντομη προειδοποίηση. Εκτός από τη *χρηματοδότηση ενός συγκεκριμένου συμβολαίου* που παρουσιάζει μια επιχείρηση και η πραγματοποίηση του οποίου θα φέρει εισροή μετρητών στην επιχείρηση, *οι Τράπεζες δανειοδοτούν εμπορικές ή και βιομηχανικές επιχειρήσεις δεσμεύοντας ως ενέχυρο* (πίστωση έναντι φορτωτικών εγγράφων, ή ενέγγυος πίστωση), είτε *τα αγορασθέντα εμπορεύματα ή πρώτες ύλες ή τα ήδη υπάρχοντα αποθέματα στις επιχειρήσεις*. Επίσης, οι τράπεζες μπορεί να ζητήσουν *υποθήκες επί παγίων ενεργητικών στοιχείων της επιχείρησης* και σε περίπτωση ομόρρυθμων εταιρειών να έχουν *εγγυήσεις επί της προσωπικής περιουσίας των εταίρων*.

Ειδικότερα για την *Πίστωση έναντι φορτωτικών εγγράφων* λόγω της ιδιαίτερης σημασίας που αυτή έχει στις συναλλαγές αναφερόμεθα διεξοδικότερα.

Η εργασία αυτή κατατάσσεται μεταξύ των πιο λεπτομερών, περισσότερο πολύμορφων και ίσως από τις περισσότερες ενδιαφέρουσες τραπεζικές εργασίες. Η εργασία αυτή παράλληλα, αποτελεί την αφετηρία ανάπτυξης του κύκλου εργασιών των Τραπεζών, με τη δημιουργία και άλλων, εξαρτημένων από αυτήν, συναλλαγών τόσο με τους εντολείς των πιστώσεων (π.χ. αποθήκευση αφιχθέντων εμπορευμάτων, δάνεια με ενέχυρο αυτών κ.ά.), όσο και με τους δικαιούχους των πιστώσεων (χρηματοδότηση αυτών για την προετοιμασία των παραγγελιών των πελατών τους κ.ά.). Επίσης εμφανίζονται ως εξηρημένες αυτής και η αγοραπωλησία συναλλάγματος, η μεταφορά κεφαλαίων εσωτερικού και εξωτερικού και άλλες τραπεζικές εργασίες.

Πίστωση έναντι φορτωτικών εγγράφων ή Ενέγγυος πίστωση είναι η ανάληψη υποχρεώσεως από την Τράπεζα του αγοραστή, (εκδότρια της πίστωσης) πιστοδοτούμενου ή όχι από αυτή, έναντι του πωλητή για την πληρωμή ορισμένου ποσού ή την αποδοχή ισόποσης, βραχυπρόθεσμης συνήθως, τραβηκτικής (χωρίς δικαίωμα προσφυγής εναντίον του δικαιούχου), έναντι παραδόσεως, σε τακτή προθεσμία, καθορισμένων φορτωτικών εγγράφων (*της φορτωτικής, το εμπορικό τιμολόγιο, το ασφαλιστήριο και το πιστοποιητικό προελεύσεως ή πιστοποιητικό*

κυκλοφορίας), τα οποία αντιπροσωπεύουν το εμπόρευμα που αγοράστηκε και με τη προϋπόθεση ότι τα έγγραφα αυτά θα είναι απολύτως σύμφωνα με τους όρους της πιστώσεως και θα έχουν τηρηθεί όλοι οι άλλοι όροι της.

Τα έγγραφα, τα οποία παραδίδονται από τον πωλητή, θα παραδώσει η Τράπεζα στη συνέχεια στον πελάτη της, διακανονίζοντας συγχρόνως τους λογαριασμούς της μ' αυτόν.

Στη συναλλαγή της πιστώσεως μετέχουν τρία, τουλάχιστον, πρόσωπα:

- ο εντολέας της πιστώσεως (αγοραστής - παραλήπτης του εμπορεύματος),
- η εντολίδα ή εκδότρια ή πιστώτρια Τράπεζα που συμβάλλεται με τον αγοραστή (εντολέα) για το άνοιγμα της πιστώσεως
- ο δικαιούχος της πιστώσεως (πωλητής) και πιθανώς
- το Υποκατάστημα ή ο ανταποκριτής της Τράπεζας, που συνήθως μεσολαβεί μεταξύ της εντολίδας Τράπεζας και του δικαιούχου της πιστώσεως, που διαμένει σε άλλη πόλη ή χώρα, με το σκοπό της απλής ανακοινώσεως μόνο ή και της βεβαίωσεως (μεσολαβούσα Τράπεζα).

Το κόστος της τραπεζικής δανειοδότησης σε μια επιχείρηση εξαρτάται από την πιστοληπτική ικανότητα του δανειζόμενου, το γενικό επίπεδο των επιτοκίων στην αγορά και από τις παρεχόμενες στην επιχείρηση από την Τράπεζα συνολικές υπηρεσίες, ύψος συναλλαγών κ.ά.

Τα επιτόκια προσδιορίζονται με τους εξής τρόπους:

- Για επιτόκια δανείων σε δραχμές, με βάση το οριακό κόστος της κάθε τράπεζας χωριστά ή τη διατραπεζική αγορά (Athibor), ως βασικό επιτόκιο πλέον το περιθώριο, πλέον την εισφορά του Ν.128/75. Π.χ. Έστω, το βασικό επιτόκιο 18,5 + περιθώριο³ από 0,0 έως 1,5 + εισφορά 0,1. Έτσι, το τελικό επιτόκιο διαμορφώνεται μεταξύ 18,6 - 20,1 εκατοστιαίες μονάδες.

- Για επιτόκια δανείων σε συνάλλαγμα, με βάση το LIBOR (London InterBank Offer Rate) πλέον το περιθώριο⁴ που ορίζει κάθε τράπεζα κατά περίπτωση.

³ Κάθε τράπεζα για τους άριστους πελάτες της μπορεί να διαπραγματευθεί προνομιακό επιτόκιο, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη την πιστοληπτική ικανότητα, το ύψος και την κατηγορία χρηματοδότησης και τέλος τη συνολική αποδοτικότητα του πελάτη της. Σε περιπτώσεις που συμφωνείται μεταβαλλόμενο προνομιακό τελικό επιτόκιο (χωρίς βάση αναφοράς ή περιθώριο), το οποίο υπολείπεται ακόμη και του βασικού επιτοκίου της γενικής κατηγορίας, τότε μπορεί η σχετική διαφορά να διατηρηθεί ως αρνητικό περιθώριο επί του εκάστοτε ισχύοντος βασικού επιτοκίου.

Διευκρινίζεται ότι το επιτόκιο πίστωσης που προκύπτει από πώληση περιουσιακών στοιχείων της τράπεζας δε βαρύνεται με εισφορά του Ν. 128/75.

-*Σταθερό επιτόκιο.* Δίνεται η δυνατότητα στις τράπεζες σε εξαιρετικές περιπτώσεις να χορηγήσουν δάνεια με σταθερό επιτόκιο π.χ. 15% για 5 χρόνια.

Το πραγματικό κόστος δανεισμού εκτιμάται εάν από το ετήσιο μέσο κόστος δανεισμού (ονομαστικό επιτόκιο) αφαιρεθεί ο ετήσιος δείκτης πληθωρισμού (*I. Ν. Αποστολόπουλος, 1997*).

Το κόστος δανεισμού θα πρέπει να το υπολογίσουμε σε πραγματικές τιμές, δηλαδή σε τιμές αποπληθωρισμένες.

Επομένως είναι ευνόητο ότι, σε περιόδους υψηλού πληθωρισμού η χρηματοδότηση γίνεται για μεν το δανειζόμενο λιγότερο οδυνηρά (κοστίζει λιγότερο), ενώ για τον δανείζοντα γίνεται λιγότερο επικερδής λόγω του πληθωρισμού. Ενώ το επιτόκιο στα δάνεια με «ανοικτό λογαριασμό κυμαίνεται ανάλογα με το επιτόκιο βάσης, αυτό δεν συμβαίνει με τα συγκεκριμένα επιτόκια που δίνονται σε άλλους τύπους δανείων βραχυπρόθεσμων ή μεσοπρόθεσμων, τα οποία εξοφλούνται με δόσεις σε συγκεκριμένη περίοδο (term loans).

Τα *μειονεκτήματα* στο δανεισμό «με ανοικτό λογαριασμό» είναι:

- Η πιθανή άνοδος των επιτοκίων.
- Ο κίνδυνος να ζητηθεί από την τράπεζα η επίσπευση ή η άμεση επιστροφή του δανείου.
- Το δάνειο έχει συναφθεί με την εταιρεία και αυτή πρέπει να το αποπληρώσει μη μπορώντας να μεταβιβάσει απαιτήσεις της.

Επειδή στις ελληνικές τράπεζες υπερισχύει ο σκοπός από την τιμή για την διάθεση των κεφαλαίων τους, φυσικά μέχρι κάποιου ορίου, ο βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός κοστίζει συνήθως περισσότερο σε μια επιχείρηση απ' οποιαδήποτε άλλη μορφή χρηματοδότησης (πλην της περίπτωσης των εξαγωγικών επιτοκίων τα οποία επιδοτούνται στο παρελθόν και για τα οποία δάνεια υπήρχε και η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου).

Αντίθετα στο εξωτερικό, οι Τράπεζες επιβαρύνουν τους πελάτες τους με διαφορετικά επιτόκια, όχι ανάλογα με την κατηγορία της δραστηριότητάς τους, αλλά ανάλογα με την πιστοληπτική τους επιφάνεια.

Οι τράπεζες εισπράττουν τον τόκο των δανείων με τρεις τρόπους:

- α) κατά τη λήξη
- β) κατά τη χορήγηση και
- γ) κατά τη διάρκεια του δανείου, ανά ορισμένο χρονικό διάστημα.

Ο τόκος καταβάλλεται στο τέλος κάθε ημερολογιακής εξαμηνίας ή τριμηνίας. Η προμήθεια υπολογίζεται κατά ημερολογιακό μήνα, λογιζόμενος αδιαίρετος επί του ανώτατου χρεωστικού υπολοίπου. Επιτρέπεται επίσης ο υπολογισμός 0,5% προμήθειας αδράνειας επί του αχρησιμοποίητου υπολοίπου της πίστωσης (I. N. Αποστολόπουλος, 1997).

Ακόμη οι τράπεζες, κατά περίπτωση, απαιτούν από τον πελάτη την κατάθεση σε (άτοκο) λογαριασμό όψεως, ελάχιστου ποσού που πρέπει να βρίσκεται σε κάποια αναλογία με το απαιτούμενο ύψος του δανείου, συνήθως 15% του plafond του δανείου. Συνήθως παρακρατούν το ποσό αυτό από το χορηγηθέν δάνειο και μ' αυτό τον τρόπο εξασφαλίζουν μια εγγύηση επί του χορηγηθέντος δανείου.

Το τελευταίο έχει ως συνέπεια για τον πελάτη να αυξάνει το πραγματικό επιτόκιο δανεισμού του (I. N. Αποστολόπουλος, 1997).

Στη χώρα μας αύξηση του επιτοκίου του δανείου επέρχεται και με την επιβάρυνση του πελάτη με την εισφορά του 0,1% του Ν.128/75 και του ΕΦΤΕ επί των τόκων.

Για τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου σε σχέση με το ονομαστικό, εφαρμόζουμε τον τύπο:

$$i = 2 * \mu * T / \Pi (v+1)$$

όπου μ = ο αριθμός των δόσεων στο χρόνο

T = το ποσό που καταβάλλεται ως τόκος

Π = τα κεφάλαια που πραγματικά λάβαμε

v = ο αριθμός των δόσεων

Άσκηση 1: Υπολογισμός του πραγματικού επιτοκίου δανεισμού.

Χορηγείται δάνειο 1.000.000 δρχ. με ονομαστικό τελικό επιτόκιο 15% το χρόνο. Να υπολογισθεί το πραγματικό επιτόκιο δανεισμού στις εξής περιπτώσεις:

1. Όταν ο τόκος καταβάλλεται στη λήξη, του δανείου:

$$\text{πραγματ. επιτόκιο} = 150.000 / 1.000.000 = 15\%$$

2. Όταν ο τόκος εισπράττεται στη λήψη του δανείου,

$$\text{πραγμ. επιτόκιο} = 150.000 / 850.000 = 17,6\%$$

3. Όταν ο τόκος εισπράττεται ανά 4μηνο,

$$\text{πραγμ. επιτόκιο} = 150.000 / 950.000 = 15,8\%$$

Κατά μέσο όρο το χρόνο έχουμε πραγματικά τη χρήση

$(1.000.000 + 950.000 + 900.000) / 3 = 950.000$ δρχ. για τα οποία καταβάλλουμε ετήσιο τόκο 150.000 δρχ. σε τρεις δόσεις και επιστρέφουμε κατά τη λήξη του έτους 1.000.000 δρχ.

Άρα πραγματικό επιτόκιο μεγαλύτερο του ονομαστικού επιτοκίου.

4.5. Έλεγχος των επιτοκίων των εμπορικών τραπεζών

Η κεντρική τράπεζα, εκτός από τον έλεγχο των ιδίων επιτοκίων της (επιτόκιας κτήσης και διάθεσης επί ενεχύρων τίτλων), καθώς και των ποσοστών δεσμευμένων διαθεσίμων, μπορεί να θέσει υπό τον άμεσο έλεγχό της και τα επιτόκια των εμπορικών τραπεζών και να τα χρησιμοποιεί έτσι ως παραμέτρους κατά την άσκηση της νομισματικής πολιτικής της (Κιόχος & Παπανικολάου, 1997).

Ένας τρόπος άμεσου ελέγχου των επιτοκίων αυτών, είναι η άμεση σύνδεση των επιτοκίων αυτών με τα ίδια της επιτόκια.

Παραδείγματος χάρη, μπορεί η κεντρική τράπεζα να ορίσει ότι τα επιτόκια χορηγήσεων δανείων των εμπορικών τραπεζών πρέπει να είναι π.χ. 2,5% κατώτερα των επιτοκίων χορηγήσεων δανείων επί ενεχύρω εκ μέρους της κεντρικής τράπεζας ή ότι πρέπει η διαφορά τους να κυμαίνεται π.χ. μεταξύ 1,5-3,0% κάτω από τα επιτόκιά της.

Έτσι, όταν η κεντρική τράπεζα προβαίνει σε αύξηση (μείωση) των επιτοκίων της, σημειώνεται αυτόματα αύξηση (μείωση) και των επιτοκίων χορηγήσεων των εμπορικών τραπεζών.

Το ίδιο, ακριβώς, μπορεί να συμβεί και στα επιτόκια καταθέσεων.

Παραδείγματος χάρη, η κεντρική τράπεζα ορίζει, ότι τα επιτόκια καταθέσεων ταμιευτηρίου των εμπορικών τραπεζών, πρέπει να κυμαίνονται π.χ. μεταξύ 1,2-2,6% κάτω των επιτοκίων, τα οποία προσδιορίζει η ίδια για τη διάθεση χρηματογράφων (κρατικών ομολογιών) στην ανοικτή αγορά (στο χρηματιστήριο αξιών) (Κιόχος & Παπανικολάου, 1997).

Ένας άλλος τρόπος άμεσου ελέγχου των τραπεζικών επιτοκίων είναι, ο ad hoc καθορισμός τους ή ο ad hoc καθορισμός ανωτάτων και κατωτάτων ορίων τους. Είναι προφανές, ότι, όσο περισσότερο συσταλτική (επεκτατική) πολιτική επιθυμεί να ασκήσει η κεντρική τράπεζα, τόσο υψηλότερα (χαμηλότερα) θα καθορίσει τα επιτόκια αυτά ή τα όρια κυμάνσεώς τους. Ο έλεγχος μπορεί να αφορά μόνο στο

διατραπεζικό δανεισμό, δηλαδή την «ανεπίσημη διατραπεζική χρηματαγορά», μπορεί όμως να αφορά και στις συναλλαγές μεταξύ τραπεζών και εξωτραπεζικού κοινού.

Ως προς τις συναλλαγές της εξωτραπεζικής αγοράς πιστώσεων είναι και εκεί δυνατό να ασκείται παρόμοιος έλεγχος, είτε με μέτρα πολιτικής, όπως είναι π.χ. η απαγόρευση τοκογλυφικών δανείων με νομοθετικούς κανόνες, είτε με μέτρα λειτουργικής πολιτικής, όπως μπορεί π.χ. να συμβαίνει, όταν η κεντρική τράπεζα παρεμβαίνει στην ανοικτή κεφαλαιαγορά και παρεμποδίζει τις τιμές των κεφαλαιογράφων να πέσουν κάτω από ορισμένο όριο, δηλαδή, εμποδίζει τα πραγματικά επιτόκια να ξεπεράσουν ορισμένα ανώτατα όρια (πολιτική υποστήριξη των κεφαλαιογράφων) (Κιόχος & Παπανικολάου, 1997).

4.5.1. Διαφοροποίηση των όρων δανεισμού

Από τα σπουδαιότερα μέτρα της κατηγορίας αυτής είναι η διαφοροποίηση του επιπέδου των επιτοκίων στις χορηγήσεις δανείων από τα πιστωτικά ιδρύματα.

Ο καθορισμός διαφορετικών επιπέδων επιτοκίων βασικό σκοπό έχει την ενθάρρυνση παραγωγικών επενδύσεων σε κλάδους που έχουν ευαίσθητες μεσομακροπρόθεσμες προοπτικές και οι οποίοι θεωρούνται σημαντικοί για την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας.

Για την ενθάρρυνση τέτοιου είδους επενδύσεων μπορεί να εφαρμοστούν μέτρα αναφερόμενα στη διάρκεια των δανείων, το συνολικό ύψος των δανείων, τις εγγυήσεις κ.λπ.

Άλλα μέτρα που επηρεάζουν έμμεσα την πιστωτική συμπεριφορά των τραπεζών, μπορεί να είναι τα εξής: Η διαφοροποίηση των προεξοφλητικών και αναπροεξοφλητικών επιτοκίων, καθώς και του ανωτάτου ορίου προεξόφλησης.

Η διαφοροποίηση αυτή γίνεται ανάλογα με τους τελικούς σκοπούς που εξυπηρετούν οι επιμέρους χορηγήσεις δανείων.

4.5.2. Διαφοροποίηση του ύψους υποχρεωτικών καταθέσεων

Το μέτρο αυτό λαμβάνεται σε συνδυασμό με τη διαφοροποίηση των επιτοκίων.

Το μέτρο αυτό συνίσταται στη διαφοροποίηση του ποσοστού των υποχρεωτικών καταθέσεων των εμπορικών τραπεζών στην κεντρική τράπεζα, ανάλογα με τον προορισμό του δανείου και τον κλάδο που χρηματοδοτείται.

Παραδείγματος χάρη, επιβάλλονται χαμηλά ποσοστά υποχρεωτικών καταθέσεων στις χρηματοδοτήσεις (πιστώσεις) προς κλάδους που θεωρούνται υψηλής προτεραιότητας από την άποψη αναπτυξιακής πολιτικής.

Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να μη επιβάλλονται καθόλου ποσοστά υποχρεωτικών καταθέσεων, όταν π.χ. οι χρηματοδοτήσεις αφορούν κλάδους που θεωρούνται ζωτικής σημασίας για την εθνική οικονομία και συμβάλλουν αποφασιστικά στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας.

Ενώ, αντίθετα, επιβάλλονται υψηλά ποσοστά υποχρεωτικών καταθέσεων στις χορηγήσεις δανείων προς κλάδους που δεν θεωρούνται τόσο σημαντικοί για την εθνική οικονομία.

4.5.3. Έλεγχος χορήγησης δανείων από ορισμένο ύψος και έλεγχος στις εκδόσεις τίτλων στην κεφαλαιαγορά

Το μέτρο αυτό βασικό σκοπό έχει να επηρεάσει τις χορηγήσεις μακροπροθέσμων δανείων και μπορεί να συνδυαστεί με τον έλεγχο στις εκδόσεις τίτλων (ομολογιών) στην κεφαλαιαγορά.

Στην προκειμένη περίπτωση δίνεται προτίμηση στις εκδόσεις τίτλων στην κεφαλαιαγορά από επιχειρήσεις που ανήκουν σε κλάδους που είναι σημαντικοί για την ανάπτυξη και πρόοδο της εθνικής οικονομίας (Κιόχος & Παπανικολάου, 1997).

4.5.4. Ευνοϊκή μεταχείριση των πιστωτικών ιδρυμάτων που ενισχύουν τις παραγωγικές επενδύσεις

Ο νομισματικός φορέας για την ενίσχυση και ανάπτυξη των παραγωγικών επενδύσεων μπορεί να επιδοτεί ή και να μεταχειρίζεται ευνοϊκότερα τα πιστωτικά εκείνα ιδρύματα που χρηματοδοτούν παραγωγικές επενδύσεις και αποφεύγουν να χορηγούν δάνεια για μη παραγωγικές επενδύσεις (Κιόχος & Παπανικολάου, 1997).

4.5.5. Έλεγχος της επενδυτικής πολιτικής των πιστωτικών ιδρυμάτων

Ο έλεγχος αυτός συνίσταται στην υποχρέωση ορισμένων πιστωτικών ιδρυμάτων να επενδύουν τα ρευστά διαθέσιμά τους σε τίτλους του Δημοσίου.

Ορισμένα πιστωτικά ιδρύματα πιθανόν να υποχρεωθούν να εξειδικευτούν στη χορήγηση μόνο ορισμένης κατηγορίας δανείων, όπως π.χ. στεγαστικών δανείων, βιοτεχνικών δανείων, δανείων προς τις δημόσιες επιχειρήσεις κ.λ.π. (Κιόχος & Παπανικολάου, 1997).

4.6. Πιστωτική Πολιτική

Με τον όρο πίστωση ορίζεται:

- ❖ Η εμπιστοσύνη του δανειστή στην ικανότητα και την ετοιμότητα του δανειζομένου, να αποπληρώνει κανονικά τα χρέη του (λατινικά: credere = πιστεύω, εμπιστεύομαι),
- ❖ Η παραχώρηση αγοραστικής δύναμης για ένα χρονικό διάστημα.

Γενικά, στο πλαίσιο της πίστωσης (πιστοδότησης/ δανείου/ χορήγησης), ο δανειστής παραιτείται για μια ορισμένη χρονική περίοδο από τη χρησιμοποίηση του κεφαλαίου του. Έτσι, παραχωρεί το κεφάλαιό του στον δανειζόμενο και λαμβάνει για το λόγο αυτό τόκους. Οι τόκοι είναι η αμοιβή του δανειστή για τη χρήση ξένου κεφαλαίου εκ μέρους του δανειζόμενου (Αθανασόπουλος, Γεωργόπουλος, Μπέλλας 2004).

Οι επιχειρήσεις

Οι επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στον τομέα παραγωγής και πώλησης αγαθών και υπηρεσιών. Πιστωτικές ανάγκες εμφανίζονται στις επιχειρήσεις, όταν τα ίδια κεφάλαια δεν επαρκούν για τη χρηματοδότηση επενδύσεων. Οι πιστώσεις προς τις επιχειρήσεις εξυπηρετούν παραγωγικούς τους σκοπούς και μπορεί να είναι -όπως και στα ιδιωτικά νοικοκυριά- βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες. Οι βραχυπρόθεσμες πιστώσεις χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του κυκλοφορούντος ενεργητικού (είναι δηλαδή κεφάλαια κίνησης) και οι

μακροπρόθεσμες πιστώσεις χρηματοδοτούν επενδύσεις όπως πάγιες εγκαταστάσεις της επιχείρησης ή συμμετοχές σε άλλες εταιρίες (χρηματοοικονομικές επενδύσεις).

Οι πιστώσεις αποτελούν ένα αξιολογικό τμήμα του ενεργητικού των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ως εκ τούτου, εξαιτίας της εξαιρετικής σημασίας τους, η σύνθεση του χαρτοφυλακίου των πιστώσεων πρέπει να έχει, μεταξύ άλλων, αποτελεσματική διαφοροποίηση κατά:

- ✓ Είδος κινδύνου,
- ✓ Είδος δανειολήπτη,
- ✓ Αντικείμενο επιχειρηματικής δραστηριότητας του δανειολήπτη (κλάδος, συνθήκες αγοράς κλπ.),
- ✓ Γεωγραφική εγκατάσταση του δανειολήπτη.

Οι πιστώσεις ή πιστοδοτήσεις πρέπει να υλοποιούνται με βάση ένα σύνολο συστηματοποιημένων κανόνων ("σύστημα πιστοδοτήσεων", στο πλαίσιο των οποίων επιλέγονται οι δανειζόμενοι πελάτες. Βασική αρχή της πιστοδοτικής πολιτικής είναι η διασφάλιση των συμφερόντων του τραπεζικού ιδρύματος, με την ελαχιστοποίηση των κινδύνων και τη μεγιστοποίηση του οφέλους. Ειδικότερα, οι σχετικές ενέργειες που πρέπει να γίνουν είναι οι εξής:

- Ακριβής εξέταση και προσδιορισμός των πιστωτικών αναγκών του δανειζομένου,
- Εξέταση της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειζομένου και αξιολόγηση των δυνατοτήτων του για την ομαλή και απρόσκοπτη εκπλήρωση των υποχρεώσεών του,
- Συνεχής παρακολούθηση και έλεγχος της πιστοδότησης, στο πλαίσιο των μεταβαλλόμενων συνθηκών της αγοράς.

Στο πλαίσιο προσδιορισμού των πιστωτικών αναγκών είναι σημαντικό να εξακριβωθεί, εάν με τις πιστοδοτήσεις θα καλυφθούν ανάγκες που σχετίζονται άμεσα με την πραγματική λειτουργία της επιχείρησης (π.χ. χρηματοδότηση παγίων επενδύσεων, χρηματοδότηση αποθεμάτων). Από την άλλη πλευρά, για τη διερεύνηση της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειοδοτούμενου χρησιμοποιούνται διάφορα συστήματα ή κριτήρια αξιολόγησης. Για παράδειγμα, σύνηθες είναι ο διαχωρισμός των κριτηρίων αξιολόγησης σε ποιοτικά και ποσοτικά (Αντωνόπουλος, 1999).

Ο όρος της χρηματοοικονομικής ισορροπίας της επιχείρησης έχει διάφορες αποχρώσεις και προεκτάσεις, και έχει στενή και ευρεία έννοια. Υπό τη στενή έννοια του όρου, η χρηματοοικονομική ισορροπία δεν διαφοροποιείται από την αντίληψη της *ρευστότητας*. Αυτό σημαίνει δηλαδή ότι τα μέσα πληρωμής που διαθέτει η επιχείρηση επαρκούν για την κάλυψη των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών της. Από την άλλη πλευρά, η χρηματοοικονομική ισορροπία υπό την ευρεία έννοια του όρου προϋποθέτει τόσο την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις (ρευστότητα), όσο και στον μακροπρόθεσμο στόχο μεγιστοποίησης των κερδών της (*αποδοτικότητα*). Ουσιαστικά με την εισαγωγή του κριτηρίου της αποδοτικότητας η προβληματική της χρηματοοικονομικής ισορροπίας επεκτείνεται στο πεδίο της πραγματικής σφαίρας της επιχείρησης (παραγωγή - πωλήσεις). Η εξέταση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων, από τη σκοπιά μιας εμπορικής τράπεζας, είναι χρήσιμη, επειδή τα κέρδη μεταξύ άλλων:

- επηρεάζουν αποφασιστικά το ύψος των ταμειακών ροών των επιχειρήσεων και κατ' επέκταση την ικανότητά τους για αποπληρωμή των δανείων τους,
- κατευθύνονται, τουλάχιστον μέχρι ενός ποσοστού, στα αποθεματικά με συνέπεια να αυξάνουν τα ίδια κεφάλαια και να διευρύνουν την κεφαλαιακή βάση των εταιρειών, άρα να βελτιώνουν τη δανειοληπτική τους ικανότητα,
- συνιστούν βασική πηγή χρηματοδότησης νέων επενδύσεων, στοιχείο που αποτελεί ένδειξη για τις μελλοντικές αναπτυξιακές προοπτικές των επιχειρήσεων.

Οι διαταραχές της χρηματοοικονομικής ισορροπίας μπορεί να είναι είτε προσωρινές, είτε να λαμβάνουν μακροπρόθεσμο χαρακτήρα, οπότε καθίστανται απειλητικές για την ίδια την ύπαρξη της επιχείρησης, καθώς είναι δυνατόν να αποτελέσουν κυρίαρχη αιτία για την επικράτηση συνθηκών υπερχρέωσης και πτώχευσης (*Γεωργόπουλος, 1997*). Η χρηματοοικονομική ισορροπία της επιχείρησης συνδέεται συχνά με τους κανόνες χρηματοδότησής της (κάθετοι ή οριζόντιοι). Οι χρηματοδοτικοί κανόνες αναφέρονται στην τήρηση ορισμένων προδιαγραφών που θα πρέπει να εκπληρώνει ο ισολογισμός των επιχειρήσεων, και ειδικότερα η διάρθρωσή του. Οι εν λόγω κανόνες αναφέρονται, για παράδειγμα, σε κάποιες συγκεκριμένες τιμές που θα πρέπει να λαμβάνουν οι αριθμοδείκτες (π.χ. δείκτες δανειακής εξάρτησης).

Κατ' αυτό τον τρόπο, οι κάθετοι κανόνες χρηματοδότησης χρησιμεύουν για τον προσδιορισμό των δυνατοτήτων και των ορίων που έχουν οι επιχειρήσεις να χρεώνονται, ή με άλλα λόγια για τον προσδιορισμό του βαθμού της ικανότητάς τους να αποκτούν ξένα κεφάλαια, φυσικά με τη δυνατότητα αποπληρωμής. Οι συγκεκριμένοι κανόνες μετρούν τις σχέσεις των ξένων κεφαλαίων προς τα συνολικά ή τα ίδια κεφάλαια. Στην περίπτωση αυτή, πρωταρχικός στόχος είναι να αποφεύγεται ο κίνδυνος υπερχρέωσης, ο οποίος στην ουσία εκφράζεται από τη «διάβρωση» των ιδίων κεφαλαίων ως επακόλουθο της αλληπάλλληλης πραγματοποίησης ζημιών. Συσσωρεύονται οι ζημιές σε τέτοιο βαθμό που δεν μπορούν να καλυφθούν πλέον από τα ίδια κεφάλαια, τότε η μόνη λύση είναι η προσφυγή στον εξωτερικό δανεισμό με συνέπεια την υπερχρέωση της επιχείρησης, έως και την πτώχευσή της.

Στην ίδια προβληματική εντάσσεται η εξεύρεση του άριστου βαθμού χρέωσης ή της άριστης σχέσης ξένων και ιδίων κεφαλαίων. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αριστοποίησης θα πρέπει να επιλεγθεί εκείνος ο βαθμός χρέωσης που οδηγεί στη μεγιστοποίηση των ιδίων κεφαλαίων ή διαφορετικά της τιμής των μετοχών στο χρηματιστήριο. Χρήσιμη συνεισφορά στην κατεύθυνση αυτή έχει το εργαλείο της χρηματοοικονομικής μόχλευσης. Θετική χρηματοοικονομική μόχλευση σημαίνει αύξηση της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων, εξαιτίας σχετικά φθηνής εξωτερικής χρηματοδότησης με ξένα κεφάλαια. Στην αντίθετη περίπτωση, το αποτέλεσμα της χρηματοοικονομικής μόχλευσης είναι αρνητικό, δηλαδή υπάρχει μείωση της αποδοτικότητας λόγω του πολύ υψηλού κόστους των ξένων κεφαλαίων. Συνήθως, θεωρείται ότι μετά από έναν ορισμένο βαθμό χρέωσης οι χρηματοδότες απαιτούν, εξαιτίας του υψηλότερου κινδύνου, την καταβολή ενός υψηλότερου τόκου, ο οποίος αντισταθμίζει μέχρι και υπερκαλύπτει τη θετική χρηματοοικονομική μόχλευση.

Το τραπεζικό ίδρυμα εξετάζει δύο βασικούς τρόπους, μέσω των οποίων ο πελάτης θα αποπληρώσει το δάνειο:

- ❖ Ο πιο σημαντικός τρόπος είναι η αποπληρωμή του δανείου να γίνει μέσα από την παραγωγική δραστηριότητα της επιχείρησης, μέσα δηλαδή από το παραγωγικό-συναλλακτικό της κύκλωμα. Και τούτο επειδή οι πιστοδοτήσεις παρέχονται στις επιχειρήσεις για τη χρηματοδότηση των λειτουργικών τους αναγκών. Ο λειτουργικός τρόπος αποπληρωμής συνδέεται με την παραγωγική χρήση του δανείου.

- ❖ Ένας άλλος τρόπος αποπληρωμής είναι από τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, ή από συνηθισμένες εξασφαλίσεις στα πάγια ή από άλλες εγγυήσεις που μπορεί να παρέχονται είτε από την ίδια την επιχείρηση ή από τρίτους.

Ο δεύτερος τρόπος αποπληρωμής του δανείου θα πρέπει να θεωρείται μόνο ως λύση ανάγκης. Ως εκ τούτου, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να αποφεύγουν πιστώσεις για την κάλυψη ζημιολογών αποτελεσμάτων ή επισφαλειών, καθώς και πιστώσεις για έκτακτες κερδοσκοπικές δραστηριότητες. Επίσης, οι εκτιμήσεις που θα κάνουν σχετικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές του επενδυτικού προγράμματος που χρηματοδοτούν, θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστικές και συγκρατημένες. Παραπέρα, στο επίπεδο της συνολικής διαχείρισης των δανείων, κάθε εμπορική τράπεζα έχει αναπτύξει ένα «σύστημα πιστοδοτήσεων», στο πλαίσιο του οποίου καθορίζονται τα εκάστοτε πιστωτικά όρια, οι εγκριτικές αρμοδιότητες των μονάδων του ιδρύματος (ανάλογα με τη θέση τους στη «διοικητική πυραμίδα») και οι μηχανισμοί παρακολούθησης της αποπληρωμής των δανείων.

Στη συνέχεια δίνεται μια συνοπτική εικόνα ανάλυσης της πιστοληπτικής ικανότητας ενός υποψήφιου δανειολήπτη εκ μέρους ενός τραπεζικού ιδρύματος (διάγραμμα - επόμενη σελίδα). Η πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη καθορίζεται από το κατά πόσον αυτός θα μπορέσει να ανταποκριθεί, από οικονομική άποψη, στις απαιτήσεις της δανειακής σύμβασης (π.χ. πληρωμή τοκοχρεολυσίων, τήρηση χρονικών περιορισμών). Ο δανειολήπτης, ο οποίος μπορεί να είναι ιδιώτης ή επιχείρηση, εξετάζεται τόσο ως προσωπικότητα όσο και με βάση το οικονομικό του υπόβαθρο. Στο προσωπικό επίπεδο, σημαντικό ρόλο παίζουν ο χαρακτήρας, η ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο, οι επαγγελματικές ικανότητες, οι εμπειρίες, η αξιοπιστία, η συνέπεια στις πληρωμές κλπ. Από την άλλη πλευρά, στο οικονομικό επίπεδο καθοριστική είναι η σημασία των χρηματοοικονομικών συνθηκών του δανειολήπτη, η περιουσιακή του κατάσταση, η οργανωτική δομή της επιχείρησής του, οι αναπτυξιακές της προοπτικές κλπ. Ένα απλό παράδειγμα συνοψίζει ακόμη περισσότερο τα κριτήρια ανάλυσης της οικονομικής κατάστασης του δανειολήπτη (ιδιωτικά νοικοκυριά, επιχειρήσεις, δημόσια νοικοκυριά):

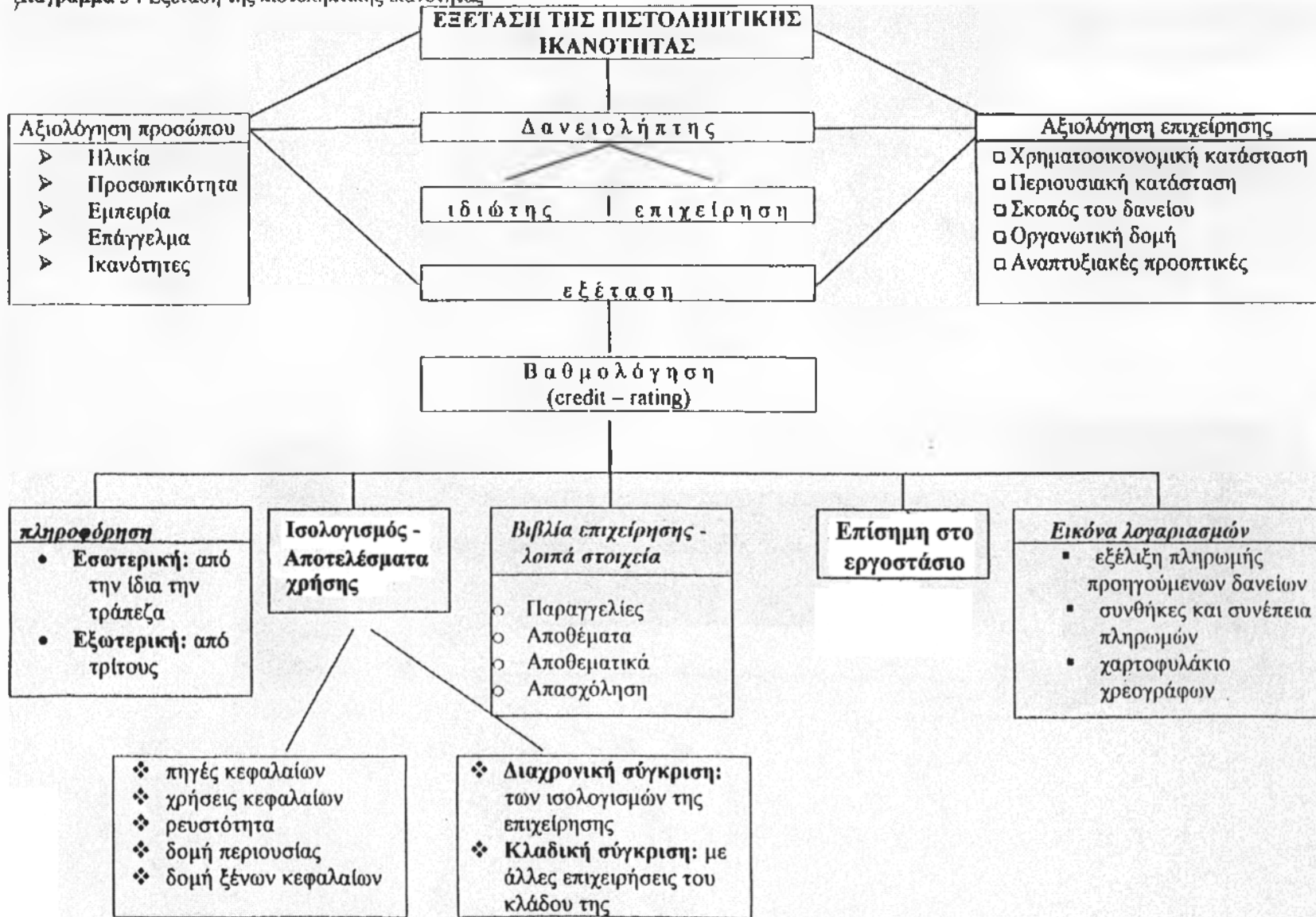
Πίνακας 1 : Κριτήρια ανάλυσης οικονομικής κατάστασης του δανειολήπτη.

<u>Κριτήρια ανάλυσης οικονομικής κατάστασης του δανειολήπτη</u>		
Ιδιωτικά νοικοκυριά	Επιχειρήσεις	Δημόσια νοικοκυριά
Εισόδημα	Αποδοτικότητα	Έσοδα φόρων
Περιουσία	Ρευστότητα	
	Δομή Ενεργητικού/ Παθητικού	

(Πηγή : Αθανασόπουλος , Γεωργόπουλος , Μπέλλας 2004)

Συχνά στην ανάλυση της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών, τα πιστωτικά ιδρύματα χρησιμοποιούν ένα εύρος κριτηρίων, τα οποία συνεκτιμούν συνολικά, διαβαθμίζοντάς τα με τον αντίστοιχο κίνδυνο που εμφανίζουν. Από τη διαδικασία αυτή προκύπτει η βαθμολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (credit rating) του δανειζομένου, η οποία χρησιμοποιείται ως εργαλείο άσκησης πιστωτικής πολιτικής. Για παράδειγμα στην περίπτωση των επιχειρήσεων, κεντρικές κατηγορίες κριτηρίων αξιολόγησης είναι τα στοιχεία του ισολογισμού, το management και οι συνθήκες του κλάδου της επιχείρησης.

Διάγραμμα 3 : Εξέταση της πιστοληπτικής ικανότητας

(Πηγή : Αθανασόπουλος , Γεωργόπουλος , Μπέλλας 2004)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

5.1. Εξέταση-αξιολόγηση του αιτήματος και λήψη απόφασης

Από τη στιγμή που η επιχείρηση θα προσφύγει σε μια τράπεζα για απόκτηση χρηματοδότησης η τελευταία θα εξετάσει μια σειρά από παράγοντες που θεωρεί ότι θα πρέπει να πληροί προκειμένου να χρηματοδοτηθεί. Τα κριτήρια των τραπεζών, στα οποία τα στελέχη των στηρίζουν τις χρηματοδοτικές τους αποφάσεις χωρίζονται σε δυο μεγάλες κατηγορίες :

- α) Στα βασικά και
- β) Στα επικουρικά.

(Πηγή : I. N. Αποστολόπουλος , 1997)

5.1.1. Βασικά κριτήρια

Στα βασικά κριτήρια περιλαμβάνονται δυο κύριες υποκατηγορίες:

- α) η βιωσιμότητα της επιχείρησης και
- β) οι προοπτικές ρευστοποίησης.

1) Βιωσιμότητα της επιχείρησης

Σχετικά με τη βιωσιμότητα της επιχείρησης εξετάζεται η πιστοληπτική ικανότητα του πιστοδοτούμενου και η εκτίμηση των δυνατοτήτων του για την ομαλή αποπληρωμή της πιστοδότησης.

Γι' αυτό το λόγο ερευνάται και αξιολογείται:

- i) η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης
- ii) η διοίκηση και οργάνωση της επιχείρησης και
- iii) οι συνθήκες που επικρατούν στην αγορά και η εκτίμηση για τη διαμόρφωσή τους καθ' όλη τη διάρκεια της πιστοδότησης, σε σχέση με το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησης.

Αναλυτικότερα,

i) Για να διαπιστωθεί η οικονομική πορεία της επιχείρησης και η εκτίμηση της μελλοντικής εξέλιξής της εξετάζονται, αναλύονται και αξιολογούνται διαχρονικά και ενδοκλαδικά τα εξής ποσοτικά στοιχεία:

- η εξέλιξη των πωλήσεων κατά ποσότητα και αξία
- η εξέλιξη των στοιχείων του κόστους παραγωγής
- η εξέλιξη των έμμεσων στοιχείων κόστους (διοίκησης, διάθεσης, χρηματοοικονομικών, ανόργανων αποτελεσμάτων κ.ά.)
- η εξέλιξη των αποσβέσεων
- η εξέλιξη του μικτού αποτελέσματος
- η εξέλιξη του καθαρού αποτελέσματος
- η μερισματική πολιτική της επιχείρησης (διάθεση κερδών)
- η εξέλιξη των βασικών οικονομικών μεγεθών των ισολογισμών, ποσοστιαία και διαχρονικά (παγίων, συμμετοχών, αποθεμάτων, απαιτήσεων, λοιπών λογαριασμών ενεργητικού, καθαρής θέσης, υποχρεώσεων προς τρίτους, υποχρεώσεις προς τράπεζες κ.ά.)
- η εξέλιξη των βασικών χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών κατά κατηγορίες (ρευστότητας, διάρθρωσης κεφαλαίων, αποδοτικότητας, δραστηριότητας, αποτίμησης κ.ά.)
- Τα ταμειακά προγράμματα της επιχείρησης.
- Οι πηγές και χρήσεις των κεφαλαίων από την προηγούμενη χρήση σε σχέση με την τωρινή και την επόμενη.

ii) Για να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητα της Διοίκησης και Οργάνωσης της επιχείρησης αναζητούνται ποιοτικά στοιχεία αυτής που αναφέρονται:

- Στο ιστορικό της επιχείρησης (χρόνος ίδρυσης, μεταβολές, εξέλιξη κ.ά.)
- Στάδιο επένδυσης

Το στάδιο ανάπτυξης του σχεδίου στο οποίο καλείται να συμμετάσχει ο επενδυτής (το χρηματοοικονομικό ίδρυμα στην προκειμένη περίπτωση), αποτελεί

σημαντικό παράγοντα για τη λήψη απόφασης για επένδυση. Η προσέλκυση χρηματοδότησης είναι περισσότερο πιθανή σε στάδια μεταγενέστερα του ιδιαίτερα αβέβαιου αρχικού, ενώ, όσο πιο πρώιμο είναι, τόσο περισσότερο βέβαιη είναι η αποχή της τράπεζας από τη χρηματοδότηση. Κύρια επιδίωξη ενός χρηματοοικονομικού ιδρύματος, είναι η διασφάλιση σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό, των παρασχεθέντων κεφαλαίων. Συνεπώς, ούσες αποστρεφόμενες τον κίνδυνο, οι τράπεζες θα είναι ιδιαίτερα φειδωλές στη χρηματοδότηση αβέβαιων σχεδίων και μάλιστα σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης (LIFT 1998). Τα εγχειρήματα που βρίσκονται σε αρχικό στάδιο είναι ιδιαίτερα ριψοκίνδυνα, καθώς συμπεριλαμβάνουν σχέδια, ελπίδες και αβεβαιότητες. Αν τελικά επιτύχουν, η ανταμοιβή (απόδοση), είναι σημαντική, αλλά πιθανή αποτυχία μπορεί να σημαίνει την απώλεια των πάντων.

- Στη διοίκηση και οργάνωση της επιχείρησης (κατανομή αρμοδιοτήτων, στελέχωση, οργανόγραμμα, οργάνωση παραγωγικής, εμπορικής και οικονομικής λειτουργίας κ.ά.)
- Στην επιχειρηματική δράση των διοικούντων (διοικητικές ικανότητες, εμπειρία, επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, ιστορική εξέλιξη, συναλλακτική συμπεριφορά)

Οι ικανότητες του επιχειρηματία και της ομάδας διοίκησης, αποτελούν ιδιαίτερα σημαντικό παράγοντα για την απόφαση ενός επενδυτή να χρηματοδοτήσει μια καινοτομική (και όχι μόνο) επιχείρηση, είτε πρόκειται για συμμετοχική χρηματοδότηση είτε για ιδρυματική. Η εμπειρία και οι ικανότητες, της ανώτερης διοίκησης, συντελούν όχι απλά στην αποφυγή αποτυχίας, αλλά και στη γενικότερη επιτυχημένη ανάπτυξη μιας επιχείρησης. Αυτό που είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους χρηματοδότες, είναι η ύπαρξη νέων ιδεών για προϊόντα ή υπηρεσίες που θα αλλάξουν τον τρόπο που ζουν και εργάζονται οι άνθρωποι. Όλα αυτά όμως δεν θα έχουν αντίκρισμα, αν δεν υπάρχει η κατάλληλη ομάδα ατόμων που θα τα πραγματοποιήσουν.

Παρά το γεγονός ότι δεν αναμένεται να αποδίδουν οι τράπεζες την ίδια σημασία με τις άλλες πηγές χρηματοδότησης, η έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (*European Commission 2000*) σε τράπεζες της Ε.Ε., έδειξε ότι αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στο προφίλ του επιχειρηματία και της διοικητικής ομάδας, ενώ εξετάζονται

ακόμα το επίπεδο μόρφωσης, η επιστημονική τους κατάρτιση, οι ικανότητές τους σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης του εγχειρήματος και κατ' επέκταση της επιχείρησης κ.λ.π. Αυτό που θα ικανοποιούσε τους μάνατζερ των τραπεζών, είναι η ύπαρξη μιας σωστής και ισορροπημένης ομάδας διοίκησης, αποτελούμενης από ικανούς μάνατζερ, με γνώσεις και ειδικευση σε τεχνικά θέματα και μάρκετινγκ, με εμπειρία στη βιομηχανία, διοικούμενους από δραστήριο και ικανό άτομο, με υψηλά προσόντα και αν είναι δυνατό, με ήδη υπάρχουσα καριέρα στο χώρο (*LIFT 1998*). Ο επιχειρηματίας θα πρέπει να έχει την ικανότητα να οργανώσει μαζί με την ανώτερη διοίκηση, έναν ολοκληρωμένο σχεδιασμό της επιχειρηματικής στρατηγικής που θα ακολουθηθεί και να μπορεί να την εφαρμόσει στην επιχείρησή του, σε όλα τα επίπεδα.

Η πιθανή υπάρχουσα, υψηλή επιστημονική ποιότητα (και ικανότητα) των ιδρυτών ή/και διαχειριστών μιας επιχείρησης, δεν συνεπάγεται απαραίτητα και την ύπαρξη των κατάλληλων ικανοτήτων διαχείρισης και προώθησης ενός προϊόντος. Η απουσία τέτοιων ικανοτήτων, μάλιστα, αποτελεί φαινόμενο ιδιαίτερα συχνό σε αυτής της μορφής τις επιχειρήσεις, αποθαρρύνοντας περαιτέρω τους υποψήφιους χρηματοδότες. Η αξιολόγηση της ομάδας διοίκησης μιας επιχείρησης, είναι ιδιαίτερα δύσκολη διαδικασία όταν πρόκειται για κάποιο ριψοκίνδυνο εγχείρημα σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης, καθώς δεν έχει συνήθως να αναδείξει προηγούμενη εμπειρία σε ανάλογα εγχειρήματα. Στην περίπτωση αυτή, λαμβάνεται υπόψη η 'ποιότητα' και ενδεχόμενη προηγούμενη εμπειρία του επιχειρηματία (*Bank of England 1996*).

- Στη διοικητική συνέχεια (ηλικία διοικούντων, διάδοχη κατάσταση κ.ά.)
- Στη λειτουργία του παραγωγικοσυναλλακτικού κυκλώματος (παραγωγικά μέσα, εφοδιασμός, προϊόντα, διάθεση, διαδικασίες και όροι συναλλαγών, ταμειακός κύκλος κ.ά.).
- Φήμη και Ιστορικό επιτυχημένων προσπαθειών (track record)

Οι χρηματοδότες αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στο αν η επιχείρηση διαθέτει η ίδια ή η ομάδα διοίκησης και ο επιχειρηματίας, διαμορφωμένη θετική φήμη και ιστορικό προηγούμενων επιτυχημένων προσπαθειών (*European Commission 2000, LIFT 1998*). Η ύπαρξη τέτοιου ιστορικού, αποτελεί ένα είδος 'σήματος' (signal) ότι η

επιχείρηση είναι αξιόπιστη και ικανή να φέρει σε πέρας με επιτυχία τα εγχειρήματα που αναλαμβάνει και φαντάζει συνεπώς σαν μια καλή τοποθέτηση χρημάτων. Εάν ο επιχειρηματίας έχει δημιουργήσει καλή εικόνα στην αγορά, τότε είναι πιο εύκολο να πείσει τους χρηματοδότες να του παράσχουν τα απαιτούμενα κεφάλαια. Οι μικρές και νέες όμως επιχειρήσεις, δεν έχουν προλάβει να δημιουργήσουν φήμη, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες στη χρηματοδότηση.

Η έλλειψη προηγούμενου αρχείου επιτυχημένων προσπαθειών στις επιχειρήσεις που μόλις ξεκινούν το εγχείρημά τους, σε συνδυασμό με την περισσότερο λεπτομερή πληροφόρηση που απαιτείται προκειμένου να γίνει κατανοητή κάθε νέα τεχνολογία, αναδεικνύει την ανάγκη για περισσότερο προσεκτική αποτίμηση της επιχείρησης και του επενδυτικού σχεδίου από κάθε σκοπιά (νομική, τεχνική κ.λ.π.). Το γεγονός αυτό, αυξάνει σημαντικά το κόστος, επηρεάζοντας μοιραία και την τελική απόφαση της τράπεζας (Bank of England 1996). Οι τράπεζες είναι γενικότερα, ιδιαίτερα ευαίσθητες στο θέμα αυτό, καθώς συνδέουν άμεσα την αξία μιας πρότασης, τόσο με διαμορφωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δείκτες, όσο και με τη φήμη που έχει διαμορφώσει στην αγορά και με ενδεχόμενες προηγούμενες επιτυχημένες προσπάθειες που έχει πραγματοποιήσει.

Συνοπτικά, μπορούμε να πούμε ότι η ύπαρξη ιστορικού επιτυχιών και η πιστοληπτική ικανότητα του επιχειρηματία, εκπέμπουν σήμα προς την αγορά, που αξιολογείται με μεγάλη βαρύτητα από τις τράπεζες κατά τη διαδικασία λήψης απόφασης. Για να επισημάνουμε το ρόλο που παίζει η φήμη στην αξιολόγηση μιας πρότασης προς χρηματοδότηση, αρκεί να αναλογιστούμε ότι οι περισσότερες τράπεζες (κυρίως στη χώρα μας, αλλά και σε άλλες χώρες) χρηματοδοτούν με βάση την εικόνα του δανειζόμενου στην αγορά και δευτερευόντως με βάση το σχέδιο που έχει καταστρώσει.

iii) Σχετικά με τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά (περιβάλλον) και η εκτίμηση για τη διαμόρφωσή τους καθ' όλη τη διάρκεια της πιστοδότησης σε σχέση με τις προοπτικές εξέλιξης των εργασιών της υπό εξέταση επιχείρησης, ερευνούμε:

- την κατάσταση στην αγορά που η επιχείρηση δραστηριοποιείται (ολιγοπωλιακή, ανοικτή, εύρος αγοράς, εποχικότητα, διακυμάνσεις κ.ά.)
- τα κύρια χαρακτηριστικά του κλάδου (μεγέθη επιχειρήσεων, κατανομή μεριδίων, τρόπος διαμόρφωσης τιμών, δομή και διαμόρφωση του κόστους,

παραγωγική διαδικασία, τεχνολογικό επίπεδο και αναμενόμενες εξελίξεις, μέθοδοι πωλήσεων, τρόποι εφοδιασμού, παραγωγικά μέσα, οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων του κλάδου κ.ά.)

- τη φύση του προϊόντος (διάρκεια παραγωγής, πολυπλοκότητα, υποκατάστατα κ.ά.)

Οι περισσότερες τράπεζες, που δε συνδέουν την αποπληρωμή των κεφαλαίων με την απόδοση του εγχειρήματος, δεν αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στα χαρακτηριστικά αυτά. Τα τελευταία χρόνια όμως, διατυπώνονται όλο και πιο συχνά απόψεις για στροφή του ενδιαφέροντος και σε αυτούς τους παράγοντες, καθώς τους συνδέουν τόσο με την ευκολότερη αποπληρωμή του δανείου, όσο και τις διαφαινόμενες εμπορικές δυνατότητες για την τράπεζα.

Αυτό που κάνει ένα προϊόν να ξεχωρίζει, είναι τα πλεονεκτήματα που εμφανίζει σε σχέση με τους υπάρχοντες και δυνητικούς ανταγωνιστές (μοναδικότητα, βελτιωμένη ποιότητα, χαμηλότερη τιμή κ.λ.π.) (*LIFT 1998*). Η πραγματική διαφοροποίηση βέβαια, δεν έχει πάντα τη μεγαλύτερη σημασία, καθώς συχνά, αρκεί το προϊόν να φαίνεται ανώτερο από τα ανταγωνιστικά, στα μάτια των καταναλωτών. Ένα προϊόν που θα συγκεντρώνει τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά, μπορεί πολύ πιο εύκολα να απορροφηθεί από τους καταναλωτές και να σημειώσει επιτυχία στην αγορά, εξασφαλίζοντας έτσι την επιτυχία της επιχείρησης και συνεπώς, την αποπληρωμή του δανείου και ευκαιρίες αγοράς για την τράπεζα. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να επιζητείται κατά την αξιολόγηση, η πρόβλεψη δημιουργίας τμήματος μάρκετινγκ στην επιχείρηση, που θα προετοιμάσει την εισαγωγή του προϊόντος στην αγορά.

- τα κύρια χαρακτηριστικά της επιχείρησης σε σχέση με αυτά του κλάδου για τη σύγκριση και τον προσδιορισμό της θέσης της και της έκτασης του επηρεασμού της από τις κλαδικές και γενικότερες εξελίξεις

Η ύπαρξη ελκυστικής αγοράς (εσωτερικής, αλλά και προοπτικής εξαγωγών) με δυνητικές προοπτικές για κέρδη και δημιουργία εισοδήματος, αποτελεί τον κύριο (αν όχι μοναδικό) στόχο της επένδυσης, τόσο για τις τράπεζες, όσο και για οποιαδήποτε μορφή χρηματοδότησης (*LIFT 1998*). Μια πιθανή μεγάλη αγορά για το

προϊόν, με χαμηλό ανταγωνισμό, θα διασφαλίσει σε σημαντικό βαθμό την επιτυχία του εγχειρήματος και της επιχείρησης και τελικά και την αποπληρωμή του παρεχόμενου ποσού (*European Commission 2000*). Για το λόγο αυτό, είναι χρήσιμη μια πρώιμη έρευνα αγοράς, ώστε να διερευνηθούν οι προθέσεις των καταναλωτών απέναντι στο υπό διαμόρφωση προϊόν. Συχνές αιτίες απόρριψης ενός σχεδίου (κυρίως για τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου) είναι τα χαρακτηριστικά της αγοράς για την οποία προορίζεται το προϊόν, όπως το πολύ μικρό μέγεθος, οι μικρές πιθανότητες μεγέθυνσης, μεγάλος βαθμός κορεσμού κ.λ.π.

Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει επίσης θέση που καταλαμβάνει η επιχείρηση στην αγορά, αν βεβαίως δραστηριοποιείται ήδη κάποια χρόνια και δεν είναι πολύ νέα. Η κατάληψη σημαντικού μεριδίου αγοράς από μια επιχείρηση και η ύπαρξη σημαντικών προοπτικών μεγέθυνσης, είναι στοιχεία που δείχνουν τη δυναμική της και θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από μια τράπεζα. Το ίδιο ισχύει και για την ικανότητά της να ανθίσταται στην πίεση από τους επίδοξους ανταγωνιστές, αντιγραφείς κ.λ.π. (*LIFT 1998*), καθώς αν η επιχείρηση έχει διαμορφώσει γερές βάσεις απέναντι στον ανταγωνισμό και έχει καταλάβει ένα σημαντικό μερίδιο αγοράς (και συνεπώς αναγνωρισιμότητας και ισχύος), αυξάνει τις πιθανότητες εμπορικής επιτυχίας για τα σχέδιά της.

Πριν προχωρήσουμε στη δεύτερη υποκατηγορία των βασικών κριτηρίων, ήτοι των προοπτικών ρευστοποίησης, εξετάζεται και προσδιορίζεται το μέγεθος της ανάγκης που θα καλυφθεί από τη συγκεκριμένη πιστοδότηση καθώς και ο προσδιορισμός των συνολικών πιστωτικών αναγκών του πιστοδοτούμενου και οι πηγές κάλυψής τους.

Σκοπός της εξέτασης αυτής είναι η ιεράρχηση, στάθμιση και εκτίμηση των πραγματικών πιστωτικών αναγκών (ποσοτικά και χρονικά), έτσι ώστε να προσδιορίζεται το ύψος και η μορφή των πιστοδοτήσεων και να διασφαλίζεται η ορθή χρησιμοποίησή τους για τις παραγωγικές ανάγκες της πιστοδοτούμενης επιχείρησης.

Η διερεύνηση και ο προσδιορισμός των πραγματικών πιστωτικών αναγκών γίνεται με βάση τα απολογιστικά στοιχεία, τις εκτιμώμενες μελλοντικές προοπτικές και τα προγράμματα δραστηριότητας της επιχείρησης.

2) Προοπτικές ρευστοποίησης

Με βάση την ανάλυση και αξιολόγηση της βιωσιμότητας της επιχείρησης

- εκτιμάται η φύση και η έκταση των πιστωτικών κινδύνων και
- προσδιορίζονται οι πηγές εξυπηρέτησης (αποπληρωμής) των πιστοδοτήσεων ή με άλλα λόγια, οι προοπτικές ρευστοποίησης της απαίτησης της τράπεζας.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι ένα κριτήριο με πολύ μεγάλη βαρύτητα για την παροχή χρηματοδότησης από μια τράπεζα, είναι η αβεβαιότητα που εμπεριέχεται σε μία πρόταση. Καθώς ο παράγοντας αυτός συνδέεται άμεσα με τα περισσότερα από τα κριτήρια που θα αναφερθούν, δεν περιγράφεται στο συγκεκριμένο τμήμα, αλλά στο επόμενο κεφάλαιο, σαν ένα από τα βασικότερα εμπόδια στη χρηματοδότηση καινοτομικών σχεδίων από τις τράπεζες. Τέλος, πρέπει να επισημάνουμε το μικρό αριθμό σχετικών μελετών στη διεθνή βιβλιογραφία, εστιασμένο στην αξιολόγηση καινοτομικών σχεδίων από τον τραπεζικό κλάδο, γεγονός που μοιραία, περιορίζει και τις διαθέσιμες πηγές μας.

Πιο συγκεκριμένα, εξετάζονται :

α) Μέγεθος της προβλεπόμενης επένδυσης (κόστος)

Το μέγεθος της απαιτούμενης χρηματοδότησης για ένα σχέδιο, εξετάζεται προσεκτικά από τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα γιατί συχνά, αποτελεί πηγή προβλημάτων για το χρηματοδότη. Πιο συγκεκριμένα, οι τράπεζες αποφεύγουν συνήθως να δανείζουν υπέρογκα ποσά, τα οποία είναι δύσκολο να καλυφθούν από εγγυήσεις των επιχειρήσεων και συνεπώς δεν μπορεί να διασφαλιστεί η αποπληρωμή τους. Από την άλλη, αποφεύγονται και οι πολύ μικρές προτάσεις, καθώς ακόμα και ένα πολύ υψηλό επίπεδο απόδοσης (επιτοκίου), δεν θα μεταφραστεί τελικά σε σημαντικό χρηματικό ποσό. Όπως έδειξε έρευνα του LIFT (1998), οι μικρές επενδύσεις (<500.000 ευρώ), απαιτούν την ίδια διαδικασία αποτίμησης με τις κατά πολύ μεγαλύτερες. Το κόστος εκτίμησης και επίβλεψης είναι σταθερό, είτε πρόκειται για μικρή επένδυση, είτε για μεγάλη και περιλαμβάνει την απασχόληση ειδικευμένων ατόμων, συμβούλων κ.λ.π., ενώ ο χρηματοδότης θα πρέπει να δαπανήσει τον ίδιο

χρόνο και κόστος και ίσως και μεγαλύτερο (για καλύτερη και πιο προσεκτική εξέταση μιας μικρής και περισσότερο αβέβαιης πρότασης), στη διαχείριση της επένδυσης. Έτσι, οι μικρότερες από κάποιο μέγεθος επενδύσεις, θα έχουν να αναδείξουν μικρή σχετικά συνεισφορά στη συνολική απόδοση των κεφαλαίων του χρηματοδότη. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, το χαμηλό ύψος της επένδυσης, δεν φαίνεται να αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες αξιολόγησης.

β) Χρονική διάρκεια επένδυσης

Ο χρόνος αποπληρωμής του δανείου και ο απαιτούμενος χρόνος ενασχόλησης της τράπεζας με το εγχείρημα, αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την απόφαση παροχής χρηματοδότησης. Οι τράπεζες γενικότερα, διακρίνονται από ‘μυωπικές’ τάσεις και προτιμούν τις γρήγορες συναλλαγές, που διαρκούν σχετικά μικρό χρονικό διάστημα. Αρέσκονται να χρηματοδοτούν λιγότερο κερδοφόρα εγχειρήματα με μικρότερο χρονικό ορίζοντα (όχι μεγαλύτερο των 5-7 ετών), αντί για πολλά υποσχόμενα σχέδια, που εμπεριέχουν όμως μακροχρόνιο προγραμματισμό. Όσο πιο σύντομος αναμένεται ο χρόνος ‘κύησης’ ενός εγχειρήματος (σαν ιδέα, πριν από την συγκεκριμενοποίηση και οργάνωσή του), τόσο μεγαλύτερες θεωρούνται οι πιθανότητες επιτυχίας (ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, μικρότερο κόστος οργάνωσης και διαχείρισης κ.λ.π. -χωρίς πάντως αυτό να αποτελεί κανόνα) και τόσο περισσότερο πιθανή η χρηματοδότησή του από τις τράπεζες. Οι τελευταίες, επιδιώκουν την απεμπλοκή τους από ένα αβέβαιο εγχείρημα σε μικρό χρονικό διάστημα και συνεπώς, αξιώνουν την ταχύτερη δυνατή αποπληρωμή του κεφαλαίου. Η αβεβαιότητα για τη διάρκεια εμπλοκής σε μια επένδυση, αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για μια τράπεζα.

γ) Δέσμευση του επιχειρηματία και της ομάδας διοίκησης στο εγχείρημα

Άμεσα συνδεδεμένος με τα προαναφερθέντα και επίσης ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας για την αξιολόγηση ενός επιχειρηματικού σχεδίου, είναι και η προσωπική δέσμευση του επιχειρηματία και της ομάδας διοίκησης (*Bank of England 2001*) η οποία και πρέπει να επιζητείται, όχι σε θεωρητικό επίπεδο, αλλά με συνεισφορά σημαντικών προσωπικών οικονομικών πόρων (κεφάλαια, μερίδιο στην επιχείρηση κ.λ.π.) και εργασίας (*European Commission 2000*). Πρόκειται για έναν

παράγοντα που φαίνεται να λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη από την πλευρά των τραπεζών. Η ένδειξη αφοσίωσης από τους ιδρυτές της επιχείρησης και δημιουργούς του εγχειρήματος, εκπέμπει σήμα στην αγορά και στους δυνητικούς χρηματοδότες, ότι υπάρχει απόλυτη προσήλωση στην επιτυχία του σχεδίου σε κάθε περίπτωση, και ενάντια, σε κάθε δυσκολία, με αποφασιστικότητα. Το γεγονός αυτό αξιολογείται θετικά από τους τελευταίους, καθώς βλέπουν ότι η επενδυτική πρόταση προέρχεται από σοβαρό επιχειρηματία, που πιστεύει σε αυτό που κάνει και δεν αναμένεται συνεπώς να εκδηλώσει ευκαιριακή συμπεριφορά (φαινόμενα free rider). Έτσι, μειώνεται η αβεβαιότητα και ο κίνδυνος αποτυχίας και συνεπώς, διασφαλίζονται περισσότερο τα κεφάλαιά τους (LIFT 1998).

δ) Επιχειρηματικό σχέδιο (business plan)

Ένα πολύ σημαντικό σημείο στη διαδικασία αξιολόγησης ενός καινοτομικού σχεδίου, είναι οι στόχοι που θα προκύψουν από αυτό και πόσο συγκεκριμενοποιημένοι εμφανίζονται, μέσα από ένα καλά συγκροτημένο σχέδιο δράσης. Η ύπαρξη ενός ηχηρού επιχειρηματικού σχεδίου με προοπτικές για σημαντική δυνητική ανάπτυξη, αλλά και σωστά οργανωμένου αποτελεί βασικό πλεονέκτημα για την προσέλκυση χρηματοδότησης.

Η ποιότητα της πρότασης συνήθως αντανακλά την ικανότητα της ομάδας διοίκησης της επιχείρησης και την προσοχή που δίδεται από αυτή σε κάθε λεπτομέρεια, γεγονός στο οποίο οι χρηματοδότες αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία. Ένα ημιτελές επιχειρηματικό σχέδιο, αποτελεί συχνό λόγο απόρριψης μιας πρότασης. Ημιτελές είναι το σχέδιο από το οποίο λείπουν στοιχεία κλειδιά για το όλο εγχείρημα, με σημαντικότερα την έλλειψη στρατηγικής για την προώθηση του προϊόντος και την αναμενόμενη απόδοση. Σε μια τέτοια περίπτωση, η αίτηση απορρίπτεται άμεσα, χωρίς απαίτηση για παροχή περαιτέρω πληροφόρησης.

Το επιχειρηματικό σχέδιο είναι αυτό που πρώτα απ' όλα εξετάζουν οι χρηματοδότες, οι οποίοι καθημερινά δέχονται πολλές προτάσεις για χρηματοδότηση (LIFT 1998). Θα πρέπει συνεπώς, να είναι συνοπτικό, κατανοητό και να αναφέρει λεπτομερώς την ποσότητα του απαιτούμενου κεφαλαίου και την πιθανότητα πρόσθετης χρηματοδότησης, μέσα από την παρουσίαση του προβλεπόμενου ισολογισμού (Balance sheet) που θα περιλαμβάνει τα ποσά που θα χρειαστούν και που θα χρησιμοποιηθούν.

Εξετάζονται επίσης οι εναλλακτικοί τρόποι αντιμετώπισης πιθανών προβλημάτων από την επιχείρηση και οι στρατηγικές μάρκετινγκ, αλλά και γενικότερες πληροφορίες σχετικά με το προϊόν. Στο θέμα της οργάνωσης των χρηματοοικονομικών στοιχείων και της προώθησης των προϊόντων, μπορεί να συμβάλλει μετά την απόφαση για χρηματοδότηση, η τράπεζα, μέσα από το δίκτυο ατόμων και διασυνδέσεων που διαθέτει, εξασφαλίζοντας σε κάποιο βαθμό, την επιτυχία της επιχείρησης και της επένδυσής της.

ε) Αναμενόμενη απόδοση της επένδυσης

Στην περίπτωση των ελληνικών τραπεζών, ο συγκεκριμένος παράγοντας αφορά κυρίως θυγατρικές τους εταιρείες κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, καθώς οι κοινές τράπεζες δεν συνηθίζουν να παρέχουν συμμετοχική χρηματοδότηση, αλλά δανειακά κεφάλαια, η αποπληρωμή των οποίων δε συνδέεται με την απόδοση του εγχειρήματος. Εκτός από την απροθυμία των εμπορικών τραπεζών να εμπλακούν σε τέτοιες διαδικασίες (ιδιαίτερα για αβέβαια εγχειρήματα), δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι μέχρι πρόσφατα, λόγω της περιοριστικής νομοθεσίας, οι τράπεζες στη χώρα μας δεν μπορούσαν να συμμετάσχουν στο κεφάλαιο μιας χρηματοδοτούμενης επιχείρησης, λειτουργώντας σαν *venture capital*. Θα πρέπει όμως να αρχίσει να τις ενδιαφέρει, καθώς μια υψηλή απόδοση της επιχείρησης, θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την παροχή περισσότερων υπηρεσιών προς αυτήν, αποκομίζοντας πολύ σημαντικά οικονομικά οφέλη (διαχείριση ρευστών διαθέσιμων, επιταγές, κάρτες, προετοιμασία εξαγοράς/συγχώνευσης, εισόδου στο χρηματιστήριο κ.λ.π.).

5.1.2. Επικουρικά Κριτήρια

(Πηγή : I. N. Αποστολόπουλος, 1997)

Οι τράπεζες έχουν παράλληλα στη διάθεσή τους και εφαρμόζουν, μια ακόμη κατηγορία κριτηρίων τα επικουρικά, στα οποία στηρίζουν τις χρηματοδοτικές αποφάσεις τους, όπου περιλαμβάνονται δυο υποκατηγορίες:

- α) οι εξασφαλίσεις και
- β) οι πρόσθετες αποδόσεις λόγω ωφέλειας από τη συνεργασία.

α) Εξασφαλίσεις

Επιπλέον της κύριας πηγής εξυπηρέτησης που ονομάζεται λειτουργική και επειδή οι συνθήκες μεταβάλλονται και οι πιστωτικοί κίνδυνοι είναι πολλοί και αστάθμητοι, είναι απαραίτητη η ύπαρξη και άλλων επικουρικών πηγών οι οποίες δεν προέρχονται από τη λειτουργία της επιχείρησης. Οι πηγές αυτές ονομάζονται *εξωεπιχειρηματικές* ή *εξωλειτουργικές* και μπορεί να προέρχονται:

- από παροχή εγγυήσεων φυσικών ή νομικών προσώπων με ανάλογη οικονομική επιφάνεια.
- από ενεχυριάσεις εμπορευμάτων - αξιόγραφων
- από την οικονομική επιφάνεια της επιχείρησης σε περίπτωση ρευστοποίησής της (ευχερώς ρευστοποιήσιμα στοιχεία). Πάντως, οι πρόσθετες εξωλειτουργικές πηγές σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να υποκαθιστούν, κατά το στάδιο της εξέτασης, τη βασική λειτουργική πηγή αποπληρωμής.

β) Πρόσθετες αποδόσεις λόγω ωφέλειας από τη συνεργασία

Κάθε πιστοδότηση, αφού κριθεί πρώτα ότι πληροί τα πιστωτικά κριτήρια, στη συνέχεια εξετάζεται επικουρικά αν παρέχει ικανοποιητική ωφέλεια για την τράπεζα, δεδομένου ότι η τελευταία (υπό συνθήκες επαρκούς ασφάλειας των κεφαλαίων που διαχειρίζεται) επιδιώκει τη μεγιστοποίηση της απόδοσής της.

Η ωφέλεια αυτή προέρχεται από τους τόκους των χρηματοδοτήσεων, τις προμήθειες των εγγυητικών επιστολών, τις καταθέσεις καθώς και από τα έσοδα από άλλες μεσολαβητικές εργασίες (π.χ. αξίες προς είσπραξη, εισαγωγές, εξαγωγές κ.λπ.).

Έτσι, για τη μεγιστοποίηση της ωφέλειας από τη συνεργασία επιδιώκεται, παράλληλα με τις πιστοδοτήσεις, που αποτελούν το βασικό τραπεζικό προϊόν και η προώθηση άλλων τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών που δεν παρουσιάζουν κίνδυνο.

Ένας γενικός κανόνας που ακολουθείται στη συγκεκριμένη περίπτωση από τις τράπεζες είναι το ποσοστό των μεσολαβητικών-παραγωγικών εργασιών που θα τους αναθέσει η επιχείρηση να μην υπολείπεται του ποσοστού με το οποίο συμμετέχουν στη συνολική της τραπεζική χρηματοδότηση.

Εάν θελήσουμε να μετρήσουμε την ωφέλεια της τράπεζας επακριβώς ποσοτικά και χρονικά, τότε ακολουθούμε την εξής αναλυτικότερη προσέγγιση:

Αθροίζοντας όλα τα επιμέρους έσοδα (τόκοι δανείων, προμήθειες εγγυητικών επιστολών, έσοδα λοιπών εργασιών, τα οποία αποτελούν τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα από το συγκεκριμένο πελάτη).

Στη συνέχεια, αθροίζοντας τα έξοδα των ιδίων συναλλαγών (κόστος χρήματος, κόστος λοιπών εργασιών κ.λπ. για την τράπεζα) και αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα. Η διαφορά που προκύπτει είναι τα καθαρά έσοδα από τη συνεργασία. Ο υπολογισμός αυτός γίνεται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (τρίμηνο, εξάμηνο, έτος).

Η καθαρή ωφέλεια μπορεί να απεικονισθεί με τη μορφή δείκτη που είναι ποσοστό (%) επί των απασχολούμενων κεφαλαίων στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Δηλαδή προκύπτει από τη σχέση:

Καθαρά έσοδα (* 100) / Μέσος όρος χρησιμοποιηθέντων κεφαλαίων (χρηματοδοτήσεων) = %

Η ωφέλεια θα πρέπει να υπολογίζεται τόσο προϋπολογιστικά (πριν τη χορήγηση), όσο και απολογιστικά για να ελέγχεται η επίτευξή της.

5.1.3. Λήψη πιστοδοτικής απόφασης

Μετά την εξέταση των πιο πάνω κριτηρίων και εφόσον αυτά αξιολογηθούν θετικά και ικανοποιηθούν τα τεθέντα από την τράπεζα κριτήρια, λαμβάνεται η πιστοδοτική απόφαση.

Στην πιστοδοτική απόφαση αναφέρονται όλοι οι όροι και προϋποθέσεις παροχής των πιστοδοτήσεων, δηλαδή:

- Το ύψος, η διάρκεια και η μορφή των πιστοδοτήσεων.
- Οι μορφές και το ύψος των παρεχόμενων πρόσθετων εξασφαλίσεων.
- Το επιτόκιο εκτοκισμού των δανείων και πιστώσεων.
- Τα μεγέθη των άλλων εργασιών που θα παρασχεθούν στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και τα ποσοστά προμηθειών τους.
- Οι λοιποί όροι της συνεργασίας που έχουν συμφωνηθεί με την πιστοδοτούμενη επιχείρηση (δεσμευτικοί όροι κ.λπ.).

Οι πιστοδοτήσεις ανάλογα με τη μορφή τους και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πιστοδοτούμενης επιχείρησης εγκρίνονται είτε εφάπαξ, είτε ως όρια επαναχορηγούμενα.

Στις περιπτώσεις, έγκρισης πιστωτικών ορίων η ισχύς της καθορίζεται ανάλογα με την πιστοδοτούμενη επιχείρηση και πάντως σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να υπερβαίνει τον ένα χρόνο.

Εάν, κατά το χρονικό διάστημα ισχύος της έγκρισης παρουσιασθούν οποιαδήποτε προβλήματα, αυτή παύει να ισχύει και απαιτείται επανεξέταση των στοιχείων, όπως προηγούμενα αναφέρθηκαν και επανακαθορισμός της σχέσης συνεργασίας.

5.2. Πρόσθετα κριτήρια – παράγοντες όσον αφορά μια χρηματοδότηση από τη μεριά της Τράπεζας και του επιχειρηματία

(Πηγή : www.esee.gr , ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ)

5.2.1. Πότε εγκρίνεται ένα δάνειο από μια Τράπεζα

Το πότε μία Τράπεζα (ή ένα Κατάστημα μίας Τράπεζας) χορηγεί-εγκρίνει ένα δάνειο έχει να κάνει με πολλούς παράγοντες (ο καθένας έχει το δικό του Συντελεστή Στάθμισης) όπως:

A. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΞΑΡΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ :

1. "Εσωτερικές" Οδηγίες της Τράπεζας (η κάθε Τράπεζα με αποφάσεις-εγκυκλίους της συστηματοποιεί τον τρόπο λήψης απόφασης και χορήγησης δανείων).

2. Συστήματα Έγκρισης Δανείων (τον τρόπο που έχει ορίσει η κάθε Τράπεζα για το ποιος ή ποιοι θα πάρουν την απόφαση για την έγκριση). Όσο πιο συγκεντρωτικό (εγκρίσεις δανείων από τα "κεντρικά" μίας Τράπεζας) είναι το σύστημα "απόφασης" σε ένα αίτημα δανειοδότησης τόσο πιο μεγάλος είναι ο χρόνος έγκρισης ενός δανείου.

3. Η θέση της Τράπεζας (θα λέγαμε πιο εξειδικευμένα και του κάθε Καταστήματος) απέναντι στον ανταγωνισμό, τα πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα που έχει, το ύψος των επισφαλειών που εμφανίζει, το ποσοστό ληξιπροθέσμων οφειλών, τα κέρδη, τις προβλέψεις και άλλα Οικονομικό Μεγέθη τόσο σε επίπεδο Τράπεζας

όσο και σε περιφερειακό επίπεδο (π.χ. είναι δυνατό μία Τράπεζα να αρνηθεί χορήγηση δανείου διότι ο πελάτης εμφανίζει δυσμενή στοιχεία, ενώ κάποια άλλη Τράπεζα είτε θα εγκρίνει με ευκολία ή θα ζητήσει αυξημένες εγγυήσεις, κ.λπ.).

4. Οι αντιλήψεις, η κρίση, η άποψη, η εμπειρία, η επιστημονική κατάρτιση κ.λπ. του Διευθυντή του Καταστήματος, του Προϊστάμενου Χορηγήσεων και γενικά των υπαλλήλων που εμπλέκονται με τις χορηγήσεις (όσο πιο σημαντική / καθοριστική είναι η γνώμη τους στην λήψη απόφασης έγκρισης ενός δανείου τόσο πιο σημαντικά / καθοριστικά είναι τα παραπάνω).

B. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΞΑΡΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ

1. Το είδος της επιχείρησης, τζίρος, κέρδη (επίσημα δηλούμενα στην εφορία - παράλληλα εκτιμάται, ανάλογα με την τράπεζα, και ύψος των μη δηλούμενων - πιθανόν - εισοδημάτων). Επίσης συνεκτιμάται η φύση της επιχείρησης, το αντικείμενό της, ο ανταγωνισμός, η θέση της στον ανταγωνισμό, η δυνατότητα προσαρμογής στο ταχύτατα μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον, η αποδοτικότητα, ο βαθμός ευχαρίστησης των πελατών της, τα τυχόν παράπονα των προμηθευτών της, η νοικοκυρεμένη εμφάνιση της επιχείρησης, την άποψη που έχουν για "αυτή" οι ανταγωνιστές.

2. Η έως τώρα συνεργασία του επιχειρηματία με την Τράπεζα (εάν υπήρχε), το "ΟΝΟΜΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ", το οικογενειακό περιβάλλον (εάν αυτή είναι οικογενειακή), η περιουσιακή του κατάσταση, η σταθερότητα στις απόψεις του, εάν έχει πρόγραμμα, κ.λπ.).

3. Οι παρεχόμενες εγγυήσεις (ανάλογα βέβαια με το ύψος και τον τύπο του δανείου), εάν προσφέρεται υποθήκη, οι προσωπικές εγγυήσεις (εγγυητές), αξιόγραφα για ενέχυρο (επιταγές - συναλλαγματικές), μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια, κ.λπ.

4. Η ύπαρξη ΔΥΣΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (σφραγισμένες επιταγές, γραμμάτια / συναλλαγματικές, διαταγές πληρωμής κ.λπ. - ανάλογα την Τράπεζα, το ύψος, την παλαιότητά τους, την πιθανή "δικαιολόγησή τους", κ.λπ.

5. ΠΟΥ ΘΑ ΠΑΝΕ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ (σε κατανάλωση, προσωπικές ανάγκες ή σε επενδυτική - παραγωγική τοποθέτηση που θα παράγει εισοδήματα τα οποία θα αποπληρώσουν και το δάνειο;)

5.2.2. Πότε χορηγείται ένα δάνειο από μια Τράπεζα

1. Όταν το λέει η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ότι απαγορεύεται να χορηγηθεί (για διάφορους λόγους που συνήθως αφορούν το ύψος των Καταναλωτικών δανείων).

2. Όταν το λέει η εγκύκλιος της Τράπεζας ή τα αυτόματα συστήματα έγκρισης της Τράπεζας ότι δεν ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΧΟΡΗΓΗΘΕΙ.

3. ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΧΟΡΗΓΗΘΕΙ για ένα ή και περισσότερους από τους παραπάνω λόγους (καμία φορά η μη έγκριση για ένα δάνειο είναι και η καλύτερη απόφαση για το συμφέρον του πελάτη).

5.2.3. Ποιος ο ρόλος του επιχειρηματία στη σύναψη ενός δανείου

Το κυριότερο για το επιχειρηματία είναι να πει τι θέλει ακριβώς: πόσα χρήματα θέλει ή εκτιμά ότι θα χρειασθεί, για ποιον ακριβώς λόγο τα θέλει - ποια ανάγκη του θα καλύψουν - και πως μπορεί να τα αποπληρώσει.

5.2.4. Ποιος ο ρόλος του υπευθύνου υπαλλήλου της τράπεζας

1. Αρχικά, θα πρέπει να διαθέτει την στοιχειώδη επιστημονική κατάρτιση, να γνωρίζει το αντικείμενο των δανειοδοτήσεων (όχι τις μορφές δανειοδότησης της Τράπεζας που εργάζεται αλλά την ουσία των δανειοδοτήσεων) να είναι ευγενικός απέναντι στο υποψήφιο δανειολήπτη και γενικά να γνωρίζει την σπουδαιότητα που έχει η θέση που εργάζεται.

2. Ο υπάλληλος που ξέρει να κάνει την δουλειά του καλά πρέπει να ΑΚΟΥΣΕΙ τι ανάγκες έχει ο επιχειρηματίας, πρέπει να τον βοηθήσει να σκιαγραφήσει μόνος του το "τι", "πόσο", "πως", "πότε" του δανείου του. Αφού τον ακούσει, πρέπει, και οφείλει, να διαπιστώσει με ερωτήσεις ή απορίες εάν αυτά που δηλώνει ο επιχειρηματίας είναι αληθή (έτσι θα προστατέψει την Τράπεζα), με άλλα λόγια, εάν πραγματικά έχει ανάγκη το Χ ποσό σε Ψ χρόνια εξόφλησης για τον Α σκοπό. Δεν είναι σπάνιες οι φορές που οι πελάτες δεν γνωρίζουν ότι την συγκεκριμένη ανάγκη τους μπορούν να την καλύψουν διαφορετικά. Εκεί είναι και η ευθύνη, η συμβολή του υπαλλήλου να "ράψει το κουστούμι του πελάτη του", να καλύψει δηλαδή σωστά τις ανάγκες του πελάτη.

3. Όταν τελειώσει η συζήτηση μεταξύ του πελάτη και του υπαλλήλου της τράπεζας, ο επιχειρηματίας θα πρέπει να έχει καταλήξει και να γνωρίζει τα εξής:

α. τον ΣΚΟΠΟ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ (σημαντικός για το επιτόκιο χορήγησης, άρα και για το κόστος - τόκους - που θα πληρώσει).

β. την ΔΙΑΡΚΕΙΑ του δανείου (σημαντική για την δυνατότητα πληρωμής των δόσεων και των τόκων που θα πληρώσει).

γ. την ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ πληρωμής των δόσεων (σημαντική για την δυνατότητά του να πληρώνει ανάλογα με τον ρυθμό των εισοδημάτων του).

δ. τις ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ που προσφέρει στην Τράπεζα (σημαντικές τόσο για την έγκριση όσο και για την δυνατότητα να πληρώνει).

5.2.5. Τα σημεία που πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα από την πλευρά του επιχειρηματία σε μία σχέση χρηματοδότησης με τράπεζα.

1. Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ "ΑΝΑΛΟΓΗ" ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ "ΑΝΑΓΚΗΣ" ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΛΥΨΕΙ ή ΝΑ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΕΙ.

2. Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΝΟΣ ΔΑΝΕΙΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ "ΑΝΑΛΟΓΗ" ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ "ΩΦΕΛΕΙΑΣ" ΠΟΥ ΘΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙ Η ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ / ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ.

3. Δεν πρέπει επίσης να κάνει το ΛΑΘΟΣ να αρνηθεί ο επιχειρηματίας να ΥΠΟΘΗΚΕΥΣΕΙ την περιουσία του για εγωιστικούς λόγους εάν (δικαιολογημένα) του το ζητήσει η Τράπεζα για να του χορηγήσει κάποιο Μακροπρόθεσμο δάνειο.

4. Οι δόσεις του δανείου θα πρέπει να συμβαδίζουν με τον ρυθμό των εισοδημάτων της επιχείρησης.

5. ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ Ο ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ ΝΑ ΠΑΡΕΙ ΔΑΝΕΙΟ ΑΠΟ ΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΑΝ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΣΥΓΚΡΙΝΕΙ 2-3 ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ.

6. ΕΙΝΑΙ ΛΑΘΟΣ ΤΟ ΔΑΝΕΙΟ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΝΟΜΙΣΜΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΤΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

7. Ο επιχειρηματίας θα πρέπει να φροντίσει να μάθει τους όρους χορήγησης του δανείου και το κόστος που θα έχει για την τσέπη του (το πραγματικό κόστος και όχι το ονομαστικό).

Πιο συγκεκριμένα:

- Το ΤΕΛΙΚΟ, το ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ επιτόκιο (όχι αυτό που γράφουν στις εφημερίδες) αλλά το επιτόκιο με τις επιβαρύνσεις - προσαυξήσεις της Τράπεζας (περιθώριο κέρδους ανά πελάτη το λένε ορισμένες), μαζί με την εισφορά του Νόμου, δηλαδή το τελικό επιτόκιο με το οποίο θα υπολογιστούν οι δόσεις.

Και βέβαια θα πρέπει να είναι γνωστό το ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ (χρήσιμο όταν γίνεται η σύγκριση μεταξύ των ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ επιτοκίων διαφορετικών τραπεζών, πριν από την οριστική επιλογή και συμφωνία με μία τράπεζα).

- Εάν το επιτόκιο είναι ΣΤΑΘΕΡΟ ή ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟ (ιδιαίτερα σημαντικό όταν η τάση των επιτοκίων είναι πτωτική)

- Πρέπει να γίνει σύγκριση μεταξύ προϊόντων με αντίστοιχα χαρακτηριστικά που προσφέρουν διαφορετικές τράπεζες.

- Να είναι ξεκάθαρο εάν και κατά πόσο είναι δυνατή η αποπληρωμή του δανείου σε χρόνο προγενέστερο του προβλεπόμενου στο συμβόλαιο (συνήθως αποπληρωμή είναι δυνατή μόνο σε αυτά "ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ"). Επίσης, εάν υπάρχει η δυνατότητα μελλοντικής αποπληρωμής μέρος του

οφειλόμενου τότε κεφαλαίου και επομένως μείωσης του συνολικού οφειλόμενου κεφαλαίου και της ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΔΟΣΗΣ.

- Να είναι ξεκάθαρο ποιο είναι το ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ (αυτό που χρεώνει η τράπεζα επιπλέον στο επιτόκιο του δανείου όταν ο δανειζόμενος καθυστερήσει την πληρωμή των δόσεων). Επίσης, με πόσες ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΕΣ ΔΟΣΕΙΣ έχει η τράπεζα το δικαίωμα να ζητήσει να της επιστραφεί το ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΑΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ ΠΟΥ ΤΗΣ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ (δηλαδή να ξεκινήσει δικαστικά μέτρα εναντίον του δανειζόμενου).

- Να είναι ξεκάθαρο το ύψος των ΕΞΟΔΩΝ ΦΑΚΕΛΟΥ (εφόπαξ έξοδα για την σύνταξη-έγκριση του δανείου).

- Ιδιαίτερα σημαντικό είναι να ξεκαθαριστεί εάν υπάρχουν έξοδα φακέλου σε δάνειο για ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ (δηλαδή, εάν υπάρχουν ΕΞΟΔΑ ΦΑΚΕΛΟΥ, ΕΞΟΔΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΟΡΙΟΥ, ΕΞΟΔΑ ΕΚΤΟΚΙΣΜΟΥ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ή όπως αλλιώς μπορεί να τα ονομάζει η τράπεζα).

- Σε περίπτωση που χρειάζεται προσημείωση / υποθήκη να είναι ξεκάθαρο από την αρχή τι δικαιολογητικά του ακινήτου θα χρειασθούν.

Αυτά συνήθως περιλαμβάνουν:

1. Επικυρωμένο αντίγραφο Συμβολαίου (διαπιστώνεται ο κύριος του ακινήτου).
2. Άδεια Οικοδομής (για να διαπιστώσουν εάν είναι αυθαίρετο, την χρήση, τα νόμιμα τετραγωνικά, κ.λπ.).
3. Τοπογραφικά Σχέδια.
4. Πιστοποιητικά από το οικείο υποθηκοφυλακείο (διαπιστώνεται εάν το ακίνητο που θα προσημειωθεί έχει άλλα βάρη-υποθήκες).
5. Εάν το ακίνητο εντάσσεται στο Εθνικό Κτηματολόγιο θα ζητηθούν κάποια πιστοποιητικά.

- Να είναι ξεκάθαρο το ΥΨΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΗΜΕΙΩΣΗΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙ Η ΤΡΑΠΕΖΑ για να χορηγήσει το δάνειο. (Συνήθως είναι προσαυξημένο κατά 130-150 % επί του δανείου 10 ευρώ το δάνειο 13-15 ευρώ η αξία της προσημείωσης).

Επίσης πρέπει να είναι ξεκάθαρο το ακριβές ύψος του ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΗΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΥΤΟ ΑΝΑΛΥΕΤΑΙ ή ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΤΑΙ.

- Πολύ σημαντικό είναι και το ποσό της ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που θα ζητήσει η Τράπεζα για το ακίνητο (ή / και για τον εξοπλισμό) που θα προσημειώσει για να εξασφαλίσει το δάνειο που θα χορηγήσει καθώς και αν είναι δυνατή η ασφάλιση σε άλλη εταιρεία από αυτή που συνεργάζεται η Τράπεζα. Μεταξύ Τραπεζών υπάρχουν τεράστιες διαφορές στο θέμα της ασφάλισης.

- Τέλος, ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στον ΤΡΟΠΟ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ. Σε πολλές περιπτώσεις η τράπεζα «εξαναγκάζει» με διάφορες δικαιολογίες τον δανειοδοτούμενο να εκταμιεύσει το συνολικό ποσό του δανείου (κυρίως στα μακροχρόνια δάνεια), να πληρώνει τον προβλεπόμενο τόκο σε αυτό το ποσό, και να το καταθέσει (εφόσον δεν χρειάζεται να το ξοδέψει αμέσως) σε λογαριασμό της ίδιας τράπεζας με επιτόκιο ταμειυτηρίου. Με αυτό τον τρόπο ο δανειοδοτούμενος επιβαρύνεται με μόνιμο κόστος το οποίο μπορεί να φτάσει και στο 4-5% του ποσού μηνιαίως.

Αυτό που θα πρέπει να τονιστεί είναι ότι κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα, και εξαιτίας του κορεσμού του κλάδου της λιανικής τραπεζικής (και ειδικότερα λόγω της υπερχρέωσης των νοικοκυριών) αλλά και του γενικότερου αρνητικού οικονομικού περιβάλλοντος, ο μικρομεσαίος επιχειρηματίας έχει μπει στο κέντρο της προσοχής των εμπορικών τραπεζών, οι οποίες έχουν κυκλοφορήσει μία σειρά νέων χρηματοδοτικών προϊόντων τα οποία απευθύνονται σε αυτήν την κατηγορία.

5.3. Διαδικασίες εκτέλεσης της πιστοδότησης

(Πηγή : I. N. Αποστολόπουλος , 1997)

Το δεύτερο αυτό στάδιο των διαδικασιών εκτέλεσης αφορά την υλοποίηση της ληφθείσας πιστοδοτικής απόφασης, η οποία ολοκληρώνεται με την εκταμίευση των δανείων ή την έκδοση των εγγυητικών επιστολών.

Σημειώνεται εδώ, ότι η ληφθείσα πιστοδοτική απόφαση αναφέρει και τη χρονική περίοδο εντός της οποίας ο αιτών μπορεί να εισπράξει το εγκριθέν ποσό.

Οι ενέργειες που γίνονται στο στάδιο αυτό είναι:

- η σύνταξη, συμπλήρωση και ο έλεγχος των συμβατικών εγγράφων.
- ο έλεγχος των εγγράφων για τη νομότυπη λήψη των εξασφαλίσεων (υποθηκών-προσημειώσεων-ενεχυριάσεων εμπορευμάτων ή μηχανημάτων-εκχωρήσεων απαιτήσεων κ.ά.)
- ο έλεγχος των προσκομιζόμενων αξιόγραφων τόσο από τυπικής (νομικής) πλευράς, όσο και από πλευράς ουσιαστικής (φερεγγυότητα, εμπορικότητα κ.ά.)
- ο έλεγχος των νομιμοποιητικών εγγράφων της πιστοδοτούμενης επιχείρησης (δεσμευτικές υπογραφές, ισχύς κ.ά.)
- η παραλαβή και ο έλεγχος των απαραίτητων εγγράφων για τις εκταμιεύσεις (π.χ. πιστοποιητικά ασφαλιστικής, φορολογικής ενημερότητας κ.λπ.)
- η συμπλήρωση και ο έλεγχος των λοιπών εγγράφων (γενικών ρητρών, δήλωση οφειλών, φορτωτικών κ.ά.), ή εσωτερικά από τις τεχνικές υπηρεσίες της τράπεζας διάφορες πιστοποιήσεις εργασιών που έχουν εκτελεσθεί για λογαριασμό του πιστοδοτούμενου στην εν εξελίξει επένδυσή του
- η χορήγηση των δανείων, χορηγήσεων ή εγγυητικών επιστολών (έκδοση ενταλμάτων πληρωμής, έκδοση εγγυητικών επιστολών, έκδοση γραμματίων εισπραξης διαφόρων προμηθειών ή εξόδων της τράπεζας κ.ά.)
- η αρχειοθέτηση των εγγράφων και η φύλαξη τους σε πυρασφαλή θέση.

Οι πιο πάνω εργασίες κατά το στάδιο της εκτέλεσης, της πιστοδότησης απαιτούν αυξημένη προσοχή και οι έλεγχοι πρέπει να είναι προσεκτικοί και υπεύθυνοι διαφορετικά, τυχόν λάθη ή παραλείψεις σ' αυτό το στάδιο, δημιουργούν σοβαρές νομικές αδυναμίες, στο επόμενο στάδιο της παρακολούθησης και αποπληρωμής των πιστοδοτήσεων.

5.4. Παρακολούθηση πιστοδοτήσεων

(Πηγή : I. N. Αποστολόπουλος, 1997)

Το τρίτο στάδιο είναι και το κρίσιμότερο αφού ήδη τα ποσά έχουν εκταμιευθεί και η επιστροφή τους εξαρτάται από την πραγματοποίηση των κατά το πρώτο στάδιο, προβλέψεων.

Κατά το στάδιο αυτό είναι απαραίτητο, επειδή οι συνθήκες του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης μεταβάλλονται και κατ' επέκταση και οι κίνδυνοι, να επανεκτιμώνται κατά διαστήματα τα διάφορα οικονομικά μεγέθη και οι απαραίτητες προβλέψεις, για να διαπιστώνεται η ομαλή εξέλιξη των πιστοδοτήσεων.

Η παρακολούθηση των πιστοδοτήσεων πρέπει να είναι συνεχής και συστηματική έτσι ώστε να εξασφαλίζεται:

- Διαρκής ενημερότητα για την ποσοτική και ποιοτική χρησιμοποίησή τους, την ομαλή αποπληρωμή τους, την κατάσταση των εξασφαλίσεών τους και την ωφέλειά τους.
- Διαρκής και πληρέστερη γνώση της πορείας και των προοπτικών της επιχείρησης (παραγωγική δραστηριότητα, επενδύσεις, δραστηριοποίηση σε νέες αγορές ή προϊόντα κ.ά.).
- Δυνατότητα πρόβλεψης των μελλοντικών αναγκών της επιχείρησης και εκτίμηση των δυνατοτήτων διεύρυνσης της συνεργασίας.
- Δυνατότητα έγκαιρου εντοπισμού πιθανών προβλημάτων και λήψης των αναγκαίων μέτρων για την αντιμετώπισή τους.

Η παρακολούθηση και ο περιοδικός έλεγχος των στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη κατά την ανάλυση πρέπει να γίνεται με συστηματικό τρόπο και να περιλαμβάνει:

- Τη συστηματική συγκέντρωση και αξιολόγηση στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με την εξέλιξη της δραστηριότητας της επιχείρησης και των διοικούντων. Ενημέρωση για τυχόν μεταβολές στη διοικητική, οργανωτική ή παραγωγική δομή.
- Την έγκαιρη και συστηματική επισκόπηση των οικονομικών στοιχείων (ισοζύγια, ισολογισμοί κ.λπ.) και εξέταση της πραγματοποίησης των προϋπολογισθέντων.
- Τη συστηματική συγκέντρωση στοιχείων της αγοράς και του κλάδου και αξιολόγηση-συσχέτιση με τα αντίστοιχα στοιχεία της επιχείρησης.
- Τον περιοδικό έλεγχο των ληφθεισών εξασφαλίσεων για τη διαπίστωση της ουσιαστικότητάς τους.

Ο έλεγχος καλύπτει:

- α) την κατάσταση και την αξία τους
- β) τη νομική κατοχύρωση της τράπεζας (νομότυπη εκχώρηση - ενεχυρίαση)
- γ) την ασφαλιστική τους κάλυψη.

Ανάλογα με τη φύση και τα χαρακτηριστικά (μεταβλητότητα) κάθε εξασφάλισης και την εξέλιξη των εργασιών της πιστοδοτούμενης επιχείρησης, καθορίζεται και η συχνότητα των ελέγχων.

Κατά κανόνα, οι περιοδικοί έλεγχοι πρέπει να γίνονται:

- Για τα αξιόγραφα (συναλλαγματικές-επιταγές) ανά τρίμηνο ή τετράμηνο (ύψος ληφθέντων αξιολογίων του ιδίου αποδέκτη ή εκδότη, οικονομική κατάσταση, δυσμενή στοιχεία κ.ά.).
- Για τις εκχωρημένες απαιτήσεις ανά τρίμηνο ή τετράμηνο και ανάλογα με το είδος και τα χαρακτηριστικά της κάθε απαίτησης (νομική κατοχύρωση, οικονομική κατάσταση υπόχρεων κ.ά.)
- Για τα ενέχυρα εμπορεύματα ανά τετράμηνο και ανάλογα με τη φύση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ενεχύρου και τη μορφή αποθήκευσης (φθαρτότητα ενεχύρου, εμπορευσιμότητα, αξία, καταλληλότητα χώρου αποθήκευσης, ασφάλεια αποθήκευσης, νομότυπη εκχώρηση κ.ά.).

Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται από ειδικούς πραγματογνώμονες για να διαπιστώνεται η ουσιαστικότητα του καταλύματος αλλά και του προϊόντος.

- Για τους τίτλους (μετοχές), ανά τετράμηνο βάση της χρηματιστηριακής αξίας των μετοχών κ.ά.
- Για τις υποθήκες-προσημειώσεις μια φορά το χρόνο (κατάσταση ακινήτων, τυχόν νέα βάρη υπέρ τρίτων κ.ά.).
- Για τις εγγυήσεις φυσικών-νομικών προσώπων, μια ή δυο φορές το χρόνο (μεταβολές στην οικονομική κατάσταση, τυχόν δυσμενή στοιχεία, βάρη στην ακίνητη περιουσία κ.ά.).

Τέλος, απαραίτητη είναι η παρακολούθηση περιοδικά της επιτυγχανόμενης ωφέλειας από τη συνεργασία και ο έλεγχος της τήρησης των συμφωνιών για την παροχή των άλλων τραπεζικών εργασιών.

Εάν κατά το στάδιο της παρακολούθησης των πιστοδοτήσεων διαπιστωθούν δυσμενείς μεταβολές και προβλήματα που επηρεάζουν αρνητικά την εξέλιξη των εργασιών της επιχείρησης και κατ' επέκταση της πιστοδότησης, οι υπεύθυνοι πρέπει να προβούν στις εξής ενέργειες:

- Παύση ισχύος των εγκριθέντων πιστωτικών όρων
- Εντοπισμός των αιτιών των προβλημάτων και η εκτίμηση της έκτασης και του μεγέθους τους.
- Προσδιορισμός των αναγκαίων μέτρων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, μετά από εξέταση των στοιχείων.
- Καθορισμός χρονοπρογράμματος με στόχους υλοποίησης των ληφθέντων μέτρων.
- Επανεξέταση σε νέες βάσεις της συνεργασίας, σύμφωνα με τις νέες συνθήκες (μεγέθη, εξασφαλίσεις κ.ά.).
- Διερεύνηση της θέσης των άλλων πιστωτών (τραπεζών, προμηθευτών κ.ά.).
- Επανεξέταση των συμβάσεων και εξασφαλίσεων για τυχόν νομικές ή άλλες αδυναμίες.
- Επιδίωξη λήψης πρόσθετων εξασφαλίσεων ή εφαρμογή αναγκαστικών μέτρων, ώστε να περιορισθούν οι κίνδυνοι από τις επισφάλειες.

Β' ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

(Πηγή : Ενημερωτικό Δελτίο Εθνικής Τράπεζας)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο Β' Μέρος του παρόντος συγγράμματος γίνεται αναφορά στην Εθνική Τράπεζα.

Παρατίθενται γενικά στοιχεία της Τράπεζας (ιδρυτική πράξη, επιχειρηματική δραστηριότητα κ.λπ.) και κυρίως για την επιχειρηματική χρηματοδότηση.

Στην 4^η ενότητα είναι η εμπειρική έρευνα.

Κάποιες ερωτήσεις που γίνανε σε δύο στελέχη της Εθνικής Τράπεζας Καλαμάτας από δύο διαφορετικά καταστήματα, οι απαντήσεις τους και ο σχολιασμός.

Τέλος, στην 5^η ενότητα υπάρχουν τα συμπεράσματα.

Γίνονται συγκρίσεις καταρχήν του Α' και Β' μέρους του συγγράμματος και δεύτερον, έγινε σύγκριση των δύο καταστημάτων της Εθνικής σύμφωνα με τις απαντήσεις που δώσανε τα δύο στελέχη.

Το δεύτερο μέρος είναι και το πιο σημαντικό του συγγράμματος αυτού, αφού ο αναγνώστης έχει τη δυνατότητα να κρίνει τι γίνεται στο χώρο των επιχειρηματικών χρηματοδοτήσεων από τους άμεσα σχετικούς με το θέμα φορείς : τις τράπεζες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

(Πηγή : Ενημερωτικό Δελτίο Εθνικής Τράπεζας)

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

7.1. Ιδρυτική πράξη και καταστατικό

Η Τράπεζα ενεργεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό όλες τις τραπεζικές και γενικότερα χρηματοπιστωτικές εργασίες που επιτρέπονται σε ανώνυμες τραπεζικές εταιρίες από την εκάστοτε ισχύουσα ελληνική νομοθεσία και τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο μέτρο που επιτρέπεται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, η Τράπεζα δύναται να διενεργεί τις ως άνω εργασίες και για λογαριασμό τρίτων ή σε συνεργασία ή κοινοπραξία με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα οποιασδήποτε ιθαγένειας. Αντικείμενο των εργασιών της Τράπεζας είναι, ιδίως:

- α) η χορήγηση κάθε μορφής δανείων, πιστώσεων ή εγγυήσεων,
- β) η απόκτηση ή εκχώρηση απαιτήσεων από τις παραπάνω χρηματοδοτήσεις,
- γ) η μεσολάβηση στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων ή στη συνεργασία μεταξύ τους ή την κάλυψη μετοχικού κεφαλαίου με δημόσια εγγραφή ή ομολογιακών δανείων και η εκπροσώπηση ομολογιούχων ή άλλων δανειστών,
- δ) η λήψη δανείων, πιστώσεων ή εγγυήσεων και η έκδοση ομολογιακών δανείων,
- ε) η αποδοχή χρηματικών καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων τόσο σε Ευρώ όσο και σε συνάλλαγμα ή ξένο νόμισμα,
- στ) η αγορά, πώληση, φύλαξη, διαχείριση ή είσπραξη αξιογράφων, τίτλων (χρηματιστηριακών ή μη), συναλλάγματος ή ξένων νομισμάτων,
- ζ) η έκδοση και διαχείριση μέσων πληρωμής πιστωτικών καρτών, ταξιδιωτικών επιταγών και πιστωτικών επιστολών,
- η) η συμμετοχή σε εκδόσεις τίτλων και η παροχή συναφών υπηρεσιών,
- θ) η παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις όσον αφορά τη διάρθρωση του κεφαλαίου, τη βιομηχανική στρατηγική και συναφή θέματα, καθώς και συμβουλών και υπηρεσιών στον τομέα της συγχώνευσης και της εξαγοράς ή της εκκαθάρισης επιχειρήσεων,

- ι) η μεσολάβηση στις διαπραγματευτικές αγορές,
- ια) η διαχείριση χαρτοφυλακίου και η παροχή συμβουλών για τη διαχείριση χαρτοφυλακίου,
- ιβ) η παροχή εμπορικών πληροφοριών,
- ιγ) η εκμίσθωση θυρίδων, και
- ιδ) η συμμετοχή σε επιχειρήσεις στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή.

Επίσης, η Τράπεζα δύναται να συνιστά σωματεία, ιδρύματα του άρθρου 108 ΑΚ και εταιρίες του άρθρου 784 ΑΚ με πολιτιστικό, μορφωτικό και οικονομικό σκοπό, ως και να συμμετέχει σε υφιστάμενες τέτοιες εταιρίες.

7.2. Ακίνητα, εγκαταστάσεις, εξοπλισμός

Η εξέλιξη της λογιστικής αξίας του παγίου ενεργητικού του Ομίλου από 31.12.2003 έως 31.12.2005 παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα :

Πίνακας 2. Εξέλιξη Λογιστικής Αξίας Παγίου Ενεργητικού Ομίλου Περιόδου '03-'05

<i>Εξέλιξη Λογιστικής Αξίας Παγίου Ενεργητικού Ομίλου Περιόδου 2003-2005</i>					
<i>(ποσά σε € εκατ.)</i>	Αξία Κτήσης 31/12/2003	Προσθήκες/Αν απροσαρμογές (Μειώσεις) 01/01/2004- 31/12/2005	Συνολική Αξία Κτήσης 31/12/2005	Συνολική Αποσβ/νη Αξία 31/12/2005	Αναπόσβεστ η Αξία 31/12/2005
<i>Ενσώματα Πάγια Στοιχεία</i>					
Γήπεδα - Οικόπεδα	1 030.4	(18.7)	1 011.7	-	1 011.7
Κτίρια	860.0	46.4	906.4	303.1	603.3
Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	519.1	115.5	634.6	453.9	180.7
Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	58.1	7.7	65.8	47.5	18.3
Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	57.5	14.2	71.7	-	71.7
Σύνολο	2 525.1	165.1	2 690.2	804.5	1 885.7
<i>Άυλα Πάγια Στοιχεία</i>					
Υπεραξία	2.5	21.9	24.4	-	24.4
Λογισμικό	183.8	29.9	213.7	179.9	33.8
Λοιπά άυλα πάγια στοιχεία	27.3	(17.0)	10.3	2.6	7.7
Σύνολο	213.6	34.8	248.4	182.5	65.9

Πηγή: Επεξεργασία οικονομικών στοιχείων από την Τράπεζα.

Σημειώνεται ότι τα μεγέθη της 31.12.2003 είναι ταυτόσημα με αυτά της 01.01.2004 σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

Ειδικότερα όσον αφορά τα ακίνητα, σημειώνεται ότι η Εθνική Τράπεζα είναι κάτοχος 2 000 περίπου ακινήτων, εκ των οποίων τα 1 500 περίπου είναι κτίρια. Στην

πλειοψηφία τους, τα ακίνητα είναι ελεύθερα βαρών και χρησιμοποιούνται από την ίδια την Τράπεζα για τη στέγαση των καταστημάτων και των διοικητικών της υπηρεσιών. Τα περισσότερα ακίνητα της Τράπεζας έχουν περιέλθει στην κυριότητά της είτε από την άσκηση δικαιωμάτων κατάσχεσης είτε με την απορρόφηση της θυγατρικής της Εθνικής Ακινήτων. Η Τράπεζα, εντός του 2006, προχώρησε σε πώληση της ξενοδοχειακής μονάδας ΑΣΤΗΡ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ και των θυγατρικών εταιριών National Bank of Greece (Canada) και Atlantic Bank of New York στον Καναδά και στις Η.Π.Α. , αντίστοιχα. Η Διοίκηση της Τράπεζας επισημαίνει ότι, εξ όσων γνωρίζει, η χρήση των ακινήτων της δεν υπόκειται σε περιβαλλοντικούς περιορισμούς.

Κατά την 31.12.2005 και με βάση τον κατά Δ.Π.Χ.Π. συνταχθέντα ενοποιημένο ισολογισμό της Τράπεζας, η αξία κτήσης των ακινήτων της ανέρχεται σε €2 012 εκατ. (περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς «επενδυτικά ακίνητα» ύψους €126.5 εκατ. και «ενσώματα πάγια» ύψους €1 886 εκατ.). Τα ακίνητα που έχουν περιέλθει στην κυριότητα της Τράπεζας από κατασχέσεις καταχωρούνται στο λογαριασμό «λοιπά στοιχεία ενεργητικού» του ισολογισμού και η λογιστική τους αξία ανέρχεται σε €100 εκατ. την 31.12.2005. Λόγω της μεταβλητότητας των τιμών στην αγορά ακινήτων και των νομικών διαδικασιών που πρέπει να ακολουθούνται κατά την πώληση ακινήτων από κατασχέσεις, η Τράπεζα, προκειμένου να μπορέσει να επισπεύσει την πώληση των ακινήτων αυτών που δεν χρησιμοποιεί για τη λειτουργία της, έχει ιδρύσει τη θυγατρική εταιρία Εθνική Κεφαλαίου, στην οποία τα μεταβιβάζει, ώστε αυτή να προχωρήσει στην πώλησή τους με αποτελεσματικότερο τρόπο.

7.3. Επισκόπηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Τράπεζα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της πελατείας της προσφέροντας ευρύ φάσμα τραπεζικών προϊόντων, εκτεινόμενο από τις παραδοσιακές καταθέσεις, τις υπηρεσίες συναλλάγματος και τις πιστωτικές κάρτες, μέχρι τα σύγχρονα καταθετικά και επενδυτικά προϊόντα, τις εναλλακτικές μορφές επιχειρηματικής χρηματοδότησης, τα πολλαπλά προϊόντα στεγαστικής και καταναλωτικής πίστης, τα αμοιβαία κεφάλαια όλων των τύπων και τη διενέργεια χρηματιστηριακών συναλλαγών. Παράλληλα, προσφέρει και προωθεί συστήματα αυτοματοποιημένων

συναλλαγών για την αναβάθμιση της εξυπηρέτησης και την ελαχιστοποίηση του χρόνου αναμονής της πελατείας.

Το μεγαλύτερο μέρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου πραγματοποιείται στην Ελλάδα, αποτελούμενο από τους τομείς της επιχειρηματικής, λιανικής και επενδυτικής τραπεζικής. Την 31.12.2005, το 92.8% του συνολικού ενεργητικού που σχετιζόταν με τραπεζικές δραστηριότητες βρισκόταν στην Ελλάδα, ενώ το 94% των συνολικών χορηγήσεων του Ομίλου πραγματοποιήθηκε σε αυτήν. Επίσης, το ύψος των συνολικών καθαρών δανείων, της Τράπεζας στην Ελλάδα, ανήλθε σε €27.2 εκατ., σημειώνοντας αύξηση κατά 17.7% έναντι των αντίστοιχων στις 31.12.2004.

7.3.1. Λιανική τραπεζική

Το 2005 αποτέλεσε ένα ακόμα έτος σημαντικών επιδόσεων για τον Όμιλο στον τομέα της λιανικής τραπεζικής. Οι χορηγήσεις λιανικής αποτέλεσαν την αιχμή ανάπτυξης των χορηγήσεων. Τα υπόλοιπα των χορηγήσεων αυτών σημείωσαν αύξηση 26% σε σχέση με το τέλος του 2004, φτάνοντας τα €18.6 δισεκατ., αποτελώντας το 61% των συνολικών χορηγήσεων του Ομίλου και τη σημαντικότερη πηγή εσόδων του. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία, το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας στην Ελλάδα, ανά κατηγορία προϊόντων, στις 31.12.2005 και 2004, υπολογίζεται ως ακολούθως:

Πίνακας 3. Μερίδια Αγοράς ανά Κατηγορία Προϊόντων

Μερίδια Αγοράς ανά κατηγορία προϊόντων		
	31.12.2004	31.12.2005
Στεγαστικά Δάνεια	26,7%	25,3%
Καταναλωτικά Δάνεια	23,3%	18,9%
Πιστωτικές Κάρτες	18,5%	19,6%
Διαχείριση Κεφαλαίων	27,1%	24,6%
Καταθέσεις	23,1%	29,7%

Πηγές : Ένωση Θερμικών Επενδυτών και Τράπεζα της Ελλάδος, επεξεργασία στοιχείων από την Τράπεζα.

7.4. Επιχειρηματική Δραστηριότητα

Η Τράπεζα ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισηχθήσαν προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών (εφεξής το «Χ.Α.») το 1880. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται, κυρίως, στους ακόλουθους τομείς:

- Λιανική Τραπεζική,
- Επιχειρηματική Πίστη,
- Επενδυτική Τραπεζική,
- Διαχείριση Περιουσίας Πελατών,
- Ασφαλιστικές Εργασίες,
- Διεθνείς Δραστηριότητες,
- Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες,
- Ξενοδοχειακές Δραστηριότητες,
- Διαχείριση Ακίνητης περιουσίας.

Διαθέτει εκτεταμένο δίκτυο 555 καταστημάτων στην ελληνική επικράτεια (03.03.2006), καθώς και σημαντική παρουσία σε 14 χώρες μέσω καταστημάτων, γραφείων αντιπροσώπευσης και θυγατρικών εταιριών. Ειδικότερα, όσον αφορά την ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης (πλην της Ελλάδος), ο Όμιλος διαθέτει 257 καταστήματα και απασχολεί το 20% του απασχολούμενου προσωπικού του.

Η Τράπεζα, την 31.12.2005, απασχολούσε 13 669 υπαλλήλους έναντι 13 234 κατά την 31.12.2004. Επιπλέον, κατά την 31.12.2005, οι θυγατρικές του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό απασχολούσαν 8 157 υπαλλήλους, έναντι 8 181 την 31.12.2004.

7.5. Διοίκηση

Η Τράπεζα διοικείται από το Διοικητικό της Συμβούλιο. Το παρόν 15μελές Δ.Σ. εξελέγη από την Ετήσια Γενική Συνέλευση της 18.05.2004, έχει 3ετή θητεία, η οποία λήγει το 2007, και απαρτίζεται από δύο (2) εκτελεστικά μέλη, ήτοι τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο κ. Τάκη (Ευστράτιο - Γεώργιο) Αράπογλου και τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο κ. Ιωάννη Πεχλιβανίδη, τρία (3) μη εκτελεστικά μέλη, ήτοι τους κ.κ. Ιωάννη Γιαννίδη, Ιωάννη Παναγόπουλο και Γεώργιο Αθανασόπουλο, καθώς και από δέκα (10) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, ήτοι τους κ.κ. Στέφανο Βαβαλίδη, Δημήτριο Δασκαλόπουλο, Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Ιωαννίνων Θεόκλητο, Νικόλαο Ευθυμίου, Γεώργιο Λαναρά, Στέφανο Παντζόπουλο, Κωνσταντίνο Πυλαρινό, Δρακούλη Φουντουκάκο, Ιωάννη Βαρθολομαίο και Πλούταρχο Σακελλάρη.

Σημειώνεται ότι ο κ. Τάκης Αράπογλου εξελέγη από το Δ.Σ. στις 19.03.2004, ενώ οι κ.κ. Ιωάννης Πεγλιβανίδης, Στέφανος Βαβαλίδης, Ιωάννης Γιαννίδης, Νικόλαος Ευθυμίου, Στέφανος Παντζόπουλος, Κωνσταντίνος Πυλαρινός, Δρακούλης Φουντουκάκος-Κυριακάκος, Γεώργιος Αθανασόπουλος και Πλούταρχος Σακελλάρης εξελέγησαν από το Δ.Σ. στις 22.04.2004 και την εκλογή τους επικύρωσε η Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 18.05.2004, κατά την οποία εξελέγη και ο κ. Ιωάννης Βαρθολομαίος.

7.6. Μετοχική Σύνθεση

Κατά την ημερομηνία της Β' Επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης της 01.06.2006, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας διαιρείται σε 339 269 412 κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας €5.00 η κάθε μία. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τη μετοχική σύνθεση της Τράπεζας, ανά κατηγορία μετόχων, σύμφωνα με το μετοχολόγιο της 02.05.2006:

Πίνακας 4. Μετοχική Σύνθεση της Τράπεζας την 02.05.2006

Μέτοχοι	Αριθμός Μετοχών	Αριθμός Δικαιωμάτων Ψήφου	Ποσοστό
ΝΟΜΙΚΑ & ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	134 312 859	134 312 859	39.6%
ΙΔΙΩΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	81 671 942	81 671 942	24.1%
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ & ΛΟΙΠΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	72 757 492	72 757 492	21.4 %
ΛΟΙΠΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	50 492 119	50 492 119	14.9%
ΙΔΙΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ ΕΤΕ	35 000	35 000	0.0%
ΣΥΝΟΛΟ	339 269 412	339 269 412	100.0%

Πηγή : Ενημερωτικό Δελτίο Εθνικής Τράπεζας

Σημειώνεται ότι, με βάση το μετοχολόγιο της ΕΤΕ, κανένας μέτοχος δεν είχε στην κατοχή του μετοχές, που υπερβαίνουν το 3% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

7.7. Προϊόντα

• Στεγαστική πίστη

Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, τα οποία επεξεργάστηκε η Τράπεζα, εμφανίζεται ότι αυτή κατέχει την πρώτη θέση στον τομέα της στεγαστικής πίστης, με μερίδιο αγοράς 25.3% την 31.12.2005. Ειδικότερα, κατά το 2005 οι νέες χορηγήσεις σημείωσαν αύξηση κατά 34% και ανήλθαν σε €3.5 δισεκατ. έναντι €2.6 δισεκατ. της προηγούμενης χρήσης. Τα υπόλοιπα των χορηγήσεων της Τράπεζας την 31.12.2005 ανήλθαν σε €11.5 δισεκατ. περίπου, έναντι €8.8 δισεκατ. της προηγούμενης χρήσης, σημειώνοντας αύξηση κατά 30% περίπου παρά τις σημαντικού ύψους αποπληρωμές, οι οποίες προσέγγισαν τα €900 εκατ.

Ιδιαίτερα σημαντική ήταν και η αύξηση των αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια που διαμορφώθηκε σε ποσοστό 96%, έναντι αύξησης 38% το 2004. Στο γεγονός αυτό συνέβαλε η μεγάλη προσπάθεια που κατέβαλε το σύνολο του δικτύου των καταστημάτων για την προβολή των προϊόντων και την προσέλκυση πελατών. Θετικά συνέβαλε και η προσφορά για απαλλαγή από τα έξοδα χορήγησης των δανείων, η οποία ίσχυσε κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2005. Μέχρι πρόσφατα, οι δανειολήπτες στεγαστικών δανείων με κυμαινόμενο επιτόκιο όφειλαν να καταβάλουν στις τράπεζες ποινή, στην περίπτωση προεξόφλησης του δανείου τους. Όμως, σύμφωνα με απόφαση του Αρείου Πάγου κατά το 2005, η επιβολή των εν λόγω ποινών κρίθηκε ως καταχρηστική. Κατά συνέπεια, η Τράπεζα, εναρμονιζόμενη στην παραπάνω αναφερόμενη απόφαση του Αρείου Πάγου, προσάρμοσε την πολιτική της, και, μέχρι σήμερα, η μη επιβολή ποινών δεν είχε ουσιώδες αντίκτυπο στα αποτελέσματα της.

• Καταναλωτική πίστη

Ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης νέων προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα της καταναλωτικής πίστης, των επιτυχημένων επανατοποθετήσεων ήδη παλαιότερων, καθώς και της ανάπτυξης νέων συστημάτων και διαδικασιών με στόχο την αποτελεσματική ανταπόκριση της Τράπεζας στις ανάγκες της πελατείας της, τα υπόλοιπα της Τράπεζας στον τομέα αυτό σημείωσαν αξιοσημείωτη πορεία και στο τέλος του έτους 2005 διαμορφώθηκαν σε € 2.6 δισεκατ., αυξημένα κατά 17.6% σε

σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Οι νέες εκταμιεύσεις ανήλθαν σε €1.7 δισεκατ., ποσό που υπερβαίνει το αντίστοιχο του 2004 κατά 13%.

Με επιτυχία κινήθηκαν τα προϊόντα «Ανοιχτό Δάνειο» και «Overdraft», τα υπόλοιπα των οποίων αυξήθηκαν κατά 35% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Το 2005 δημιουργήθηκε και λειτούργησε για πρώτη φορά η τηλεφωνική υπηρεσία «Fast Line» με σκοπό, αφ' ενός την ενημέρωση του κοινού για τα κύρια προϊόντα της καταναλωτικής πίστης, και αφ' ετέρου, την παροχή της δυνατότητας υποβολής αίτησης μέσω τηλεφώνου για χορήγηση δανείου.

• Πιστωτικές κάρτες

Η Τράπεζα συνέχισε και το 2005 τη δυναμική της πορεία σε όλες τις κατηγορίες των πιστωτικών καρτών, με αποτέλεσμα την αύξηση των υπολοίπων κατά 3.7%, ανερχόμενα σε €1.5 δισεκατ., και την έκδοση 216 000 νέων καρτών. Παράλληλα, ο αριθμός των τερματικών σταθμών POS ξεπέρασε τις 60 χιλιάδες, ενώ το ύψος συναλλαγών, μέσω συμβεβλημένων επιχειρήσεων, διαμορφώθηκε σε €1.240 εκατ., παρουσιάζοντας αύξηση 12.6%.

Το 2005 εισήχθησαν οι νέες πρωτοποριακές κάρτες MasterCard και VISA με την ονομασία «go», συνοδευόμενες από το πρόγραμμα πελατειακής πίστης «go National». Επιπλέον, η Τράπεζα, η οποία πρώτη εφάρμοσε την τεχνολογία μικροεπεξεργαστή (chip) σε πιστωτική κάρτα, υιοθετεί πλέον την τεχνολογία chip στο σύνολο των καρτών που εκδίδει. Με τον τρόπο αυτό, παρέχεται η δυνατότητα ανάπτυξης σύνθετων προγραμμάτων πελατειακής πίστης, αλλά και η μείωση των προβλημάτων που απορρέουν από δόλια χρήση πλαστικών δελτίων και συναλλαγών. Ειδικότερα, η τεχνολογία chip των πιστωτικών καρτών της Τράπεζας μπορεί και υποστηρίζει πλέον την εφαρμογή του προγράμματος επιβράβευσης και ενίσχυσης της πελατειακής πίστης «go National» με άμεσο χρηματικό κέρδος και πολλαπλά οφέλη τόσο για τους κατόχους όσο και για τις επιχειρήσεις.

Επίσης, η Τράπεζα προσφέρει τις πιστωτικές κάρτες GOLD και GOLD PLATINUM MasterCards, οι οποίες στοχεύουν σε πελάτες μεγάλης οικονομικής επιφάνειας.

• Χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Ο τομέας χρηματοδότησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων εντάσσεται στις δραστηριότητες της Λιανικής Τραπεζικής και απευθύνεται σε επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών έως €1 εκατ.

Οι δραστηριότητες στον τομέα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων εστίαστηκαν κυρίως:

- Στην προώθηση του νέου προϊόντος «Επιχειρηματικό Πολυδάνειο», το οποίο καλύπτει ουσιαστικά το σύνολο των χρηματοδοτικών αναγκών μιας επιχείρησης.

- Στην προώθηση χρηματοδοτικών προϊόντων με ευνοϊκούς όρους σε επιμέρους κατηγορίες επαγγελματιών / επιχειρήσεων, όπως χώροι εστίασης, συνεργεία, τουριστικά είδη.

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω ενεργειών, το χαρτοφυλάκιο χρηματοδοτήσεων στη χρήση 2005 σημείωσε αύξηση κατά 20% περίπου, φτάνοντας τα €2 033.1 εκατ. έναντι €1 694.7 εκατ. το 2004. Η Τράπεζα διεύρυνε το πελατολόγιό της με 4 230 νέους πελάτες (αύξηση κατά 11%).

7.7.1. Επιχειρηματική πίστη

Η επιχειρηματική πίστη περιλαμβάνει τους κλάδους της χρηματοδότησης μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και τη ναυτιλιακή πίστη.

• Χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων

Το συνολικό χαρτοφυλάκιο πιστοδοτήσεων (δάνεια και εγγυήσεις) μεγάλων επιχειρήσεων ανήλθε το 2005 σε €5,8 δισεκατ., εμφανίζοντας ετήσια αύξηση 12%. Αξιοσημείωτη αύξηση κατά 42% παρουσίασαν τα ομολογιακά δάνεια, μέρος των οποίων υποκατέστησε τις «κλασικές» χορηγήσεις. Τον κύριο όγκο της πιστωτικής επέκτασης απορρόφησαν οι τομείς των υπηρεσιών, της ενέργειας και του εμπορίου, ενώ οι χορηγήσεις προς τον κατασκευαστικό τομέα υποχώρησαν σημαντικά.

Παράλληλα, επιτεύχθηκε η προώθηση στην πελατεία ενός ευρύτατου φάσματος προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς της επιχειρηματικής και λιανικής τραπεζικής όπως: χρηματοδοτικές μισθώσεις, factoring, ασφαλιστικά και επενδυτικά

προϊόντα, υπηρεσίες private banking, μισθοδοσίες επιχειρήσεων, πιστωτικές κάρτες και συστήματα πληρωμών.

• Χρηματοδότηση μεσαίων επιχειρήσεων

Ο ρυθμός ανάπτυξης του χαρτοφυλακίου πιστοδοτήσεων των μεσαίων επιχειρήσεων ήταν και το 2005, όπως και την προηγούμενη διετία, σημαντικά μεγαλύτερος του αντίστοιχου της συνολικής επέκτασης προς τον επιχειρηματικό τομέα της οικονομίας, καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 14%. Το υπόλοιπο του χαρτοφυλακίου διαμορφώθηκε σε €3.5 δισεκατ. έναντι €3.2 δισεκατ. το 2004.

Η αύξηση των υπολοίπων του χαρτοφυλακίου συνδυάστηκε με σημαντική αύξηση των διασταυρούμενων πωλήσεων (cross-selling) στις μεσαίες επιχειρήσεις, με την προσφορά ολοκληρωμένων πακέτων υπηρεσιών που αύξησε τις παράπλευρες εργασίες με άλλα τμήματα της Τράπεζας και του Ομίλου, όπως η λιανική τραπεζική, η επενδυτική τραπεζική, οι ασφάλειες και το leasing, στη βάση μιας πιο ολοκληρωμένης διαχείρισης των αναγκών του πελάτη.

Η αύξηση των εργασιών επιτεύχθηκε με τη διατήρηση των νέων επισφαλειών σε χαμηλά επίπεδα, ως αποτέλεσμα τόσο της προσεκτικής και ποιοτικής πολιτικής επέκτασης των πιστοδοτήσεων, όσο και της αναβαθμισμένης διαχείρισης των προσωρινών καθυστερήσεων.

• Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing)

Η Τράπεζα ξεκίνησε να δραστηριοποιείται στον τομέα της χρηματοδοτικής μίσθωσης το 1990 μέσω της θυγατρικής της Εθνική Leasing A.E. Η Εθνική Leasing δραστηριοποιείται στη χρηματοδοτική μίσθωση οικοπέδων και κτιριακών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων, εξοπλισμού μεταφορών, επίπλων και συσκευών, καθώς και ηλεκτρονικών υπολογιστών και τηλεπικοινωνιακών συσκευών. Το ενεργητικό της εταιρίας την 31.12.2005 ανερχόταν σε €526 εκατ. και τα έσοδα σε €20 εκατ.

• Πρακτόρευση Επιχειρηματικών Απαιτήσεων (Factoring)

Η Τράπεζα παρέχει υπηρεσίες πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) από το 1996, συμπεριλαμβανομένων εγχώριων υπηρεσιών factoring, όπως είσπραξη απαιτήσεων, διαχείριση, λογιστική παρακολούθηση και παροχή κεφαλαίων για ανεξόφλητες υποχρεώσεις εταιριών. Σε διεθνές επίπεδο παρέχει εξαγωγικές πιστώσεις, κάλυψη πιστωτικού κινδύνου, παρακολούθηση υπηρεσιών, καθώς και υπηρεσίες διαχείρισης και είσπραξης απαιτήσεων. Οι υπηρεσίες factoring παρέχονται μέσω των κέντρων επιχειρηματικής πίστης της Τράπεζας, τα οποία αποτελούν εξειδικευμένα τμήματα. Τα κέντρα επιχειρηματικής πίστης παρέχουν, επίσης, υπηρεσίες δανεισμού σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

• Ναυτιλιακή πίστη

Στη χρηματοδότηση της ελληνικής ναυτιλίας η Τράπεζα κατέχει, παραδοσιακά, σημαίνουσα θέση, έχοντας πελάτες τις μεγαλύτερες ελληνικές ναυτιλιακές εταιρίες. Η Τράπεζα και σήμερα δραστηριοποιείται ενεργά στη ναυτιλιακή χρηματοδότηση μέσω των υποκαταστημάτων της σε Πειραιά και Λονδίνο. Τα δάνεια που χορηγήθηκαν από το Λονδίνο κατά την 31.12.2005 αντιστοιχούσαν στο 16.6% των συνολικών χορηγούμενων δανείων στον τομέα αυτό. Η Τράπεζα σκοπεύει να συνεχίσει τη στρατηγική χρηματοδότησης σημαντικών ναυτιλιακών ομίλων τόσο σε συμβατικές μορφές χρηματοδότησης όσο και σε κοινοπρακτικό επίπεδο, αποσκοπώντας στη βελτίωση της ποιότητας, τη μείωση του κινδύνου και την αύξηση της κερδοφορίας του δανειακού χαρτοφυλακίου της στη ναυτιλία. Τα δάνεια αυτής της κατηγορίας εξασφαλίζονται με ναυτική υποθήκη.

Κατά το 2005, το υπόλοιπο των χρηματοδοτήσεων προς τη ναυτιλία έφτασε τα €692.3 εκατ. ποσό που αντιπροσωπεύει το 2.5% του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει στρατηγικές και διαδικασίες με στόχο να αξιολογεί αποτελεσματικά τη ναυτιλιακή χρηματοδότηση. Κάθε ναυτιλιακό δάνειο υπόκειται σε περιοδικές (τουλάχιστον ετήσιες) αξιολογήσεις. Αυτή η διαδικασία έχει φέρει θετικά αποτελέσματα και εκτιμάται ότι θα συντελέσει στη συνεχή βελτίωση της απόδοσης του δανειακού χαρτοφυλακίου στον τομέα αυτό τα επόμενα χρόνια.

Ειδικότερα, τα δάνεια που σχετίζονται με την ακτοπλοΐα αντιπροσωπεύουν ποσοστό 18.6% του ναυτιλιακού δανειακού χαρτοφυλακίου στις 31.12.2005. Σημαντικό μέρος αυτών έχει ρυθμισθεί λαμβάνοντας υπόψη τις προοπτικές του κλάδου. Τα εν λόγω δάνεια διαθέτουν ως εξασφαλίσεις υποθήκες σε επιβατηγά πλοία.

7.7.2. Διαχείριση περιουσίας πελατών

Η ΕΤΕ προσφέρει ένα ευρύ φάσμα καταθετικών και επενδυτικών προϊόντων, έχοντας ως στόχο την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αύξηση της ικανοποίησης της πελατειακής της βάσης.

• Καταθέσεις - επενδυτικά προϊόντα

Οι υποχρεώσεις προς πελάτες του Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες διαμορφώθηκαν στο τέλος του 2005 σε €43.4 δισεκατ., σημειώνοντας αύξηση 10.3% σε σχέση με το τέλος του προηγούμενου έτους. Αύξηση κατά 9.1% παρουσίασαν οι καταθέσεις ταμειυτηρίου και όψεως, εξέλιξη ιδιαίτερα θετική, δεδομένου ότι οι καταθέσεις αυτές προσδίδουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη χρηματοδότηση της επέκτασης του Ομίλου, ιδιαίτερα σε περιβάλλον αυξητικών επιτοκίων. Επισημαίνεται ότι οι βασικές καταθέσεις (ταμειυτηρίου και όψεως) αντιπροσωπεύουν το 74% του συνόλου, ενώ η πλειονότητα τους αντιστοιχεί σε καταθέσεις ιδιωτών.

• Αμοιβαία Κεφάλαια

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται μέσω της ΔΙΕΘΝΙΚΗΣ Α.Ε.Δ.Α.Κ. στη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων και προσφέρει συνολικά 35 αμοιβαία κεφάλαια ΔΗΛΟΣ και ΝΒG Funds-SICAV (Λουξεμβούργο), που καλύπτουν όλες τις κατηγορίες επενδύσεων, προσφέροντας στους επενδυτές πλήρες φάσμα επιλογών τόσο στην ελληνική όσο και στις σημαντικότερες αγορές διεθνώς.

Το συνολικό ενεργητικό των υπό διαχείριση κεφαλαίων στις 31.12.2005 παρουσίασε μείωση κατά 19.2% από την αρχή του έτους λόγω της αναδιάρθρωσης του χαρτοφυλακίου από Διαχείρισης Διαθεσίμων σε αποδοτικότερες μορφές

επένδυσης (προθεσμιακές καταθέσεις) και ανήλθε σε €6.9 δισεκατ. έναντι €8.5 δισεκατ. το 2004.

Το 2005, σηματοδοτήθηκε από τη ριζική αναδιάρθρωση των υπό διαχείριση κεφαλαίων. Το μερίδιο των Ομολογιακών Αμοιβαίων Κεφαλαίων αυξήθηκε σημαντικά σε βάρος των Αμοιβαίων Κεφαλαίων Διαχείρισης Διαθεσίμων. Η ποιοτική αυτή αναδιάρθρωση, εκτός από τα θετικά αποτελέσματα που θα επιφέρει στην κερδοφορία του Ομίλου διαχρονικά, αναμένεται να επιδράσει σημαντικά και στη διατήρηση της πελατείας.

Ο Όμιλος σκοπεύει να επεκτείνει περαιτέρω τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων και σε άλλες χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται.

Η συνολική αξία των υπό διαχείριση κεφαλαίων για την περίοδο 2001-2005 εμφανίζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 5. Η συνολική αξία των υπό διαχείριση κεφαλαίων περιόδου '01 - '05

Την 31.12.	Κεφάλαια υπό διαχείριση (ποσά σε Έκατ.)	Μερίδιο Αγοράς
2001	4.2	15.8%
2002	4.2	16.7%
2003	7.7	25.3%
2004	8.5	27.1%
2005	6.9	24.6%

Πηγή : Ένωση Θεσμικών Επενδυτών.

Εκτός από τη ΔΙΕΘΝΙΚΗ, η Εθνική Εταιρία Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου (ΕΘΝΕΧ), διαχειριζόταν ένα χαρτοφυλάκιο, το οποίο περιελάμβανε ελληνικές μετοχές, τοποθετήσεις σε ξένα αμοιβαία κεφάλαια, ελληνικά κρατικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια, ξένα χρεόγραφα και βραχυπρόθεσμες τοποθετήσεις στη χρηματαγορά. Στο πλαίσιο της προσπάθειας αύξησης της αποδοτικότητας, η ΕΘΝΕΧ συγχωνεύτηκε με την τράπεζα το Δεκέμβριο του 2005 και, έκτοτε, οι δραστηριότητές της ασκούνται από το Τμήμα Διαχείρισης Χαρτοφυλακίου της Τράπεζας.

• Διαχείριση χαρτοφυλακίου ιδιωτών

Η διαχείριση χαρτοφυλακίων ιδιωτών (private banking) στοχεύει στην παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών σε πελάτες με μεγάλα διαθέσιμα κεφάλαια,

μέσω εξειδικευμένων μονάδων του Ομίλου στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και το Λονδίνο.

Η Τράπεζα δημιούργησε μονάδα διαχείρισης χαρτοφυλακίου ιδιωτών το 2003. Η ανάπτυξη των εργασιών και η δημιουργία περαιτέρω υποδομών συνεχίστηκε και το 2005 με εντατικούς ρυθμούς.

Τα υπό διαχείριση κεφάλαια ανήλθαν σε 1,7 δισεκ. € στο τέλος του 2005,

- **Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις**

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στον τομέα παροχής τουριστικών υπηρεσιών, κυρίως μέσω της ΑΣΤΗΡ ΠΑΛΛΑΣ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ Α.Ε.Ε., η οποία εκμεταλλεύεται το ομώνυμο συγκρότημα με τρία ξενοδοχεία ΑΡΙΩΝ, ΝΑΥΣΙΚΑ και ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

Με την ολοκλήρωση του επενδυτικού προγράμματος για την ολική ανακαίνιση των ξενοδοχείων ΑΡΙΩΝ και ΝΑΥΣΙΚΑ, επένδυση της τάξης των €70 εκατ., το συγκρότημα λειτουργεί, πλέον, σύμφωνα με διεθνή πρότυπα υπηρεσιών και ασφάλειας για ξενοδοχεία πολυτελείας. Σήμερα, το συγκρότημα του ΑΣΤΕΡΑ, με το πλήθος και την ποιότητα των αναβαθμίσεων, με σύγχρονες και πολυτελείς εγκαταστάσεις, συνεδριακές υποδομές και εξοπλισμό, έχοντας στις τάξεις του ένα έμπειρο και ικανό ανθρώπινο δυναμικό, κατατάσσεται ανάμεσα στα πολυτελέστερα ξενοδοχεία της περιοχής.

Στο πλαίσιο των προσπαθειών για βελτίωση του επιπέδου και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών του συγκροτήματος με ταυτόχρονη ενίσχυση της χρηματοοικονομικής προοπτικής του, η Διοίκηση της εταιρίας αποφάσισε, τον Αύγουστο του 2005, να επιλεγεί εξειδικευμένος διαχειριστής μέσω διεθνούς διαγωνισμού. Η διεξαγωγή του διαγωνισμού ανατέθηκε στο χρηματοοικονομικό σύμβουλο Bank of America, συνεπικουρούμενο από το ξενοδοχειακό σύμβουλο HVS International. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε με την υπογραφή συμφωνίας με την Starwood Hotels & Resorts Worldwide Inc., η οποία θα αναλάβει τη διαχείριση των ανωτέρω ξενοδοχείων από την 1.7.2006. Το Μάιο του 2006 εφαρμόστηκε πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου προσωπικού στο οποίο συμμετείχαν 154 υπάλληλοι, οι οποίοι θα αποχωρήσουν σταδιακά στο 2006. Επιπλέον, ο Όμιλος είναι ιδιοκτήτης ξενοδοχειακής μονάδας στη Ρόδο (GRAND HOTEL SUMMER PALACE), η οποία είναι μισθωμένη σε ξενοδοχειακό όμιλο. Τέλος, τον Ιανουάριο του 2006, η Τράπεζα

κατέληξε στην πώληση του ΑΣΤΗΡ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ Α.Ε., στην Αλεξανδρούπολη, έναντι €6.53 εκατ.

- **Μηχανογραφικές υπηρεσίες**

Η ΕΘΝΟDATA και η θυγατρική της ΕΘΝΟPLAN προσφέρουν υπηρεσίες πληροφορικής στην Τράπεζα και σε άλλες εταιρίες του Ομίλου.

Η ΕΘΝΟDATA, πέρα από την τεχνική υποστήριξη που παρέχει σε διάφορα συστήματα του Ομίλου (Dealing Room, στο σύστημα NCS (Custody), στην ΕΘΝΟΚΑΡΤΑ, κ.α.), έχει αναπτύξει διάφορες μηχανογραφικές εφαρμογές για πολλά τμήματα της Τράπεζας, ενώ, επιπλέον, εκτελεί πληρωμές Ασφαλιστικών Ταμείων και προσφέρει εκπαιδευτικές υπηρεσίες. Η ΕΘΝΟPLAN δραστηριοποιείται εντός και εκτός Ομίλου, παρέχοντας κυρίως υπηρεσίες υποστήριξης του συστήματος SAP.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Ε.Τ.Ε. ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

8.1. Επενδυτικοί Κίνδυνοι

Οι διακυμάνσεις των επιτοκίων ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τα έσοδα της Τράπεζας από τόκους και επιπλέον να έχουν και άλλες αρνητικές επιπτώσεις.

Τα επιτόκια είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα σε παράγοντες εκτός του ελέγχου της Τράπεζας. Οι παράγοντες αυτοί περιλαμβάνουν τη νομισματική πολιτική και τις οικονομικές και πολιτικές συνθήκες στην Ελλάδα και διεθνώς.

Όπως συμβαίνει με όλες τις τράπεζες, οι διακυμάνσεις στην αγορά των επιτοκίων μπορεί να επηρεάσουν με διαφορετικό τρόπο τα επιτόκια που η Τράπεζα χρεώνει στις έντοκες απαιτήσεις της από αυτά που η Τράπεζα καταβάλλει για τις έντοκες υποχρεώσεις της. Η διαφοροποίηση αυτή θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των καθαρών εσόδων της Τράπεζας από τόκους. Καθώς το μεγαλύτερο μέρος του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας ανατιμολογείται σε 5 χρόνια ή και λιγότερο, η άνοδος των επιτοκίων μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των δανείων σε καθυστέρηση, εάν οι δανειολήπτες δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στην άνοδο αυτή. Επιπλέον, άνοδος των επιτοκίων μπορεί να μειώσει τη ζήτηση για νέα δάνεια και τη δυνατότητα της Τράπεζας να χορηγήσει νέα δάνεια.

Αντιστρόφως, μείωση των επιτοκίων μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς τα αποτελέσματα της Τράπεζας, μεταξύ άλλων από προπληρωμές στεγαστικών και λοιπών δανείων και από τον αυξανόμενο ανταγωνισμό στις καταθέσεις.

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια είχαν αρνητική επίδραση στις εργασίες της Τράπεζας στο παρελθόν και ενδέχεται να έχουν αρνητική επίδραση και στο μέλλον.

Την 31.12.2005 τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια αντιπροσώπευαν ποσοστό 4.7% περίπου του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας. Ως συνέπεια φορολογικών και άλλων διατάξεων της ελληνικής νομοθεσίας, τα δάνεια σε καθυστέρηση παραμένουν στον ισολογισμό της Τράπεζας για περισσότερο χρόνο από αυτόν που ισχύει για άλλες τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Τράπεζα εφαρμόζει

σύγχρονες διαδικασίες έγκρισης και παρακολούθησης δανείων, οι οποίες εστιάζονται στις χρηματοοικονομικές ροές και τη δυνατότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη, σε μια προσπάθεια βελτίωσης της ποιότητας του χαρτοφυλακίου δανείων της και μείωσης του ύψους των μελλοντικών προβλέψεων για μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Ωστόσο, δεν μπορεί να υπάρξει διαβεβαίωση ότι οι διαδικασίες αυτές θα μειώσουν το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Μελλοντικές προβλέψεις για μη εξυπηρετούμενα δάνεια θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στα λειτουργικά αποτελέσματα της Τράπεζας. Επιπρόσθετα, τυχόν ύφεση στην παγκόσμια οικονομία ενδέχεται να οδηγήσει σε αύξηση του ποσοστού των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς, λειτουργικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας και ασφαλιστικό κίνδυνο.

Ο Όμιλος, λόγω της φύσης των εργασιών του, είναι εκτεθειμένος σε μια σειρά από κινδύνους, οι σπουδαιότεροι από τους οποίους είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος αγοράς, ο λειτουργικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας και ο ασφαλιστικός κίνδυνος. Αποτυχία της Τράπεζας να ελέγξει αποτελεσματικά κάποιον από τους παραπάνω κινδύνους, θα μπορούσε να έχει ουσιώδεις δυσμενείς επιπτώσεις τόσο στα αποτελέσματα της Τράπεζας όσο και στη φήμη της.

• ***Πιστωτικός κίνδυνος.*** Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος οικονομικής ζημίας που σχετίζεται με την αθέτηση από τον οφειλέτη των συμβατικών υποχρεώσεων του προς την Τράπεζα. Ο πιστωτικός κίνδυνος συνδέεται με τις εργασίες χορηγήσεων, καθώς και με άλλες εργασίες, στο πλαίσιο των οποίων η Τράπεζα εκτίθεται στον κίνδυνο αθέτησης των υποχρεώσεων του αντισυμβαλλόμενου της, όπως στις πράξεις διαπραγμάτευσης και στις εργασίες κεφαλαιαγοράς και διακανονισμού. Η αθέτηση εκ μέρους του αντισυμβαλλόμενου της Τράπεζας μπορεί να προκληθεί από διάφορες αιτίες, οι οποίες δεν μπορούν να εκτιμηθούν με ακρίβεια από την Τράπεζα κατά το χρόνο σύναψης της σχετικής συναλλαγής. Επιπλέον, η Τράπεζα δεν μπορεί να διαβεβαιώσει εάν και πότε θα είναι διαθέσιμη για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα ολοκληρωμένη και συνολική βάση πληροφόρησης. Το σύστημα «Τειρεσίας», το οποίο παρακολουθεί πελάτες με αθέτηση υποχρεώσεων για το σύνολο του τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα, παρακολουθεί με σχετική αξιοπιστία τις περιπτώσεις αθέτησης, αλλά δεν παρέχει

πληροφόρηση ως προς το συνολικό ποσό ενήμερων δανείων κάθε οφειλέτη. Παρότι το σύστημα «Τειρεσίας» είναι στη διαδικασία συγκρότησης μιας βάσης δεδομένων για τα ενήμερα δάνεια, η βάση αυτή δεν είναι πλήρης και δεν μπορεί να υπάρξει διαβεβαίωση ως προς το αν και πότε θα καταστεί διαθέσιμη, ολοκληρωμένη και αξιόπιστη βάση δεδομένων. Κατά συνέπεια, η Τράπεζα διατρέχει τον κίνδυνο οι αντισυμβαλλόμενοι της να έχουν δανεισθεί από άλλες τράπεζες χρηματικά ποσά που υπερβαίνουν τις δυνατότητές τους.

8.1.1. Προβλέψεις για ζημίες από απαιτήσεις κατά πελατών

Οι προβλέψεις ζημιών από απαιτήσεις κατά πελατών που σχηματίζονται είναι αποτέλεσμα συνεχούς αξιολόγησης του χαρτοφυλακίου των απαιτήσεων και των πιθανών ζημιών του. Η αξιολόγηση των απαιτήσεων διενεργείται από μέλη της διοίκησης που είναι υπεύθυνα για τις διάφορες κατηγορίες πιστοδοτήσεων, με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας και οδηγιών που επανεξετάζονται και βελτιώνονται συνεχώς. Η μεθοδολογία αυτή αποτελείται από δύο βασικά συστατικά μέρη: τις μεμονωμένες προβλέψεις κατά πελατών και τις προβλέψεις σε συγκεντρωτικό επίπεδο. Η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει εάν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για πιθανές ζημίες από απομείωση του χαρτοφυλακίου απαιτήσεων κατά πελατών μεμονωμένα, για χορηγήσεις που υπερβαίνουν το ποσό του € 1 εκατ. και συγκεντρωτικά για χορηγήσεις μικρότερης αξίας.

Μία απαίτηση υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας της όταν η αποπληρωμή του κεφαλαίου ή / και των τόκων, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, παρουσιάζει καθυστέρηση περισσότερο από 90 ημέρες και / ή όταν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις, κατά την ημερομηνία αξιολόγησης, οι οποίες καταδεικνύουν ότι ο δανειολήπτης δεν θα έχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του. Συνήθως, ως βάσιμες ενδείξεις απομείωσης θεωρούνται η σημαντική οικονομική δυσχέρεια του δανειολήπτη, η επιδείνωση της πιστοληπτικής ικανότητάς του και η πιθανότητα χρεοκοπίας του.

Οι μεμονωμένες προβλέψεις αφορούν απαιτήσεις κατά πελατών όπου εξετάζεται μεμονωμένα η πιθανότητα απομείωσης της αξίας τους, βάσει της καλύτερης δυνατής εκτίμησης της παρούσας αξίας των αναμενόμενων ταμειακών εισροών. Για την εκτίμηση των ταμειακών ροών, η διοίκηση διενεργεί εκτιμήσεις για την οικονομική κατάσταση του συγκεκριμένου πελάτη καθώς και για την καθαρή

ρευστοποιήσιμη αξία οποιουδήποτε προσημειωμένου περιουσιακού στοιχείου ή εγγύησης. Κάθε απαίτηση που έχει υποστεί απομείωση της αξίας της αξιολογείται, με βάση τα ιδιαίτερα δεδομένα της, ενώ η ακολουθούμενη μεθοδολογία και οι εκτιμήσεις για τις ανακτήσιμες ταμειακές ροές της απαίτησης, επανεξετάζονται από ανεξάρτητα μέρη.

Για την αξιολόγηση της ανάγκης διενέργειας προβλέψεων ζημιών από απαιτήσεις κατά πελατών σε συγκεντρωτικό επίπεδο, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη της παράγοντες όπως ποιότητα της πίστωσης, μέγεθος χαρτοφυλακίου και άλλους οικονομικούς παράγοντες. Για την εκτίμηση της απαιτούμενης πρόβλεψης, διενεργούνται παραδοχές για το καθορισμό τόσο του τρόπου μοντελοποίησης των ζημιών, όσο και για το καθορισμό των απαιτούμενων παραμέτρων, με βάση την εμπειρία και τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες.

Η ακρίβεια των προβλέψεων που διενεργούνται εξαρτάται από το πόσο καλά εκτιμώνται οι αναμενόμενες ταμειακές ροές στη περίπτωση των μεμονωμένων προβλέψεων, καθώς και από το μοντέλο των παραδοχών και παραμέτρων που χρησιμοποιείται για το καθορισμό των προβλέψεων σε συγκεντρωτικό επίπεδο. Παρόλο που τα παραπάνω εμπεριέχουν υποκειμενική κρίση, η διοίκηση πιστεύει ότι οι διενεργηθείσες προβλέψεις είναι λογικές και δικαιολογούνται επαρκώς.

Στη περίπτωση των θυγατρικών της Τράπεζας στο εξωτερικό, ο υπολογισμός των προβλέψεων για πιθανές ζημίες από το χαρτοφυλάκιο απαιτήσεων γίνεται από τη κάθε μία θυγατρική με τη χρήση παρόμοιων κριτηρίων με αυτά που εφαρμόζει η Τράπεζα στην Ελλάδα. Καθώς η διαδικασία της αξιολόγησης της επάρκειας των προβλέψεων προϋποθέτει σύνθετη και υποκειμενική κρίση της διοίκησης σχετικά με την επίδραση παραγόντων που θεωρούνται αβέβαιοι, η μεταγενέστερη αξιολόγηση του χαρτοφυλακίου απαιτήσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες, μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές στο ύψος των προβλέψεων.

8.1.2. Ασφαλιστικά αποθέματα

Ο υπολογισμός των ασφαλιστικών αποθεμάτων ζωής γίνεται βάσει της ελληνικής ασφαλιστικής νομοθεσίας, με τη χρήση αναγνωρισμένων αναλογιστικών μεθόδων που βασίζονται μεταξύ άλλων σε παραδοχές για τη μελλοντική απόδοση επενδύσεων, θνησιμότητα, διαχειριστικά έξοδα, εγγυήσεις και bonus, ατυχήματα και εξαγορές. Τα ασφαλιστικά αποθέματα του κλάδου ζημιών προσδιορίζονται με τη

χρήση ιστορικών στοιχείων για ζημιές. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται αναθεωρούνται τακτικά ώστε να είναι συμβατές με τις τρέχουσες συνθήκες. Επιπλέον ζημιές που προέρχονται από την αναθεώρηση των παραδοχών βαρύνουν τα αποτελέσματα της περιόδου.

Παρακολουθούμε συνεχώς την πιθανότητα αλλαγών στις εκτιμήσεις ζημιών, ώστε τα αποθέματά μας σε κάθε περίοδο να βρίσκονται στο επιθυμητό επίπεδο.

8.2. Πολιτική χρηματοδοτήσεων

Η ελληνική τραπεζική αγορά, παρά τη μεγάλη επέκταση των εργασιών που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια, εξακολουθεί να έχει μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης κυρίως λόγω της χαμηλής τραπεζικής διαμεσολάβησης (2005: χρηματοδότηση ιδιωτών προς Α.Ε.Π. 84% για την Ελλάδα, έναντι 104% για τις χώρες της ευρωζώνης) και της υγιούς ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, η οποία ενισχύει την απασχόληση και αυξάνει το κατά κεφαλήν εισόδημα. Σε αυτό το ευοίωνο περιβάλλον, πρωταρχικός στόχος της Τράπεζας είναι η ανάπτυξη των εργασιών λιανικής τραπεζικής, η χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η διαχείριση περιουσίας πελατών, εργασίες με ιδιαίτερα καλές προοπτικές, στις οποίες η Τράπεζα έχει πλεονέκτημα.

Επιδίωξη της Τράπεζας είναι η ενίσχυση της ήδη σημαντικής της παρουσίας στη λιανική τραπεζική, μέσω της αξιοποίησης της καταθετικής βάσης της, η οποία αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματά της, παρέχοντας τη δυνατότητα στον Όμιλο για αύξηση των σταυροειδών πωλήσεων, ιδιαίτερα όσον αφορά την προώθηση προϊόντων λιανικής τραπεζικής, τραπεζοασφαλειών, αλλά και την αύξηση της παρουσίας του στη χρηματοδότηση μικρών και μεσαίου μεγέθους εταιριών.

Ο Όμιλος προσδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με στόχο την ενδυνάμωση της παρουσίας του. Το 2005, αναπτύχθηκε ειδική ομάδα Τραπεζικών Συμβούλων ως εναλλακτικό δίκτυο πωλήσεων. Οι Τραπεζικοί Σύμβουλοι πραγματοποιούν επισκέψεις σε μικρές επιχειρήσεις και επαγγελματίες, δίνοντας έμφαση στην προσωπική επικοινωνία και στην επιτόπου εξέταση των αναγκών που έχουν οι εν λόγω επιχειρήσεις, καθώς και των λύσεων που η Τράπεζα μπορεί να τους προσφέρει. Επιδίωξη είναι η ενδυνάμωση της σχέσης της επιχείρησης

με την Τράπεζα και η προσέλκυση νέας πελατείας. Τα πρώτα δείγματα αυτής της νέας πολιτικής είναι ήδη ορατά, καθώς τα υπόλοιπα χορηγήσεων προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μέχρι €2.5 εκατ. αυξήθηκαν κατά 22% το 2005, με παράλληλη βελτίωση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου.

Η Τράπεζα, στο πλαίσιο της διαρκούς αναβάθμισης του τρόπου λειτουργίας των καταστημάτων, βελτιώνει τον τρόπο εξυπηρέτησης της πελατείας. Έτσι, για τους εύπορους ιδιώτες και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις διατίθενται Σύμβουλοι Πελατείας, οι οποίοι αναλαμβάνουν να τους εξυπηρετούν στο σύνολο των τραπεζικών τους αναγκών. Οι Σύμβουλοι Πελατείας έχουν στη διάθεση τους την τεχνογνωσία των προϊοντικών διευθύνσεων και των εταιριών του Ομίλου, ενώ έχουν εφοδιαστεί με εξειδικευμένα μέσα αναγνώρισης των αναγκών του πελάτη και οικονομικού προγραμματισμού.

Ήδη, το νέο μοντέλο εξυπηρέτησης ευπόρων πελατών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων έχει υλοποιηθεί σε 100 καταστήματα του δικτύου της Τράπεζας, ενώ εντός του 2006 θα έχει επεκταθεί η εφαρμογή του στο σύνολο των καταστημάτων του δικτύου. Σχεδιάζεται, επίσης, η επέκτασή του στους ιδιώτες λιανικής μέχρι το 2007. Με την υιοθέτηση του νέου μοντέλου λειτουργίας των καταστημάτων, η Τράπεζα κάνει ένα σημαντικό βήμα στη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πελατών, στους οποίους είναι σε θέση να προσφέρει νέες υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας. Τα οφέλη για τον Όμιλο εστιάζονται τόσο στην ανάπτυξη των εργασιών των υφιστάμενων πελατών (αύξηση υπολοίπων και σταυροειδών πωλήσεων) όσο και στην προσέλκυση νέων.

Στον τομέα των επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων υλοποιείται επιτυχώς πρόγραμμα διεύρυνσης των εσόδων από προμήθειες, μέσω της προώθησης στην πελατεία ενός ευρύτατου φάσματος προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς της επιχειρηματικής και λιανικής τραπεζικής, όπως: χρηματοδοτικές μισθώσεις, factoring, ασφαλιστικά και επενδυτικά προϊόντα, υπηρεσίες private banking, μισθοδοσίες επιχειρήσεων, πιστωτικές κάρτες και συστήματα πληρωμών.

Πίνακας 6. Απαιτήσεις κατά πελατών

ΣΗΜΕΙΩΣΗ : Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	31.03.2006	31.12.2005
Στεγαστικά δάνεια.....	12.431.863	11.820.277
Καταναλωτικά δάνεια.....	3.368.073	3.238.495
Πιστωτικές κάρτες.....	1.533.700	1.535.989
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	2.191.000	2.040.700
Λιανική Τραπεζική.....	19.524.636	18.635.461
Επιχειρηματικές χορηγήσεις.....	12.006.437	11.978.675
Σύνολο	31.531.073	30.614.136
Μείον: Πρόβλεψη απομείωσης αξίας απαιτήσεων	(1.142.029)	(1.085.958)
Σύνολο απαιτήσεων κατά πελατών (μετά από προβλέψεις).....	30.389.044	29.528.178
 Μεταβολή πρόβλεψης απομείωσης αξίας απαιτήσεων:		
Υπόλοιπο έναρξης 1 ^{ης} Ιανουαρίου	1.085.958	1.076.140
Προσαρμογές λόγω υιοθέτησης του ΔΛΠ 39.....	-	32.688
Υπόλοιπο έναρξης 1^{ης} Ιανουαρίου (μετά από προσαρμογές).....	1.085.958	1.108.828
Μείον: συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης αξίας απαιτήσεων – διακοπείσες δραστηριότητες	-	(15.654)
Αύξηση / (μείωση) από απόκτηση / πώληση θυγατρικών.....	-	147
Πρόβλεψη για απομείωση αξίας απαιτήσεων –συνεχιζόμενες δραστηρ.....	65.973	226.254
Διαγραφές & ανακτήσεις απαιτήσεων.....	(8.492)	(240.060)
Συναλλαγματικές διαφορές.....	(1.410)	6.443
Υπόλοιπο τέλους περιόδου.....	1.142.029	1.085.958

Πηγή : Ενημερωτικό Δελτίο Εθνικής Τράπεζας

Όπως μπορούμε να συγκρίνουμε σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, οι απαιτήσεις από επιχειρηματικές χορηγήσεις αυξήθηκαν το 2006 σε 12.006.437€ από 11.978.675€ που ήταν το 2005.

Ειδικότερα, οι απαιτήσεις από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις έφτασαν τα 2.191.000€ από 2.040.700€ που ήταν στις 31.12.2005 .

8.3. Ενοποιημένες Οικονομικές καταστάσεις 31.03.2006 .

8.3.1. Χρηματοοικονομικές πληροφορίες ενοποιημένων αποτελεσμάτων

περιόδου 01.01-31.03.2006 σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα

Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.)

Για τις εταιρίες που ενοποιούνται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης βλ. Σημείωση 39 και με τη μέθοδο της καθαρής θέσης των Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων της περιόδου 01.01-31.03.2006 με βάση τα Δ.Π.Χ.Π.

**8.3.1.1. Χρηματοοικονομικές πληροφορίες ενοποιημένων αποτελεσμάτων
περιόδου 01.01-31.03.2006**

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα ενοποιημένα στοιχεία αποτελεσμάτων του Ομίλου για την περίοδο 01.01-31.03.2006:

Πίνακας 7. Κατάσταση Στοιχείων Ενοποιημένων Αποτελεσμάτων Χρήσης

<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>	01.01-31.03.2005	01.01-31.03.2006
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	568 113	667 156
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(189 019)	(239 429)
Καθαρά έσοδα από τόκους	379 094	427 727
Έσοδα προμηθειών	108 111	127 715
Έξοδα προμηθειών	(5 951)	(10 044)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	102 160	117 671
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	128 594	159 793
Έξοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	(105 478)	(132 531)
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	23 116	27 262
Έσοδα από μερίσματα	2 157	1 411
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	17 553	29 763
Αποτελέσματα τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	15 978	27 868
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	23 438	50 989
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	563 496	682 691
Δαπάνες προσωπικού	(198 383)	(211 832)
Έξοδα διοίκησης	(75 253)	(76 274)
Αποσβέσεις	(28 600)	(28 084)
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	(8 677)	(8 460)
Σύνολο λειτουργικών δαπανών	(310 913)	(324 650)
Απομείωση αξίας απαιτήσεων	(46 949)	(65 982)
Έσοδα από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	795	5 504
Κέρδη προ φόρων και δικαιωμάτων μειωψηφίας	206 429	297 563
Φόροι	(49 136)	(50 841)
Καθαρά κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	157 293	246 722
Διακοπείσες δραστηριότητες		
Καθαρά κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες	6 905	7 004
Καθαρά κέρδη	164 198	253 726
Αναλογούντα σε:		
Μετόχους της μειωψηφίας	7 146	3 530
Μετόχους της Τράπεζας	157 052	250 196

Σημ.: Τυχόν αποκλίσεις στα σύνολα από το άθροισμα των επιμέρους μεγεθών οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή : Ενημερωτικό Δελτίο Εθνικής Τράπεζας

Σε €250 εκατ. διαμορφώθηκαν το πρώτο τρίμηνο του 2006 τα μετά από φόρους και δικαιώματα μειωψηφίας κέρδη του Ομίλου της ΕΤΕ, αυξημένα κατά 59% σε σχέση με το πρώτο 3μηνο του 2005. Στο επίπεδο αυτό τα κέρδη της ΕΤΕ είναι τα

υψηλότερα στην ιστορία της και οδηγούν την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου σε επίπεδα υψηλότερα του 30%.

Η βελτίωση της κερδοφορίας του Ομίλου είναι πρωτίστως αποτέλεσμα της ενίσχυσης των οργανικών πηγών εσόδων του, μέσω της ανάπτυξης των τραπεζικών εργασιών στην εγχώρια αγορά και τις αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, αλλά και της συνεχιζόμενης αποκλιμάκωσης του λειτουργικού κόστους του.

Οι θετικές αυτές εξελίξεις συνοψίζονται στη θεαματική βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Ομίλου σε επίπεδα κάτω από 50%. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κόστους προς έσοδα διαμορφώθηκε σε 47.2% βελτιωμένος κατά 790 μονάδες βάσης σε σχέση με το πρώτο 3μηνο 2005 και 670 μονάδες βάσης σε σχέση με το 2005.

Σημαντική αύξηση κατά 13% κατέγραψε το καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα του Ομίλου σε σχέση με το πρώτο 3μηνο του 2005, συντελώντας στη βελτίωση του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου σε 3.33% το α' 3μηνο 2006 σε σχέση με 3.11% την αντίστοιχη περίοδο του 2005 και 3.16% για όλο το 2005.

Σε αυτή τη συγκυρία αναδεικνύεται ο κυρίαρχος ρόλος του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της ΕΤΕ, της ισχυρής καταθετικής βάσης της, η οποία της επιτρέπει τη χρηματοδότηση της συνεχιζόμενης πιστωτικής της επέκτασης.

Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες διαμορφώθηκαν σε €118 εκατ. ενισχυμένα κατά 15% σε σχέση με το α' 3μηνο 2005. Όλες οι πηγές προμηθειών κατέγραψαν αύξηση με τις προμήθειες αμοιβαίων κεφαλαίων να αποτελούν την αιχμή του δόρατος αυξανόμενες κατά 86% ως αποτέλεσμα της επιτυχημένης αναδιάρθρωσης του ενεργητικού των αμοιβαίων κεφαλαίων σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας (ομολογιακά και μετοχικά) που συντελέστηκε το 2005 τα οποία αποτελούσαν την 31 Μαρτίου 2006 το 65% των συνολικών αμοιβαίων σε σχέση με 26% το Μάρτιο 2005. Σημαντική ενίσχυση κατά 35% κατέγραψαν και οι προμήθειες κεφαλαιαγοράς αντανακλώντας τις ευνοϊκές συνθήκες στις κεφαλαιαγορές.

Θετική ήταν και η πορεία των προμηθειών λιανικής και επιχειρηματικής τραπεζικής, η βελτίωση των οποίων στηρίχθηκε στην αύξηση των χαρτοφυλακίων και στην προώθηση σταυροειδών πωλήσεων, υπερκαλύπτοντας τις απώλειες από τις προσφορές προώθησης προϊόντων λιανικής τραπεζικής και κυρίως της κτηματικής πίστης.

Βελτίωση κατέγραψαν τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες τα οποία υπερέβησαν τα €27 εκατ., αυξημένα κατά 18% σε σχέση με το α' 3μηνο του 2005.

Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η αύξηση της παραγωγής των κλάδων ζωής και ομαδικών ασφαλειών (+18% σε σχέση με το 2005). Στην αύξηση αυτή συνέβαλε η τοποθέτηση και προώθηση νέων τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων στη ευρεία πελατειακή βάση της ΕΤΕ.

Παρά την ανάπτυξη των εργασιών του Ομίλου και την επέκτασή του στη Νοτιανατολική Ευρώπη οι λειτουργικές δαπάνες εμφάνισαν μείωση σε σχέση με το προηγούμενο 3μηνο, ενώ σε σχέση με το α' 3μηνο 2005 η αύξησή τους παρέμεινε σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα. Συγκεκριμένα, οι δαπάνες προσωπικού αυξήθηκαν κατά μόλις 7% ποσοστό που συμβαδίζει με τις ετήσιες αυξήσεις της συλλογικής και επιχειρησιακής σύμβασης. Τα γενικά έξοδα και οι αποσβέσεις παρέμειναν σταθερά σε σχέση με το α' 3μηνο 2005 στα €113 εκατ. ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης προσπάθειας ελέγχου του κόστους του Ομίλου.

Η συγκράτηση των δαπανών σε συνδυασμό με την εντυπωσιακή αύξηση των εσόδων οδήγησε σε περαιτέρω αποκλιμάκωση του δείκτη αποτελεσματικότητας του Ομίλου σε επίπεδα κάτω από το 50%.

8.3.1.2. Χρηματοοικονομικές πληροφορίες οικονομικής κατάστασης 31.03.2006

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα ενοποιημένα στοιχεία του ισολογισμού του Ομίλου με ημερομηνία 31.03.2005, 31.12.2005 και 31.03.2006.

Πίνακας 8. Κατάσταση Στοιχείων Ενοποιημένου Ισολογισμού

Κατάσταση Στοιχείων Ενοποιημένου Ισολογισμού			
(ποσά σε € χιλ.)	31.03.2005	31.12.2005	31.03.2006
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	1 603 236	2 431 287	2 796 553
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	143 424	177 023	229 028
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	11 150 193	4 085 204	4 378 143
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	10 967 429	13 667 471	12 774 426
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	132 746	309 030	231 484
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	25 761 652	29 528 178	30 389 044
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	3 160 673	2 833 661	3 039 878
Ακίνητα επενδύσεων	126 649	126 506	126 356
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	217 012	249 152	249 616
Άυλα πάγια στοιχεία	56 479	65 911	63 212
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1 918 467	1 885 713	1 859 328
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	197 038	217 417	197 725
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	519 673	637 916	703 555
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1 520 772	1 479 888	1 885 522
Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	2 698 429	2 732 203	2 165 151
Σύνολο ενεργητικού	60 173 872	60 426 560	61 089 021
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	11 330 727	5 060 850	5 688 002
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	266 843	302 698	348 930
Υποχρεώσεις προς πελάτες	38 639 979	43 350 120	43 598 869
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	62 520	175 297	177 062
Μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	748 778	956 988	906 076
Ασφαλιστικά ακοθέματα και υποχρεώσεις	1 587 960	1 734 249	1 795 378
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	53 026	102 359	84 630
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	214 559	207 725	207 744
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1 261 803	1 960 701	1 953 096
Στοιχεία παθητικού προοριζόμενα προς πώληση	2 299 108	2 259 165	1 799 982
Σύνολο παθητικού	56 465 303	56 110 152	56 559 769
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	1 492 090	1 696 347	1 696 347
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτο	32 393	-	-
Μειον: Ίδιες μετοχές	(213 962)	(22 680)	(22 852)
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέο	1 068 017	1 450 163	1 673 681
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας	2 378 538	3 123 830	3 347 176
Δικαιώματα μειοψηφίας	261 185	109 997	103 365
Υβριδικά κεφάλαια	1 068 846	1 082 581	1 078 711
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και δικαιωμάτων μειοψηφίας	3 708 569	4 316 408	4 529 252
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων	60 173 872	60 426 560	61 089 021

Πηγή : Ενημερωτικό Δελτίο Εθνικής Τράπεζας

Οι συνολικές χορηγήσεις του Ομίλου προ προβλέψεων ανήλθαν σε €31.5 δισεκατ, αυξημένες κατά 17% σε σχέση με το α' 3μηνο του 2005. Θεαματική ανάπτυξη κατέγραψαν οι χορηγήσεις λιανικής τραπεζικής, +28% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2005, αντιπροσωπεύοντας πλέον το 62% του συνολικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου από 57% το Μάρτιο του 2005.

Η στεγαστική πίστη εξακολουθεί να αποτελεί το μεγαλύτερο και ταχύτερα αναπτυσσόμενο χαρτοφυλάκιο. Το Μάρτιο του 2006 το χαρτοφυλάκιο στεγαστικών δανείων διαμορφώθηκε σε €12.4 δισεκατ. αυξημένο κατά 31% σε σχέση με το α' 3μηνο 2005. Τους πρώτους 3 μήνες του έτους εκταμιεύτηκαν νέα δάνεια ύψους €785 εκατ., 30% περισσότερα από το αντίστοιχο διάστημα του 2005. Ανάλογη δυναμική (+29% σε σχέση με το α' 3μηνο 2005) εμφάνισε και ο αριθμός των αιτήσεων.

Το σύνολο του χαρτοφυλακίου των καταναλωτικών δανείων και καρτών στο τέλος του πρώτου 3μηνου προσέγγισε τα €5 δισεκατ, καταγράφοντας αύξηση 21% σε σχέση με το πρώτο 3μηνο του 2005. Ιδιαίτερη δυναμική (+35% σε σχέση με το α' 3μηνο 2005) κατέγραψαν τα ανοιχτά καταναλωτικά δάνεια συμβάλλοντας στην ενίσχυση τόσο του επιτοκιακού αποτελέσματος όσο και των προμηθειών. Στις πιστωτικές κάρτες, όπου η αγορά εμφανίζει τους τελευταίους μήνες σημεία ωρίμανσης, η έμφαση μετατοπίστηκε στην ενίσχυση της χρήσης των πιστωτικών καρτών και στη συνακόλουθη αύξηση των προμηθειών, οι οποίες εμφάνισαν αύξηση 7% ετησίως.

Αύξηση 6% κατέγραψαν οι χορηγήσεις του Ομίλου προς επιχειρήσεις και επαγγελματίες, οι οποίες υπερέβησαν τα €14 δισεκατ. στο τέλος του 3μηνου 2006. Πρωταγωνιστικό ρόλο διαδραμάτισαν τα εγχώρια χαρτοφυλάκια των μικρομεσαίων (χρηματοδότηση επαγγελματιών και επιχειρήσεων με κύκλο εργασιών έως €2.5 εκατ.) και μεσαίων επιχειρήσεων (χρηματοδότηση επιχειρήσεων με κύκλος εργασιών €2.5 - €50 εκατ.) τα οποία κατέγραψαν αύξηση 25% και 16% αντίστοιχα.

Αύξηση κατά 13% εμφάνισαν οι καταθέσεις του Ομίλου και ανήλθαν σε €43.6 δισεκατ. Θεαματική άνοδο, 56% σε σχέση με το Μάρτιο 2005, κατέγραψαν οι καταθέσεις προθεσμίας καθώς απορρόφησαν κεφάλαια από τα αμοιβαία διαχείρισης διαθεσίμων στην προσπάθεια μετασχηματισμού των τελευταίων σε περισσότερο αποδοτικές μορφές τοποθετήσεων, διασφαλίζοντας τη συνολική ρευστότητα του Ομίλου.

Η ανοδική αυτή τάση των καταθέσεων, ενίσχυσαν τη διατήρηση της μόχλευσης του ισολογισμού σε χαμηλά επίπεδα (δάνεια προς καταθέσεις 72.3%)

πράγμα που διευκολύνει τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης του Ομίλου και θωρακίζει την κερδοφορία του ενόψει μελλοντικών επιτοκιακών αυξήσεων.

8.4. Επιχειρηματικά Προϊόντα

MME:

Είναι γνωστό ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις κατέχουν σημαντικό ρόλο στην πορεία της ελληνικής οικονομίας.

Επίσης, γνωστή είναι η δέσμευση της Εθνικής Τράπεζας να καλύπτει απόλυτα τις ανάγκες τους, πράγμα που επιτυγχάνει με το σχεδιασμό μιας πλήρους σειράς χρηματοδοτικών προϊόντων.

Αυτός είναι και ο λόγος που η Εθνική Τράπεζα αποτελεί την πρώτη επιλογή των Ελλήνων επιχειρηματιών για την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών υψηλής ποιότητας.

Η αξιοπιστία της, τα χαμηλά επιτόκια και οι ευνοϊκοί όροι αποπληρωμής που προσφέρει την καθιστούν, όχι τυχαία, πρώτη στην προτίμησή τους.

Αν, λοιπόν, αναζητάτε τον τρόπο να απογειώσετε τα επαγγελματικά σας όνειρα, να εξασφαλίσετε διαρκώς ανοδική πορεία για την επιχείρησή σας, αν έχετε το πλάνο και σας λείπει ο τρόπος να το υλοποιήσετε...

Η Εθνική Τράπεζα σας ανοίγει το δρόμο της επιτυχίας.

Μάθετε, σήμερα κιόλας, τα πάντα για τα πιστοδοτικά προγράμματα που προσφέρονται σε επαγγελματίες και επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μέχρι 2.500.000€ .

Επιλέξτε το πρόγραμμα που ταιριάζει απόλυτα στις δίκες σας ανάγκες και συζητήστε το διεξοδικά με τον τραπεζικό σύμβουλο της Εθνικής Τράπεζας, της τράπεζας που είναι στο πλευρό σας σε κάθε μικρό ή μεγάλο επαγγελματικό εγχείρημα!

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ

Η Εθνική Τράπεζα αποδεικνύει έμπρακτα τη στήριξή της προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Τα χρηματοδοτικά της προϊόντα έχουν σχεδιαστεί για να καλύπτουν όλες τις βραχυπρόθεσμες ανάγκες σας σε κεφαλαίο κίνησης, όπως:

- Αγορά πρώτων υλών.
- Πληρωμή της αξίας εισαγωγής πρώτων υλών.
- Προχρηματοδότηση παραγγελιών εξωτερικού.
- Χρηματοδότηση φορτωτικών εγγράφων εξαγωγών.
- Πληρωμή πάσης φύσεως υποχρεώσεων σε προμηθευτές, Δημόσιο, ασφαλιστικούς οργανισμούς κ.α.
- Καταβολή μισθοδοσίας προσωπικού.

Οι ιδιαίτερα ανταγωνιστικοί οροί της χρηματοδότησης σας προσφέρουν:

- Χαμηλό κυμαινόμενο επιτόκιο ή επιτόκιο συνδεδεμένο με το Euribor (ανάλογα με το ποσό του δανείου, τη διάρκειά του κ.λ.π.).
- 12μηνιαία διάρκεια.
- Δυνατότητα επαναχορήγησης κάθε ποσού που κατατίθεται στο λογαριασμό.
- Εξόφληση με δόσεις προκαθορισμένης λήξης και πληρωμή των τόκων κάθε εξάμηνο.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ

Στην περίπτωση που οι ανάγκες της επιχείρησής σας σε κεφαλαίο κίνησης είναι μονιμότερου χαρακτήρα, η Εθνική Τράπεζα έχει και πάλι να προτείνει την κατάλληλη λύση.

Για τη βελτίωση της κεφαλαιουχικής συγκρότησης, την τήρηση αποθεμάτων ασφαλείας, την εξασφάλιση των εξόδων ερευνών και ανάπτυξης, η Εθνική Τράπεζα σας παρέχει έως και 5ετή χρηματοδότηση, με περίοδο χάριτος έως 6 μήνες. Η εξόφληση γίνεται σε μηνιαίες, τριμηνιαίες ή εξαμηνιαίες δόσεις με ιδιαίτερα ανταγωνιστικό επιτόκιο κυμαινόμενο, σταθερό για 3 χρονιά ή συνδεδεμένο με το Euribor (ανάλογα με το ποσό του δανείου, τη διάρκειά του κ.λ.π.).

ΑΝΟΙΧΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ

Οι ανάγκες μιας επιχείρησης για μετρητά είναι πάντα άμεσες και επιτακτικές. Γι' αυτό, η Εθνική Τράπεζα έχει σχεδιάσει το πιο ευέλικτο χρηματοδοτικό πρόγραμμα, ώστε να τις καλύψετε πλήρως, οπότε κι αν παρουσιάζονται.

Το Ανοιχτό Επαγγελματικό Πλάνο σας προσφέρει τη χρηματοδότηση που χρειάζεστε μέσω ενός λογαριασμού υπεραναλήψεων με πολλά πλεονεκτήματα, όπως:

- Δυνατότητα πληρωμής μονό των μηνιαίων τόκων ενώ του κεφαλαίου οπότε εσείς θέλετε.
- Ανταγωνιστικό κυμαινόμενο επιτόκιο.
- Ταχύτατες διαδικασίες έγκρισης.
- Ελάχιστο ποσό δανεισμού 6.000[€] και ανώτατο ποσό μέχρι και το 100% του κύκλου εργασιών σας.
- Διάρκεια από 1-4 χρονιά με δυνατότητα ανανέωσης.
- Διαχείριση του λογαριασμού σας από όλα τα καταστήματα της Εθνικής Τράπεζας και τα ΑΤΜς.
- Δωρεάν σύνδεση με την υπηρεσία internet banking.
- Ανέξοδη χορήγηση καρτέ επιταγών.
- Λειτουργία του λογαριασμού σας και ως λογαριασμού καταθέσεων όψεως, με απόδοση τόκων στο πιστωτικό υπόλοιπο που περιέχεται σε αυτόν.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΟΛΥΔΑΝΕΙΟ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

Η ανάπτυξη της επιχείρησής σας είναι για εσάς σε πρώτο πλάνο.

Το ίδιο και για την Εθνική Τράπεζα.

Γι' αυτό, δημιούργησε το Επιχειρηματικό Πολυδάνειο «Ανάπτυξη», ένα πακέτο δανειακών προϊόντων που καλύπτει τις απαιτήσεις για:

- Αγορά επαγγελματικού αυτοκίνητου.
- Αγορά μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.
- Απόκτηση άυλων παγίων
- Ανακαίνιση/ βελτίωση, αγορά/ ανέγερση επαγγελματικής στέγης.
- Ενίσχυση ρευστότητας.
- Franchise.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το Επιχειρηματικό Πολυδάνειο «Ανάπτυξη» για όποια από τις παραπάνω ανάγκες σας προκύψει.

Αν χρειαστείτε εκ νέου δανειοδότηση για κάποιον από τους υπολοίπους σκοπούς, είναι ξανά στη διάθεσή σας, και μάλιστα με ακόμα πιο ευνοϊκούς ορους και οφέλη, όπως:

- Περίοδο χάριτος μέχρι 18 μήνες.
- Δυνατότητα επιλογής επιτοκίου κυμαινόμενου, σταθερού για 3, 5, ή 7 χρόνια ή, για πρώτη φορά, συνδεδεμένου με το βασικό επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (για δάνεια ποσού 100.000[€] και άνω).
- Αποπληρωμή με ισόποσες μηνιαίες, τριμηνιαίες ή εξαμηνιαίες τοκοχρεολυτικές δόσεις.
- Δυνατότητα πρόωρης, μερικής ή ολικής εξόφλησης χωρίς υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης (για δάνεια με κυμαινόμενο επιτόκιο).
- Γρήγορη εκταμίευση δανείου, με απλές διαδικασίες.
- Απαλλαγή από την υποχρέωση προσκόμισης δικαιολογητικών δαπανών για δάνεια ποσού μέχρι 50.000[€], για αγορά εξοπλισμού, άυλα πάγια και βελτίωση επαγγελματικής στέγης.

Αν αναρωτιέστε ποιος είναι ο πιο σύντομος τρόπος να αντιμετωπίσετε τις επείγουσες επαγγελματικές σας ανάγκες, η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ έχει την απάντηση: ΑΜΕΣΩΣ!

Το νέο ανοικτό επαγγελματικό δάνειο ΑΜΕΣΩΣ από την Εθνική Τράπεζα είναι το μόνο που μπορεί να σας δώσει έως και 50.000 ΕΥΡΩ, χωρίς εγγυήσεις, με έγκριση και εκταμίευση αυθημερόν. Επιπλέον με επιτόκιο που μειώνεται σταδιακά ανάλογα με τη χρήση και με ασφάλεια αποπληρωμής, προσφέρει τις πιο γρήγορες λύσεις για την ατομική επιχείρηση και τον ελεύθερο επαγγελματία. Η ανάπτυξη και η εξέλιξή σας αποκτούν σήμερα άλλη ταχύτητα με το ανοικτό επαγγελματικό δάνειο Αμέσως από την Εθνική Τράπεζα.

Σκοπός:

Το δάνειο χορηγείται για την κάλυψη αναγκών σε Κεφάλαιο Κίνησης και δαπανών εξοπλισμού μικρού κόστους.

Προϋποθέσεις:

Το ΑΜΕΣΩΣ απευθύνεται σε ατομικές επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, που τηρούν βιβλία Α' και Β' κατηγορίας και έχουν διετή δραστηριότητα (τουλάχιστον δύο δωδεκάμηνες κλεισμένες χρήσεις).

Ποσό:

Από €10.000 μέχρι € 50.000.

Διάρκεια:

Τριετής, με δυνατότητα τριετούς κάθε φορά ανανέωσης.

Εξασφαλίσεις:

Μόνο με την υπογραφή σας

Τρόπος Εξόφλησης:

Το κεφάλαιο του δανείου μπορείτε να το εξοφλήσετε όποτε θέλετε, στη διάρκεια ισχύος του ορίου, ανάλογα με τις οικονομικές σας δυνατότητες. Οι τόκοι θα πρέπει να εξοφλούνται κάθε μήνα.

Δαπάνες:

Σχετικές πληροφορίες παρέχονται, στους Βασικούς Όρους Συναλλαγών, στην ενότητα Επιχειρηματική Πίστη.

Δωρεάν ασφάλεια αποπληρωμής της χρηματοδότησης (σε περίπτωση θανάτου ή μόνιμης ολικής ανικανότητας από ατύχημα),

Δωρεάν χορήγηση καρνέ επιταγών,

Προεγκεκριμένο όριο ποσού € 1.500 για την έκδοση πιστωτικής κάρτας Go MasterCard ή Go Visa.

Έντυπα Ε1 και Ε3 των 2 τελευταίων ετών,

Πρόσφατο εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος Φυσικού Προσώπου,

Έντυπο Ε9 έτους 2005, με τις τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις του.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Δάνειο για την ανέγερση / αποπεράτωση οικοδομής σε υφιστάμενο οικόπεδο του δανειολήπτη

Όροι και Προϋποθέσεις

Σκοπός:

Δάνειο για την ανέγερση ή την αποπεράτωση οικοδομής σε ιδιόκτητο οικόπεδο του δανειολήπτη / τριας εταιρείας.

Ποσό:

Μέχρι το 90% του κόστους που έχει εκτιμηθεί για την ανέγερση/αποπεράτωση της οικοδομής, με ελάχιστο ποσό € 100.000 και μέγιστο € 1.000.000 .

Διάρκεια:

Μέχρι 3 χρόνια, με δυνατότητα περιόδου χάριτος έως 18 μήνες.

Τρόπος εξόφλησης:

Με τριμηνιαίες χρεολυτικές δόσεις και καταβολή των τόκων ανά εξάμηνο.

Επιπλέον, παρέχεται δυνατότητα πρόωρης μερικής ή ολικής αποπληρωμής χωρίς πρόσθετη επιβάρυνση.

Διαχειριστικά έξοδα:

Τα έξοδα του δανείου είναι εφάπαξ € 800.

Πρόσθετες παροχές:

- δυνατότητα χρηματοδότησης για την κάλυψη και άλλων επιχειρηματικών σας αναγκών, μέσω του «Ανοικτού Επαγγελματικού Πλάνου» με ιδιαίτερα προνομιακό επιτόκιο.
- έκδοση πιστωτικής κάρτας MasterCard, Visa ή Gold MasterCard στον δανειολήπτη ή στους φορείς της επιχείρησης (εάν πρόκειται για εταιρεία), χωρίς συνδρομή για το πρώτο έτος,

- έκδοση πιστωτικών καρτών και στα μέλη της οικογένειας του δανειολήπτη - φορέων της επιχείρησης, με δωρεάν συνδρομή για όσο χρόνο διαρκεί η κάρτα του κύριου μέλους,
- χορήγηση στεγαστικών δανείων στους αγοραστές των κατασκευαζόμενων διαμερισμάτων/καταστημάτων κ.τ.λ., με ελκυστικά επιτόκια.

Δάνειο για την αγορά οικοπέδου και την ανέγερση επ' αυτού οικοδομής.

Όροι και προϋποθέσεις

Σκοπός:

Δάνειο για την αγορά οικοπέδου και την ανέγερση επ' αυτού οικοδομής.

Ποσό:

Μέχρι το 75% του κόστους που έχει εκτιμηθεί για την αγορά του οικοπέδου και την ανέγερση της οικοδομής, με ελάχιστο ποσό € 100.000 και μέγιστο € 1.000.000.

Διάρκεια:

Μέχρι 3 χρόνια, με δυνατότητα περιόδου χάριτος μέχρι 18 μήνες.

Τρόπος εξόφλησης:

Με τριμηνιαίες χρεολυτικές δόσεις και καταβολή των τόκων ανά εξάμηνο.

Επιπλέον, παρέχεται δυνατότητα πρόωρης μερικής ή ολικής αποπληρωμής χωρίς πρόσθετη επιβάρυνση.

Διαχειριστικά έξοδα:

Τα έξοδα του δανείου είναι εφάπαξ € 800.

Πρόσθετες παροχές:

- δυνατότητα χρηματοδότησης για την κάλυψη και άλλων επιχειρηματικών σας αναγκών, μέσω του «Ανοικτού Επαγγελματικού Πλάνου» με ιδιαίτερα προνομιακό επιτόκιο,

- έκδοση πιστωτικής κάρτας MasterCard, Visa ή Gold MasterCard χωρίς συνδρομή για το πρώτο έτος,
- έκδοση πιστωτικής κάρτας MasterCard, Visa ή Gold MasterCard στον δανειολήπτη ή στους φορείς της επιχείρησης (εάν πρόκειται για εταιρεία), χωρίς συνδρομή για το πρώτο έτος
- χορήγηση στεγαστικών δανείων στους αγοραστές των κατασκευαζόμενων διαμερισμάτων/καταστημάτων κ.τ.λ., με ελκυστικά επιτόκια.

Δάνειο για την ανέγερση/αποπεράτωση οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής

Όροι και προϋποθέσεις

Σκοπός:

Δάνειο για την ανέγερση ή την αποπεράτωση οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής.

Ποσό:

Μέχρι το 60% του κόστους που έχει εκτιμηθεί για την ανέγερση/αποπεράτωση της οικοδομής, με ελάχιστο ποσό € 100.000 και μέγιστο € 1.000.000.

Διάρκεια:

Μέχρι 3 χρόνια, με δυνατότητα περιόδου χάριτος μέχρι 18 μήνες.

Τρόπος εξόφλησης:

Με τριμηνιαίες χρεολυτικές δόσεις και καταβολή των τόκων ανά εξάμηνο.

Επιπλέον, παρέχεται δυνατότητα πρόωρης μερικής ή ολικής αποπληρωμής χωρίς πρόσθετη επιβάρυνση.

Διαχειριστικά έξοδα:

Τα έξοδα του δανείου είναι **εφάπαξ** € 800.

Πρόσθετες παροχές:

- δυνατότητα χρηματοδότησης για την κάλυψη και άλλων επιχειρηματικών σας αναγκών, μέσω του «**Ανοικτού Επαγγελματικού Πλάνου**» με ιδιαίτερα προνομιακό επιτόκιο,
- έκδοση πιστωτικής κάρτας MasterCard, Visa ή Gold MasterCard χωρίς συνδρομή για το πρώτο έτος,
- έκδοση πιστωτικής κάρτας MasterCard, Visa ή Gold MasterCard στον δανειολήπτη ή στους φορείς της επιχείρησης (εάν πρόκειται για εταιρεία), χωρίς συνδρομή για το πρώτο έτος
- χορήγηση στεγαστικών δανείων στους αγοραστές των κατασκευαζόμενων διαμερισμάτων/καταστημάτων κ.τ.λ., με ελκυστικά επιτόκια.

Χρηματοδοτήσεις για την αντικατάσταση Δημοσίας Χρήσεως Τουριστικών Λεωφορείων (για ελεύθερους επαγγελματίες και επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μέχρι €2.500.000)

Ενημερωθείτε για τα κίνητρα του Ν. 3229/2004 και εκμεταλλευτείτε την ευκαιρία που σας προσφέρουμε ...

Γενική περιγραφή

Αν είστε ελεύθερος επαγγελματίας ή έχετε επιχείρηση με ετήσιο κύκλο εργασιών μέχρι €2.500.000 και θέλετε να αντικαταστήσετε το Δημοσίας Χρήσεως Τουριστικό σας Λεωφορείο και να επωφεληθείτε από τα κίνητρα του Ν.3229/2004 με τον οποίο παρέχεται επιχορήγηση σε ποσοστό από 25% μέχρι και 32% στην αξία αγοράς καινούργιου συμβατικού Δ.Χ.Τ.Α., η Εθνική Τράπεζα δημιούργησε για σας το κατάλληλο προϊόν.

Μεσομακροπρόθεσμο δάνειο Κεφαλαίου Κίνησης για επαγγελματίες και επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μέχρι €2.500.000

Αντιμετωπίζετε επαγγελματικές ή επιχειρηματικές ανάγκες, κυρίως σε κεφάλαιο κίνησης μεγαλύτερης διάρκειας;

Γενική περιγραφή

Αν είστε ελεύθερος επαγγελματίας ή έχετε επιχείρηση με ετήσιο κύκλο εργασιών μέχρι €2.500.000 και αντιμετωπίζετε επαγγελματικές / επιχειρηματικές ανάγκες, κυρίως σε κεφάλαιο κίνησης μεγαλύτερης διάρκειας, η Εθνική Τράπεζα δημιούργησε για σας το «Μεσομακροπρόθεσμο δάνειο» Κεφαλαίου Κίνησης. Μια μορφή εφάπαξ χρηματοδότησης, με δυνατότητα ολικής ή τμηματικών εκταμιεύσεων.

Ανακυκλούμενες χρηματοδοτήσεις

Η Εθνική Τράπεζα σας εξασφαλίζει τα αναγκαία για την επιχείρησή σας Κεφάλαια Κίνησης...

Μέσω ανοικτών λογαριασμών

Σίγουρα η δυνατότητα παροχής μεγαλύτερων πιστώσεων στους πελάτες σας ή η γρηγορότερη πληρωμή των προμηθευτών σας σας ενδιαφέρει άμεσα.

Τώρα, η Εθνική Τράπεζα σας εξασφαλίζει τα αναγκαία για την επιχείρησή σας Κεφάλαια Κίνησης, με μορφές και τρόπο εξόφλησης προσαρμοσμένο στις ανάγκες σας. Το όριο της επιχείρησής σας θα καθοριστεί σε συνεννόηση με το αρμόδιο για την επιχείρησή σας στέλεχος.

Πλεονεκτήματα και χαρακτηριστικά

- Ετήσια ανανέωση
- Εξόφληση κεφαλαίου σε τακτά διαστήματα ή σε περιόδους που προσαρμόζονται στο συναλλακτικό κύκλωμα της επιχείρησης
- Δυνατότητα επαναχορήγησης του εξοφλούμενου κεφαλαίου
- Εξάμηνη χρέωση τόκων
- Επιτόκιο κυμαινόμενο, που προσδιορίζεται από το Βασικό Επιτόκιο για Κεφάλαια

Μεσομακροπρόθεσμο δάνειο Παγίων Εγκαταστάσεων για επαγγελματίες και επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μέχρι €2.500.000

Αντιμετωπίζετε επαγγελματικές ή επιχειρηματικές ανάγκες για πάγιες εγκαταστάσεις;

Γενική περιγραφή

Αν είστε ελεύθερος επαγγελματίας ή έχετε επιχείρηση με ετήσιο κύκλο εργασιών μέχρι €2.500.000 και αντιμετωπίζετε επαγγελματικές / επιχειρηματικές ανάγκες για πάγιες εγκαταστάσεις, η Εθνική Τράπεζα δημιούργησε για σας το «Μεσομακροπρόθεσμο δάνειο» Παγίων Εγκαταστάσεων, μια μορφή εφάπαξ χρηματοδότησης, με δυνατότητα ολικής ή τμηματικών εκταμιεύσεων.

Δάνεια σε συνάλλαγμα

Χρηματοδότηση βραχυπρόθεσμων αναγκών σε νόμισμα της επιλογής σας.

Γενική περιγραφή

Αν έχετε συναλλαγές σε νομίσματα εκτός ευρώ μπορείτε να χρηματοδοτήσετε τις βραχυπρόθεσμες ανάγκες σας σε νόμισμα της επιλογής σας από τα διαπραγματεύσιμα στη Διατραπεζική Αγορά Συναλλάγματος Αθηνών.

Χαρακτηριστικά

- Συνδυασμός του νομίσματος δανεισμού με τους συναλλαγματικούς κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση από τη διεθνοποίηση των δραστηριοτήτων της (εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών, άμεσες επενδύσεις μεταφοράς κέντρου δραστηριότητας σε άλλες χώρες κ.λπ.)
- Δυνατότητα αντασφάλισης έναντι των συναλλαγματικών κινδύνων, με προαγορά συναλλάγματος (option, forward)

- Επιτόκιο βασισμένο στο Επιτόκιο της Διατραπεζικής Αγοράς Λονδίνου (LIBOR), πλέον περιθωρίου, που αντιπροσωπεύει την κάλυψη των πιστωτικών και άλλων κινδύνων
- Ελάχιστο ποσό το ισόποσο των €15.000, χωρίς μέγιστο όριο
- Επιτόκιο διάρκειας 1, 2 εβδομάδων ή 1 έως 12 μηνών
- Επιτόκιο διάρκειας 1 ημέρας (overnight) για χρηματοδοτήσεις σε USD

Δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου για κτιριακές εγκαταστάσεις

Σχεδιάζετε την ανανέωση των εγκαταστάσεων σας;

Γενική περιγραφή

Αν σχεδιάζετε την αγορά νέου ακινήτου, τη μεταφορά της επιχείρησής σας, την επέκταση ή την ανακαίνιση των εγκαταστάσεών σας, η Εθνική Τράπεζα χρηματοδοτεί τη δαπάνη σε ποσοστό μέχρι και 80%.

Το αρμόδιο στέλεχος για την επιχείρησή σας θα σας βοηθήσει να επιλέξετε την κατάλληλη για εσάς μορφή, διάρκεια και ποσό δανείου, σύμφωνα με τα εξής χαρακτηριστικά:

- Διάρκεια δανείων μέχρι 10 χρόνια
- Δυνατότητα χρήσης περιόδου χάριτος
- Εξόφληση κεφαλαίου με εξάμηνες ή ετήσιες δόσεις
- Επιτόκιο κυμαινόμενο, που προσδιορίζεται από το Βασικό Επιτόκιο Παγίων και εξοπλισμού
- Παροχή εξασφάλισης με εγγραφή προσημείωσης επί του χρηματοδοτούμενου ή άλλου ακινήτου

Δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου για εξοπλισμό

Σχεδιάζετε την ανανέωση του εξοπλισμού της επιχείρησής σας;

Γενική περιγραφή

Αν σχεδιάζετε την ανανέωση του εξοπλισμού της επιχείρησής σας, η Εθνική Τράπεζα χρηματοδοτεί τη δαπάνη σε ποσοστό μέχρι και 80%.

Το αρμόδιο στέλεχος για την επιχείρησή σας θα σας βοηθήσει να επιλέξετε την κατάλληλη για εσάς μορφή, διάρκεια και ποσό δανείου.

Χαρακτηριστικά

- Διάρκεια δανείου μέχρι 8 χρόνια
- Δυνατότητα χρήσης περιόδου χάριτος
- Εξόφληση κεφαλαίου με εξάμηνες ή ετήσιες δόσεις
- Επιτόκιο κυμαινόμενο, που προσδιορίζεται από το Βασικό Επιτόκιο Παγίων και εξοπλισμού

Εθνοαναπτυξιακό

Η εναλλακτική μορφή δανείου...

Γενική περιγραφή

Εναλλακτική μορφή δανείου για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό.

Χαρακτηριστικά

- Χρηματοδότηση της σχετικής δαπάνης σε ποσοστό μέχρι 80%
- Ελάχιστο ποσό δανείου €300.000
- Διάρκεια δανείου από 3 έως 10 χρόνια
- Δυνατότητα χρήσης περιόδου χάριτος μέχρι 2 χρόνια
- Εξόφληση κεφαλαίου με τρίμηνες ή εξάμηνες δόσεις
- Δυνατότητα κεφαλαιοποίησης των τόκων της περιόδου χάριτος
- Επιτόκιο σταθερό κατά τα 3, 5 ή 7 πρώτα χρόνια

ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΗ ΑΤΟΚΩΝ ΔΟΣΕΩΝ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΕΣΩ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ

Οι ανάγκες και οι απαιτήσεις κάθε επιχείρησης διαφέρουν.

Η Εθνική Τράπεζα το γνωρίζει και φροντίζει, με εξειδικευμένα και σύγχρονα προϊόντα, να προσφέρει τις καλύτερες λύσεις, με ταχύτητα και ευελιξία.

Αν η επιχείρησή σας πραγματοποιεί πωλήσεις με προγράμματα ατόκων δόσεων πιστωτικών καρτών, η Εθνική Τράπεζα σας εξασφαλίζει τη ρευστότητα που έχετε ανάγκη με:

- Πολύ χαμηλό επιτόκιο.
- Απλές και γρήγορες διαδικασίες.
- Ποσό χρηματοδότησης που μπορεί να φτάσει μέχρι το 50% του κύκλου εργασιών της επιχείρησης σας.

ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΑΓΙΩΝ

Όταν προκύπτει η αναγκαιότητα αγοράς ή ανέγερσης κτιριακών εγκαταστάσεων για την επιχείρησή σας, όταν επείγει η αγορά μηχανημάτων, όταν απαιτείται η δημιουργία ή η βελτίωση των υποδομών της, τότε, η ανάγκη για άμεση και συμφέρουσα χρηματοδότηση είναι πιεστική.

Η λύση έρχεται και πάλι από την Εθνική Τράπεζα, η οποία σας εξασφαλίζει το ποσό που χρειάζεστε και όπως πάντα με τις καλύτερες προϋποθέσεις:

- Δυνατότητα πρόωρης μερικής αποπληρωμής ή ολικής εξόφλησης χωρίς επιβάρυνση (για δάνεια με κυμαινόμενο επιτόκιο).
- Δυνατότητα προεξόφλησης του ποσού της επιχορήγησης επενδύσεων ενταγμένων στο αναπτυξιακό νομό ή σε δράσεις του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.
- Εξόφληση με μηνιαίες, τριμηνιαίες ή εξαμηνιαίες χρεωλυτικές δόσεις.
- Δυνατότητα επιλογής μεταξύ:

A) Κυμαινόμενου επιτοκίου ή επιτοκίου συνδεδεμένου με το Euribor (υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις).

Β) Σταθερού επιτοκίου για τα πρώτα 3 χρονιά του δανείου και στη συνέχεια, είτε σταθερό για αλλά 3 χρόνια — για δάνεια διάρκειας 6 έως 8 ετών — είτε κυμαινόμενο.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ (LEASING)

Αν θέλετε να αποκτήσετε δικαιώματα χρήσης μέσω μίσθωσης παγίων για επαγγελματική στέγη, εξοπλισμό, αυτοκίνητα, η καλύτερη κίνηση είναι να απευθυνθείτε στην Εθνική Τράπεζα, γιατί:

- Καταβάλλοντας τα μισθώματα, εξασφαλίζετε σημαντικές φοροελαφρύνσεις.
- Σας δίνεται η δυνατότητα απόκτησης του παγίου στη λήξη της μίσθωσης έναντι συμβολικού αντίτιμου.
- Έχετε τη δυνατότητα πώλησης του παγίου στην Εθνική Τράπεζα και στη συνέχεια, μίσθωσής του από την πωλήτρια επιχείρηση (sale and lease back).

FACTORING

Μήπως η δραστηριότητα της επιχείρησής σας θα διευκολυνόταν σημαντικά, αν την είσπραξη των απαιτήσεών σας (τιμολόγια) από τους πελάτες σας αναλάμβανε κάποιος τρίτος, με χαμηλή προμήθεια;

Εμπιστευτείτε, για άλλη μια φορά, την Εθνική Τράπεζα και εξασφαλίστε μοναδικά πλεονεκτήματα:

- Λογιστική παρακολούθηση των απαιτήσεων από την Εθνική Τράπεζα.
- Είσπραξη της αξίας των τιμολογίων,
- Χορήγηση προκαταβολής έναντι των εκχωρημένων απαιτήσεων με ανταγωνιστικό τιμολόγιο.

ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ , ΕΝΕΓΓΥΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Στην περίπτωση που χρειάζεστε εγγυητικές επιστολές για συμμετοχή σε διαγωνισμούς, καλή εκτέλεση συμβάσεων, πληρωμή υποχρεώσεων, λήψη προκαταβολών κ.α. ή ενέγγυων πιστώσεων για τη διενέργεια εισαγωγών από άλλες χώρες, η Εθνική Τράπεζα δίνει για άλλη μια φορά, δυναμικά, «το παρών».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

9.1. Εθνική Τράπεζα Καλαμάτας

Η Εθνική Τράπεζα Παραλίας Καλαμάτας (Κατ. 287), ιδρύθηκε τον Σεπτέμβριο του 1984.

Ο πρώτος Διευθυντής ήταν ο Σεϊντής Γεράσιμος οπού παρέμεινε στο κατάστημα μέχρι το 1992.

Η Καλαμάτα έχει 3 συνολικά καταστήματα της Εθνικής.

Ο τρόπος διοίκησης δε διαφέρει από το ένα κατάστημα στο άλλο και είναι στην ευθύνη του κάθε Διευθυντή.

Οι μεταθέσεις, οι προσλήψεις, και οι μετατάξεις, καθώς και οι τυχόν διαθεσιμότητες του προσωπικού είναι στην ευθύνη της Διοίκησης.

Επίσης, κάθε ενεργεία που γίνεται στους υπολογιστές από κάθε υπάλληλο ελέγχεται από τη Διοίκηση.

Κάθε Τράπεζα έχει κλειστό σύστημα παρακολούθησης και από κάμερες για την ασφάλεια του κάθε καταστήματος.

Τέλος, το Κεντρικό Κατάστημα Καλαμάτας (220), αναλαμβάνει κάποιες εργασίες που δεν τα κάνουν τα δυο μικρότερα της πόλης, όπως η έκδοση συναλλάγματος, η έκδοση δανείων σε βιομηχανίες κ.α.

9.2. Μεθοδολογία

Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας που εκπονήθηκε, χρειάστηκε να γίνει και μια εμπειρική έρευνα σχετικά με το πώς γίνονται οι χρηματοδοτήσεις στην Εθνική Τράπεζα. Με βάση κάποιο ερωτηματολόγιο ανοιχτού τύπου και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής διεξήχθησαν δύο συνεντεύξεις από δύο στελέχη της Τράπεζας σχετικά με τον χώρο των χρηματοδοτήσεων.

Οι απαντήσεις λοιπόν δόθηκαν από τον αναπληρωτή διευθυντή στην Εθνική Τράπεζα Παραλίας Καλαμάτας (Κ.287), με ειδίκευση στον τομέα των στεγαστικών και επιχειρηματικών δανείων, και από τον team leader στεγαστικής, επιχειρηματικής και καταναλωτικής πίστης στην Εθνική Τράπεζα Καλαμάτας (Κ.788), στη Βασιλέως Γεωργίου.

Στη συνέχεια της ερευνάς παρατίθενται αποτελέσματα της έρευνας και στη συνέχεια ο σχολιασμός τους.

9.3. Ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου

Βλέπε παράρτημα στις σελίδες 132 - 134.

9.4. Αποτελέσματα Έρευνας

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΛΙΑΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ : Ποιο είναι το είδος των επιχειρηματικών χρηματοδοτήσεων που προσφέρει η τράπεζα και το βαθμό ευκολίας με την οποία παρέχει κάθε μία;

Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι :

- Η Εθνική Παραλίας χρηματοδοτεί με κάποια επιφύλαξη τις νέες επιχειρήσεις. Μια νέα επιχείρηση πάντα έχει το ρίσκο να πάνε καλά οι πωλήσεις της και ο κύκλος εργασιών. Αλλά αν υπάρχουν οι εγγυήσεις, τότε η Τράπεζα δεν πρόκειται να μη διεκδικήσει τις απαιτήσεις της.
- Κάποια επιχείρηση που έχει πολλά χρόνια λειτουργίας στην αγορά δεν έχει το επιχειρηματικό ρίσκο μιας νέας. Έχει κύκλο εργασιών για 3 έτη και μπορεί η Τράπεζα να κάνει σύγκριση, και βεβαίως θα έχει ήδη φήμη και πελατεία όπως και εγγυήσεις.
- Οι Μ.Μ.Ε. είναι οι κατεξοχήν επιχειρήσεις που χρηματοδοτεί το Κατάστημα.

- Αν και δεν είναι τόσο συχνό φαινόμενο στο Κατάστημα, όταν έχει να κάνει με χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων, θα την χρηματοδοτήσει με μια μικρή επιφύλαξη λόγω της πολυπλοκότητας της λειτουργίας της. Επίσης μια μεγάλη επιχείρηση αναπτύσσεται με μια σχετική δυσκολία στα πλαίσια αυτής της Πόλης.
- Οι εμπορικές επιχειρήσεις ανήκουν στην πλειοψηφία των επιχειρήσεων που χρηματοδοτεί η Τράπεζα. Επίσης είναι και οι περισσότερες που δραστηριοποιούνται στην Καλαμάτα. Έτσι, χρηματοδοτούνται εύκολα.
- Τις βιομηχανικές επιχειρήσεις συνήθως τις αναλαμβάνει το Κεντρικό Κατάστημα, λόγω της πολυπλοκότητας της περίπτωσης. Παρολ' αυτά όταν εμφανίζεται μια τέτοια περίπτωση στο συγκεκριμένο Κατάστημα, χρηματοδοτεί με μια μικρή επιφύλαξη.
- Όταν θέλει μια επιχείρηση να επεκτείνει τις δραστηριότητές της, αυτό δεν επηρεάζει την Τράπεζα για να την χρηματοδοτήσει με επιφύλαξη.
- Όταν θέλει μια επιχείρηση να αναπτύξει νέα προϊόντα, αυτός είναι ένας παράγοντας που δεν επηρεάζει την Τράπεζα στην απόφασή της να χρηματοδοτήσει με επιφύλαξη. Αυτό που έχει σημασία είναι ο κύκλος εργασιών της.
- Σ' αυτές τις περιπτώσεις η χρηματοδότηση γίνεται με κάποια επιφύλαξη λόγω του μεγάλου ρίσκου των περιπτώσεων.
- Οι καθημερινές ανάγκες μιας επιχείρησης δεν διακατέχονται από μεγάλο ρίσκο κι έτσι η Τράπεζα χρηματοδοτεί χωρίς επιφύλαξη.
- Στη βραχυχρόνια χρηματοδότηση η επιχείρηση δυσκολεύεται περισσότερο να είναι εντάξει απέναντι στις υποχρεώσεις της λόγω του ότι οι δόσεις του δανείου είναι μεγαλύτερες.
- Στη μακροχρόνια χρηματοδότηση η επιχείρηση ξεχρεώνει καλύτερα ένα δάνειο κι αυτό γιατί η δόση είναι μικρή.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Ποιο είναι το μέσο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή αίτησης για επιχειρηματική χρηματοδότηση, μέχρι και την ανάληψη του δανείου από την επιχείρηση;

Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι :

Αυτή η διαδικασία είναι καθαρά γραφειοκρατικού χαρακτήρα και διαρκεί σχετικά λίγο.

Αυτό έχει και σαν αποτέλεσμα την καλύτερη εξυπηρέτηση και ικανοποίηση του πελάτη.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Ποια η διαδικασία με την οποία κατανέμονται και αξιολογούνται οι προτάσεις για χρηματοδότηση στο αντίστοιχο τμήμα δανειοδοτήσεων της τράπεζας;

Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι :

- Το φόρτο εργασίας κάθε στελέχους δεν έχει σχέση με το ότι κάποιος υπάλληλος πρέπει να ασχοληθεί με το θέμα αυτό.
- Οι επιχειρηματικές προτάσεις κατανέμονται ανάλογα με την ειδίκευση, αλλά και την σχέση του κάθε στελέχους με το αντικείμενο.
- Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται σχεδόν με τα ίδια κριτήρια για όλες τις προτάσεις. Υπάρχουν πάντα, βέβαια, και οι ειδικές περιπτώσεις.
- Αυτά τα κριτήρια είναι τα πιο συνήθη και τα πιο αξιόπιστα σχετικά με την αξιολόγηση των προτάσεων.
- Οι ποιοτικοί δείκτες χρησιμοποιούνται κάπως λιγότερο από τους ποσοτικούς δείκτες, όσον αφορά την αξιολόγηση προτάσεων. Δεν είναι το ίδιο αξιόπιστοι.
- Όταν μια επιχείρηση είναι άγνωστη προς την Τράπεζα η αξιολόγηση φυσικά θα είναι αυστηρότερη κι αυτό γιατί υπάρχει μεγάλο ρίσκο από την πλευρά της Τράπεζας.
- Στο συγκεκριμένο Κατάστημα που είναι σχετικά μικρό, δεν υπάρχουν πολλά στελέχη που ασχολούνται με την χρηματοδότηση. Η αξιολόγηση

γίνεται συνήθως από δυο άτομα και σε πολύ απλές περιπτώσεις, μονό από έναν.

- Η αξιολόγηση πραγματοποιείται και πρέπει να εγκριθεί και από τη Διοίκηση, αλλά δεν γίνεται μονό απ' αυτήν. Μετράει κι η αξιολόγηση που δίνει και η εν λόγω Τράπεζα.
- Όχι τόσο το στέλεχος, όσο η Διοίκηση. Η τελική απόφαση θέλει μελέτη και υπευθυνότητα.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ενός επιχειρηματικού σχεδίου, ποια στάδια ακολουθεί η τράπεζα και με ποια σειρά;

Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι :

- Εξετάζονται με την εξής σειρά :
- 1) Προκαταρκτική συζήτηση με τον επιχειρηματία και πρόχειρη παρουσίαση του σχεδίου του.
 - 2) Εκτίμηση της εμπορικής σκοπιμότητας του εγχειρήματος.
 - 3) Εκτίμηση της δυνητικής αγοράς.
 - 4) Αποτίμηση των χρηματοοικονομικών δεδομένων της πρότασης.
 - 5) Αξιολόγηση του υπό ανάπτυξη προϊόντος.
 - 6) Εκτίμηση του μεγέθους του κινδύνου που εμπεριέχει για την τράπεζα.
 - 7) Εκτίμηση των υπάρχοντων εγγυήσεων από την επιχείρηση, για τη διασφάλιση του δανείου.

Η σειρά στα στάδια αξιολόγησης είναι υποκειμενική για κάθε κατάσταση.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Ποιος ο βαθμός στον οποίο λαμβάνει υπόψη η τράπεζα κάποιους παράγοντες, προκειμένου να αξιολογήσει μια αίτηση για χρηματοδότηση από μια επιχείρηση;

Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι :

- Το μέγεθος της χρηματοδότησης αν είναι πολύ μεγάλο θα το σκεφτεί η Τράπεζα για να το δώσει. Αν όμως υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις

μπορεί η χρηματοδότηση να φτάσει σε μεγάλο ποσό. Άρα το ύψος της χρηματοδότησης από μόνο του δεν είναι τόσο σημαντικό κριτήριο.

- Η θέση που έχει στον κλάδο της μια επιχείρηση είναι μεγάλης σημασίας για την αξιολόγηση μιας αίτησης.
- Η φερεγγυότητα έχει μεγάλη σημασία για την αξιολόγηση της χρηματοδότησης και είναι και μια από τις απαραίτητες προϋποθέσεις για χρηματοδότηση.
- Η χρηματοοικονομική κατάσταση μετράει αρκετά αλλά κυρίως ο κύκλος εργασιών και οι εγγυήσεις.
- Οι υλικές εγγυήσεις διασφαλίζουν σχετικά το δάνειο αλλά πρέπει να είναι μεγάλου ύψους. Αλλιώς πρέπει να υπάρχει και πρόσωπο (εγγυητής).
- Ένα επιχειρηματικό σχέδιο έχει ένα σχετικό ενδιαφέρον για την αξιολόγηση της χρηματοδότησης.
- Το χρονικό διάστημα δεν είναι μεγάλος παράγοντας για την αξιολόγηση. Αφορά περισσότερο τις επιχειρήσεις αυτό το ζήτημα, για το πώς την εξυπηρετεί να πληρώνει τις δόσεις του δανείου.
- Δεν είναι μεγάλης σημασίας οι προοπτικές. Η αίτηση αξιολογείται με πιο ουσιαστικά κριτήρια (διασφαλίσεις, πιστοληπτική ικανότητα κ.λ.π.).
- Αυτό δεν αφορά τόσο την Τράπεζα όσο την ίδια την επιχείρηση. Βεβαία ενισχύει την καλή αξιολόγηση το γεγονός ότι μπορεί να φέρει σε περάς το σχέδιο.
- Η απόδοση του σχεδίου δεν αφορά τόσο την Τράπεζα, όσο την επιχείρηση.
- Παλιότερα εγχειρήματα της επιχείρησης ενισχύουν την καλή φήμη και εντύπωση που δίνεται στην Τράπεζα αλλά το παρελθόν μπορεί να μην έχει σχέση με την τωρινή κατάσταση της επιχείρησης.
- Η φήμη της επιχείρησης μετράει, αλλά δεν είναι τόσο ουσιαστικός παράγοντας σχετικά με την αξιολόγηση για χρηματοδότηση.
- Το αν ένας πελάτης είναι παλιός ή νέος, αυτό δεν έχει μεγάλη σχέση με την αξιολόγηση. Μάλιστα η Τράπεζα έχει ανάγκη κι από καινούριους πελάτες.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ 788

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο είναι το είδος των επιχειρηματικών χρηματοδοτήσεων που προσφέρει η τράπεζα και το βαθμό ευκολίας με την οποία παρέχει κάθε μία;

Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι :

- Σε μια χρηματοδότηση λαμβάνεται σοβαρά υπόψη ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης. Και με δεδομένο ότι μια νέα επιχείρηση δεν είναι δυνατό να δείξει οικονομικά στοιχεία, το Κατάστημα έχει επιφυλάξεις.
- Ανεπιφύλακτα χρηματοδοτείται μια επιχείρηση με πολλά χρονιά λειτουργίας στην Αγορά. Μπορούμε να διερευνήσουμε οικονομικές καταστάσεις 3 χρονών. Εξάλλου τα πολλά χρονιά στην Αγορά δείχνουν σταθερότητα.
- Έχουν να κάνουν με μικρά ποσά, και είναι πιο εύκολο να γίνει διερεύνηση οικονομικών στοιχείων.
- Δεν είναι αρμοδιότητα του Καταστήματος.
- Διαχωρίζονται σε μικρού, μεσαίου, και μεγάλου κίνδυνου, οπότε χρηματοδοτούνται ανάλογα με την περίπτωση.
- Δεν είναι αρμοδιότητα του Καταστήματος.
- Χρηματοδοτούμε σύμφωνα με την πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης σ' αυτήν την περίπτωση (σύμφωνα με τα οικονομικά της στοιχεία).
- Δεν είναι αρμοδιότητα του Καταστήματος.
- Δεν είναι αρμοδιότητα του Καταστήματος.
- Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να γίνει εξέταση στον Τειρεσία αν υπάρχουν δυσμενή στοιχεία, και ανάλογα με τον κύκλο εργασιών παρέχεται σχετικά εύκολα χρηματοδότηση ρευστότητας.
- Εφόσον είναι μικρό ποσό το δίνουμε με σχετική ευκολία.
- Παρέχει τη δυνατότητα πληρωμής με μικρές δόσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Ποιο είναι το μέσο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή αίτησης για επιχειρηματική χρηματοδότηση, μέχρι και την ανάληψη του δανείου από την επιχείρηση;

Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι :

- Τα χρονικά όρια διαφέρουν από Τράπεζα σε Τράπεζα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια η διαδικασία με την οποία κατανέμονται και αξιολογούνται οι προτάσεις για χρηματοδότηση στο αντίστοιχο τμήμα δανειοδοτήσεων της τράπεζας;

Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι :

- Για να αξιολογηθεί μια πρόταση θα πρέπει το στέλεχος να αφιερώσει αρκετό χρόνο για την σύνταξή της.
- Η αξιολόγηση των προτάσεων απαιτεί απόλυτη εξειδίκευση από το στέλεχος (εμπειρία στον τομέα χρηματοδότησης, σεμινάρια).
- Ακολουθείται αντικειμενικώς η ίδια διαδικασία αξιολόγησης εκτός λίγων εξαιρέσεων που επηρεάζονται από παράγοντες εκτός κριτηρίων Τράπεζας, (πληροφορίες από τρίτους, μπορούν να βοηθήσουν ή να αποτρέψουν την αξιολόγηση).
- Πολιτική της Τράπεζας είναι να χρηματοδοτείται μια επιχείρηση μέχρι το 35% του τζίρου της. Αυτή είναι και μια λογική που πρέπει να ακολουθήσει και η επιχείρηση αν θέλει να βαδίζει σωστά.
- Επηρεάζουν θετικά αλλά δεν είναι ουσιαστικό κριτήριο (απαραίτητη προϋπόθεση).
- Η Τράπεζα αντιμετωπίζει θετικότερα τους δοκιμασμένους πελάτες της.
- Για να επιτευχθεί αντικειμενικότερη αξιολόγηση.
- Το αρμόδιο Κατάστημα εισηγείται και η Κεντρική υπηρεσία παίρνει την τελική απόφαση.
- Η Κεντρική υπηρεσία λαμβάνει σοβαρά υπόψη της την θετική / αρνητική εισήγηση του Στελέχους.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ενός επιχειρηματικού σχεδίου, ποια στάδια ακολουθεί η τράπεζα και με ποια σειρά;

Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι :

- Εξετάζονται με την εξής σειρά :

- 1) Προκαταρκτική συζήτηση με τον επιχειρηματία και πρόχειρη παρουσίαση του σχεδίου του.
- 2) Αξιολόγηση του υπό ανάπτυξη προϊόντος.
- 3) Εκτίμηση της εμπορικής σκοπιμότητας του εγχειρήματος.
- 4) Αποτίμηση των χρηματοοικονομικών δεδομένων της πρότασης.
- 5) Εκτίμηση του μεγέθους του κινδύνου που εμπεριέχει για την τράπεζα.
- 6) Εκτίμηση των υπαρχόντων εγγυήσεων από την επιχείρηση, για τη διασφάλιση του δανείου.
- 7) Εκτίμηση της δυνητικής αγοράς.

Η σειρά στα στάδια αξιολόγησης είναι υποκειμενική για κάθε κατάσταση.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιος ο βαθμός στον οποίο λαμβάνει υπόψη η τράπεζα κάποιους παράγοντες, προκειμένου να αξιολογήσει μια αίτηση για χρηματοδότηση από μια επιχείρηση;

Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι :

- Η Τράπεζα σίγουρα θέλει να αυξήσει το χαρτοφυλάκιο της σε χρηματοδοτήσεις, αλλά εξετάζει αντικειμενικά όλα τα αιτήματα ανεξαρτήτως ποσού.
- Τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης δείχνουν κατά ποσό είναι και θα είναι στο μέλλον υγιής μια επιχείρηση.
- Εφόσον υπάρχουν αρνητικές πληροφορίες για κάποιον επιχειρηματία, είναι σίγουρο ότι δεν θα ευδοκιμήσει η χρηματοδότηση.
- Από τα στοιχεία που αντλούνται από την χρηματοοικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης θα εξαρτηθεί κατά ποσό θα μπορέσει αυτή η επιχείρηση να ανταπεξέλθει στην αποπληρωμή της χρηματοδότησης.

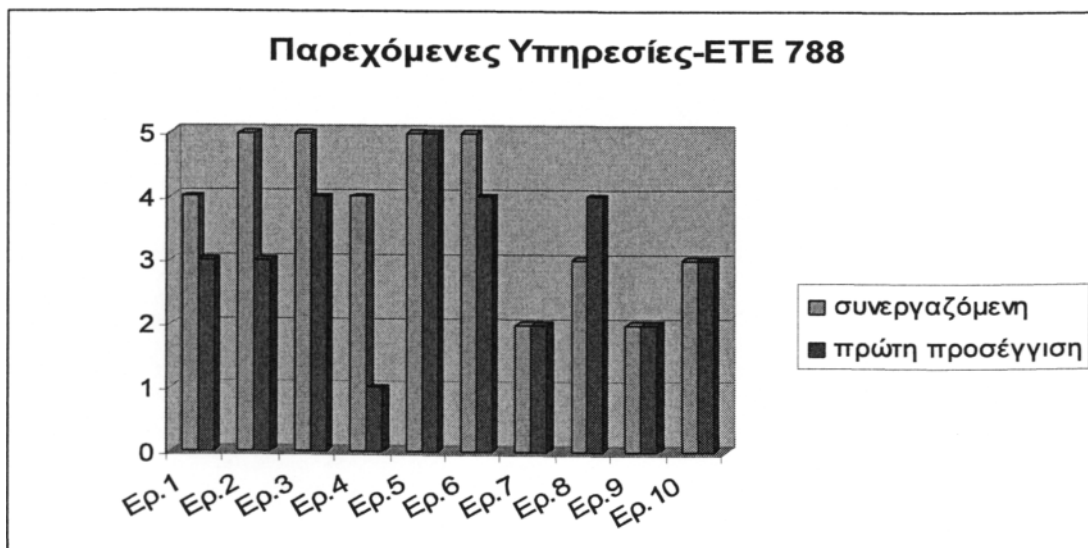
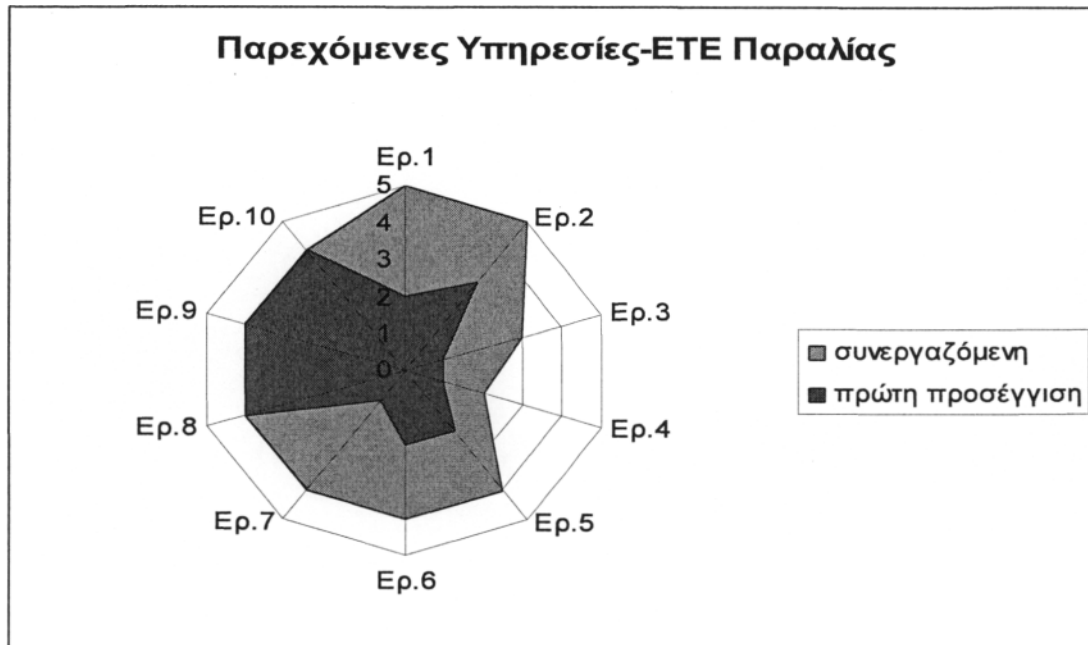
- Εφόσον υπάρχουν εμπράγματα ασφάλειες σε μια χρηματοδότηση θα αντιμετωπιστεί και μια τυχούσα επισφάλεια.
- Η υποβολή ενός επιχειρηματικού σχεδίου μιας επιχείρησης προς την Τράπεζα βοηθάει στην καλύτερη αξιολόγηση και έγκριση του αιτήματος, (συνήθως δεν υποβάλλεται, αλλά όταν γίνεται αυτό ενισχύει την εμπιστοσύνη του προς την Τράπεζα).
- Εξαρτάται από την πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης. Η Τράπεζα καθορίζει το ποσό και την διάρκεια του δανείου με βάση τα οικονομικά στοιχεία που έχει προς εξέταση.
- Η Τράπεζα προσδοκά στην αύξηση του πελατολογίου της και αντιμετωπίζει τον εν δυνάμει πελάτη θετικά για την πώληση και επιπρόσθετων προϊόντων (cross selling).
- Εκτός από τα αντικειμενικά κριτήρια λαμβάνονται υπόψη και υποκειμενικά κριτήρια τα οποία επηρεάζουν και αυτά κατά ένα μεγάλο βαθμό την εγκριτική απόφαση.
- Η Τράπεζα οφείλει εκτός από τις αισιόδοξες προβλέψεις του επιχειρηματία να λάβει σοβαρά υπόψη της και αστάθμητους παράγοντες (κάποια οικονομική κρίση, αύξηση επιτοκίων κ.α.), οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν την απόδοση του σχεδίου της επιχείρησης.
- Θα ληφθεί υπόψη από την Τράπεζα το track record της επιχείρησης αλλά δεν σημαίνει ότι το επικείμενο εγχείρημα θα είναι και επιτυχημένο.
- Αντιμετωπίζεται θετικά η καλή φήμη μιας επιχείρησης αλλά πρέπει να πληρεί και τα αντικειμενικά κριτήρια.
- Μια δοκιμασμένη επιχείρηση θα αντιμετωπιστεί θετικά από την Τράπεζα και θα κάνει τα πάντα να αποφύγει την διαρροή της στον ανταγωνισμό.

9.5. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΡΩΤΗΣΗ :

Κάναμε την εξής ερώτηση στην Εθνική Παραλίας και στην Εθνική 788 και είχαμε τις εξής απαντήσεις σε μορφή αραχνοειδούς διαγράμματος και σε ραβδόγραμμα αντίστοιχα :

Ποιες από τους παρακάτω υπηρεσίες παρέχει η τράπεζά τους (και σε τι βαθμό), σε επιχειρήσεις που συνεργάζονται ήδη μαζί τους (2 έτη τουλάχιστον) και ποιες σε αυτές που την προσεγγίζουν για πρώτη φορά (1=καθόλου, 5=σε μεγάλο βαθμό);

- Ερ.1=Μεγαλύτερη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης
 Ερ.2=Ευέλικτο καθορισμό των απαιτούμενων εγγυήσεων
 Ερ.3=Ευέλικτο καθορισμό επιτοκίων (σταθερά, σχετικά χαμηλά, κυμαινόμενα ανάλογα με την απόδοση κ.λ.π.)
 Ερ.4=Καθυστερήσεις πληρωμών (δόσεων, τόκων κ.λ.π.)
 Ερ.5=Δικαίωμα Υπερναλήψεων (overdrafts)
 Ερ.6=Παροχή χρηματοοικονομικής επίβλεψης τους επιχείρησης (πληρωμές, πιστωτικές κάρτες, διαχείριση ρευστών διαθεσίμων-cash management κ.λ.π.)
 Ερ.7=Παροχή υπομονετικής χρηματοδότησης (δηλαδή σε τακτά διαστήματα, χωρίς βραχυχρόνιες απαιτήσεις αποπληρωμής – Patient money)
 Ερ.8=Παροχή νομικών υπηρεσιών και συμβουλών (συμφωνίες, διαπραγματεύσεις, κατοχύρωση δικαιωμάτων κ.λ.π.)
 Ερ.9=Συμβουλές σε θέματα Μάρκετινγκ (αγορά, προώθηση προϊόντος κ.λ.π.)
 Ερ.10=Συνεχή βελτίωσή των παρεχομένων χρηματοοικονομικών προϊόντων, μέσα από αμοιβαία, στενή συνεργασία

Στην ΕΤΕ Παραλίας βλέπουμε ότι από την ερώτηση 1-6 η ακτίνα που έχει η συνεργαζόμενη επιχείρηση είναι η διπλάσια τους πρώτης προσέγγισης. Δηλαδή ο βαθμός ευκολίας παροχής των συγκεκριμένων υπηρεσιών είναι σχεδόν ο διπλάσιος στην συνεργαζόμενη σε σχέση με την πρώτη προσέγγιση.

Στην ερώτηση 7 ο βαθμός δυσκολίας τους πρώτης προσέγγισης είναι πιο μεγάλος, γι' αυτό και υπάρχει μεγαλύτερη απόσταση στην ακτίνα μεταξύ συνεργαζόμενης και πρώτης προσέγγισης.

Τέλος, τους ερωτήσεις 8-10 ο βαθμός ευκολίας παροχής των συγκεκριμένων υπηρεσιών μεταξύ συνεργαζόμενης και πρώτης προσέγγισης είναι τους, δηλαδή σχετικά μεγάλος.

Για το κατάστημα 788 η αντιμετώπιση συνεργαζόμενης και πρώτης προσέγγισης είναι η ίδια τους ερωτήσεις 5, 7, 9 και 10.

Τους ερωτήσεις 1, 2, 3, 4 και 6 ο βαθμός ευκολίας παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών είναι μεγαλύτερος στη συνεργαζόμενη και ειδικά στην ερώτηση 4 η διαφορά αυτή είναι μεγάλη.

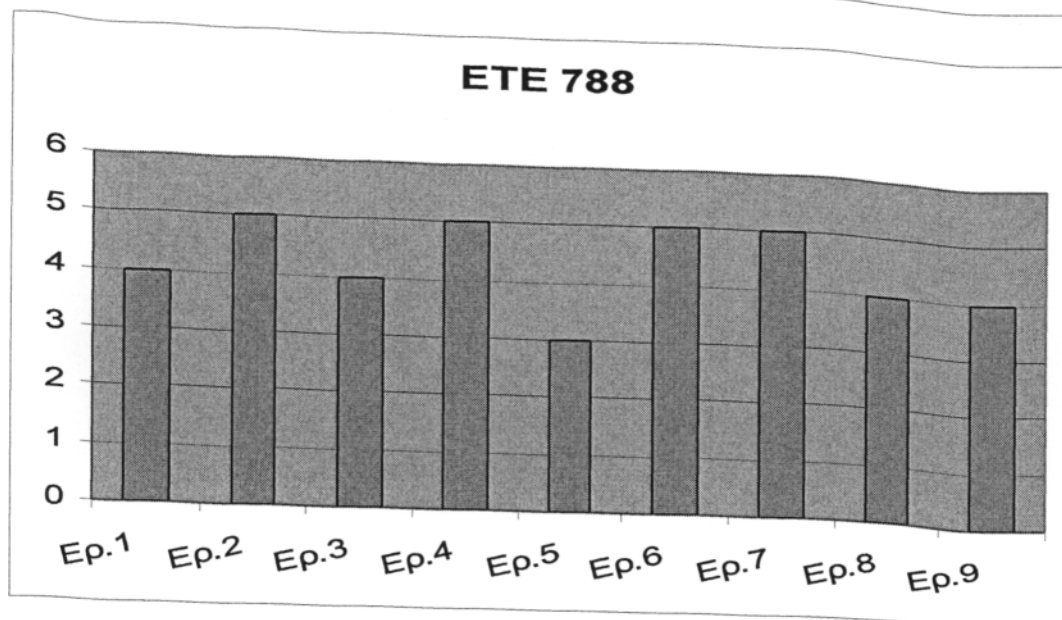
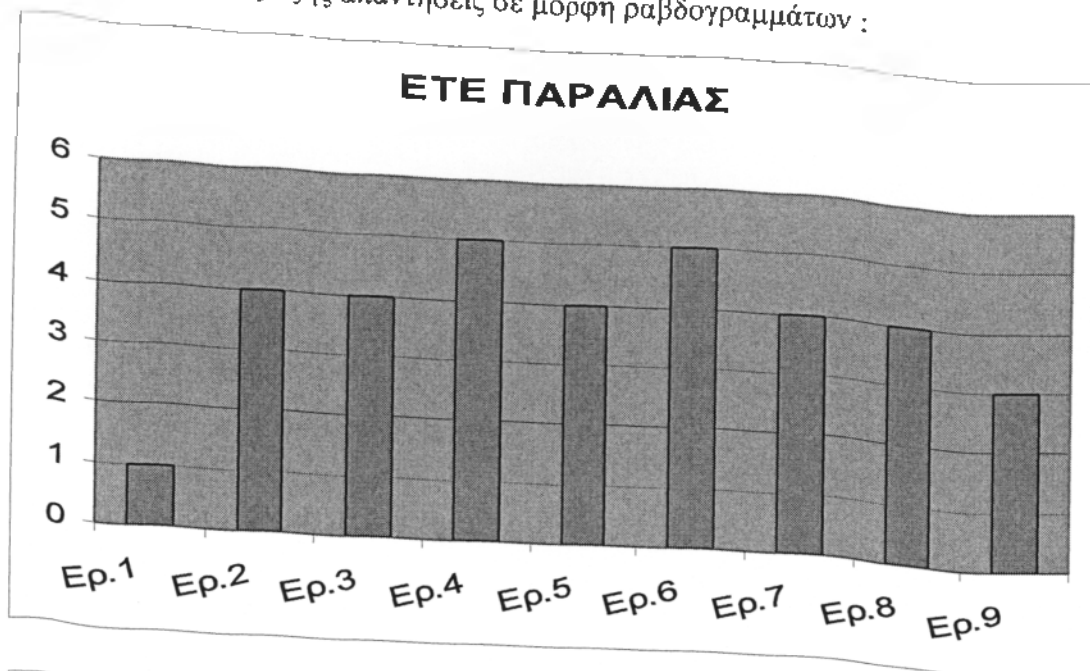
Αντίθετα στην ερώτηση 8 ο βαθμός ευκολίας τους συγκεκριμένης υπηρεσίας είναι μεγαλύτερος στην πρώτη προσέγγιση.

ΕΡΩΤΗΣΗ :

Κάναμε την εξής ερώτηση στην Εθνική Παραλίας και την Εθνική 788 :

Ποια η διαδικασία με την οποία κατανέμονται και αξιολογούνται οι προτάσεις για χρηματοδότηση, στο αντίστοιχο τμήμα δανειοδοτήσεων τους τράπεζας (1=σε πολύ μικρό βαθμό, 5=σε πολύ μεγάλο βαθμό);

Είχαμε τους εξής απαντήσεις σε μορφή ραβδωγραμμάτων :

Ερ.1=Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με το φόρτο εργασίας κάθε στελέχους

Ερ.2=Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με την ειδικευση κάθε στελέχους

Ερ.3=Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με βάση τα ίδια κριτήρια για τους τους προτάσεις

Ερ.4=Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με τη χρήση ποσοτικών δεδομένων (χρηματοοικονομικοί δείκτες, τζίρος κ.λ.π.)

Ερ.5=Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται και με τη χρήση ποιοτικών δεικτών (προοπτικές σχεδίου, οργάνωση επιχείρησης, ποιότητα στελεχών κ.λ.π.)

Ερ.6=Η αξιολόγηση είναι αυστηρότερη για επιχειρήσεις που είναι άγνωστες στην τράπεζα

Ερ.7=Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μετά από κοινή συνεργασία των στελεχών του τμήματος χρηματοδότησης

Ερ.8=Η αξιολόγηση πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου κεντρικά (από κεντρική υπηρεσία τράπεζας)

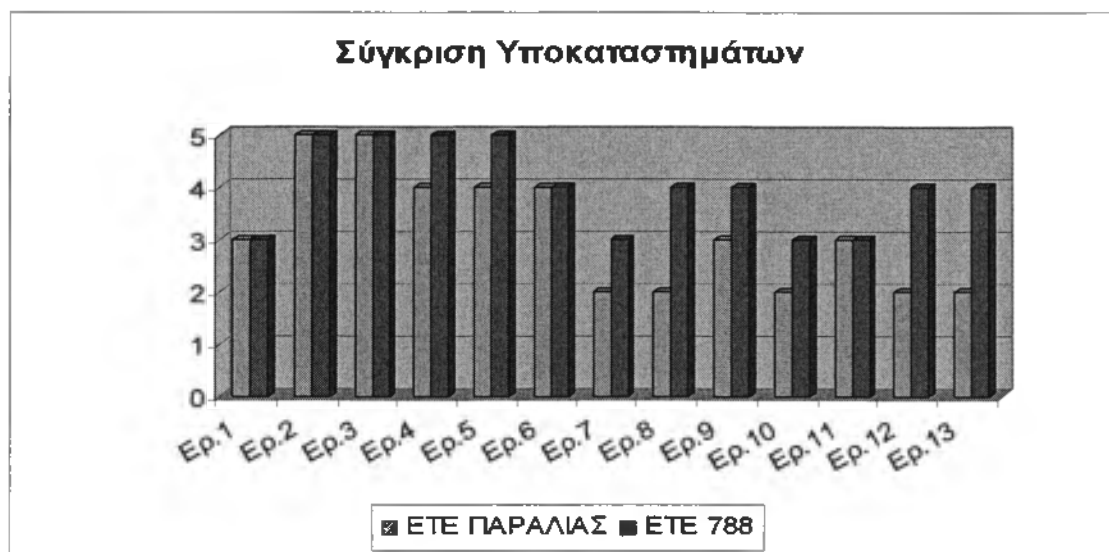
Ερ.9=Η εισήγηση του στελέχους μπορεί να επηρεάσει την τελική απόφαση

Στην ΕΤΕ Παραλίας οι ερωτήσεις 2 και 3 έχουν τον ίδιο βαθμό αξιολόγησης = 5.

Οι ερωτήσεις 4, 5 και 6 έχουν βαθμό αξιολόγησης 4.

Οι ερωτήσεις 1, 9 και 11 έχουν βαθμό αξιολόγησης 3.

Τέλος, οι ερωτήσεις 7, 8, 10, 12 και 13 έχουν βαθμό αξιολόγησης 2 όσον αφορά το μέγεθος του βαθμού αξιολόγησης συγκεκριμένους παράγοντες για μια χρηματοδότηση.

Ερ.1=Μέγεθος αιτούμενης χρηματοδότησης

Ερ.2=Κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο (τζίρο, μερίδιο αγοράς κ.λ.π.)

Ερ.3=Πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία/τους επιχείρησης

Ερ.4=Χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης (κερδοφορία, οφειλές στους τρίτους, ρευστότητα κ.λ.π.)

Ερ.5=Παρεχόμενες υλικές εγγυήσεις (εξοπλισμός, ακίνητα κ.λ.π.) για τη διασφάλιση του δανείου

Ερ.6=Υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο (business plan), με ανάλυση όλων των παραμέτρων (χρηματοοικονομικά, αγορά, προοπτική, σκοπιμότητα κ.λ.π.)

Ερ.7=Χρονικό διάστημα αποπληρωμής του δανείου

Ερ.8=Προοπτικές που τυχόν ανοίγονται για την τράπεζα με τη συνεργασία τους με την επιχείρηση (ευρύτερη συνεργασία, ενδεχόμενη χρήση του προϊόντος κ.λ.π.)

Ερ.9=Ικανότητα της επιχείρησης να φέρει σε πέρας το σχέδιο (ποιότητα-ικανότητες- ανθρώπινο δυναμικό, διοίκηση, γνώση, δέσμευση του επιχειρηματία κ.λ.π.)

Ερ.10=Την απόδοση του σχεδίου σε περίπτωση επιτυχίας του

Ερ.11=Υπαρξη ιστορικού επιτυχημένων εγχειρημάτων της επιχείρησης ή/και του επιχειρηματία στην αγορά (Track record)

Ερ.12=Φήμη της επιχείρησης και του επιχειρηματία στην αγορά

Ερ.13=Υπάρχουσα συνεργασία-σχέση της επιχείρησης με την τράπεζά τους

Όσον αφορά τη σύγκριση των δύο υποκαταστημάτων για την ερώτηση 6 έχουμε τους εξής παρατηρήσεις :

Τους ερωτήσεις 1, 2, 3, 6 και 11 έχουν δοθεί οι τους απαντήσεις.

Τους ερωτήσεις 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12 και 13 το κατάστημα 788 έχει δώσει υψηλότερο βαθμό αξιολόγησης από το Κατάστημα Παραλίας για τους συγκεκριμένους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για την χρηματοδότηση μιας επιχείρησης.

9.6. Ερωτηματολόγιο ανοιχτού τύπου

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ:

(Οι απαντήσεις δόθηκαν μέσω συνέντευξης από το Διευθυντή του Καταστήματος 287 - Εθνική Τράπεζα Παραλίας Καλαμάτας -)

Στην ερώτηση «ΤΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Το 40% περιλαμβάνει τα επιχειρηματικά δάνεια (και το 60% τα στεγαστικά).

Στην ερώτηση «ΣΕ ΤΙ ΕΙΔΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΧΟΡΗΓΗΘΗΚΑΝ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΕ ΤΙ ΠΟΣΟΣΤΟ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Βιομηχανικές: 0%, Βιοτεχνικές: 10%, Εμπορικές: 60%, Υπηρεσίες: 30%.

(Τις βιομηχανικές επιχειρήσεις τις αναλαμβάνει το Κεντρικό Κατάστημα Καλαμάτας κωδ. 220).

Στην ερώτηση «ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΕΜΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΝΑ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΕΙ ΚΑΠΟΙΟΝ ΑΓΝΩΣΤΟ ΤΗΣ ΠΕΛΑΤΗ Ή ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Εμπιστεύεται η Τράπεζα κάποιον άγνωστο της αν αυτός πληρεί τις προϋποθέσεις για δανειοδότηση.

Στην ερώτηση «ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Αν πρόκειται για επιχείρηση εξετάζεται πρώτα απ' όλα ο κύκλος εργασιών της. Αν έχει π.χ. μεγάλο κύκλο εργασιών την τελευταία χρονιά. Μετά συγκρίνει τα οικονομικά στοιχεία ζετίας, κι αν π.χ. ο κύκλος εργασιών έχει συνεχόμενη πτωτική τάση, μπορεί και να μη δοθεί δάνειο. Μετά εξετάζεται αν υπάρχουν κέρδη ή ζημιές. Μπορεί μια επιχείρηση να πάρει δάνειο ακόμα κι αν έχει ζημιές, φτάνει να έχει μεγάλο κύκλο εργασιών. Αυτό συνεπάγεται ότι δεν είναι απαραίτητο μια επιχείρηση για να δανειοδοτηθεί να έχει κέρδη, αλλά αυτός είναι ένας ενισχυτικός παράγοντας. Μετά εξετάζεται αν υπάρχουν εγγυήσεις, πράγμα το οποίο είναι απαραίτητο για την παροχή δανείου. Οι εγγυήσεις μπορούν να είναι με τη μορφή κάποιου εγγυητή, εμπράγματων εξασφαλίσεων, υποθηκών, προσημειώσεων, ή ενεχύρων. Στην περίπτωση δε, που αποκλείει την δανειοδότηση η Τράπεζα, είναι η περίπτωση που μια επιχείρηση είναι στην «μαύρη λίστα». Εξετάζεται υποχρεωτικά πριν από την παροχή δανείου αν υπάρχει η επιχείρηση αυτή στον «Τειρεσία».

Στην ερώτηση «ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΧΟΡΗΓΗΘΕΙ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Τα κριτήρια είναι 3:
 - A) Φερεγγυότητα
 - B) Πιστοληπτική ικανότητα
 - Γ) Διασφαλιστική αξία.

Στην ερώτηση «ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΕΠΙΣΦΑΛΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Πριν από την παροχή δανείου η Τράπεζα παίρνει κάποια «ασφαλιστικά μέτρα». Αυτά είναι οι εγγυήσεις, ο μεγάλος κύκλος εργασιών της επιχείρησης και να μην είναι μέσα στην «μαύρη λίστα» η εν λόγω επιχείρηση. Μετά την παροχή δανείου αν υπάρχει επισφαλής απαίτηση, η Τράπεζα ενημερώνει τον πελάτη με επιστολές ή με τηλέφωνο, για να εξοφλήσει το

χρέος του. Αν περάσει μεγάλο χρονικό και η απαίτηση παραμένει επισφαλής το θέμα αυτό κινείται πλέον νομικά.

Επίσης, με κάποια μηνύματα που στέλνονται κατά την διάρκεια της ημέρας από τη διοίκηση, ενημερώνονται όλα τα καταστήματα της Εθνικής για άτομα που έχουν χάσει την ταυτότητά τους ή είναι ξένοι και τους απελλάσανε ή θεωρούνται ύποπτοι ως προς τις συναλλαγές τους και κλείνονται οι τυχόν λογαριασμοί τους στο κατάστημα και μπλοκάρονται οι μελλοντικές τους συναλλαγές.

Στην ερώτηση «ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΔΙΑΦΗΜΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Η Τράπεζα διαφημίζει τα επιχειρηματικά δάνεια από τα Μ.Μ.Ε. (τηλεόραση, εφημερίδες, περιοδικά), μέσω ενημερωτικών φυλλαδίων που υπάρχουν σε κάθε κατάστημα της Εθνικής και με την μέθοδο "cross selling". Το "cross selling" είναι η προώθηση σχετικών προϊόντων με την παροχή κάποιου αλλού. Π.χ. κάποιος πελάτης έρχεται στην Τράπεζα για να πάρει στεγαστικό δάνειο και του κάνουμε πρόταση για κάποιο επιχειρηματικό.

Στην ερώτηση «ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΠΙΟ ΠΡΟΣΙΤΑ ΣΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Κατά καιρούς γίνονται κάποιες προσφορές από την Εθνική Τράπεζα. Οι προσφορές έχουν να κάνουν με ευνοϊκότερους ορούς, χαμηλότερα επιτόκια, δωρεάν καρνέ επιταγών, χορήγηση πιστωτικών καρτών χωρίς προμήθεια κ.α. Έτσι κάποια προϊόντα γίνονται πιο προσιτά στο ευρύ κοινό.
Π.χ. Το πρόγραμμα Αμέσως.

Στην ερώτηση «ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ Ο ΠΕΛΑΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΟΣ ΚΑΙ «ΚΑΛΟΠΛΗΡΩΤΗΣ» ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΙΟ ΕΥΝΟΪΚΟΙ ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Σε μερικές περιπτώσεις ναι. Ιδιαίτερα σε μεγάλο ύψος δανείου. Ο πελάτης θα πρέπει να το ζητήσει ο ίδιος και η Τράπεζα θα εξετάσει την περίπτωση. Ο συνήθης ευνοϊκός ορός είναι το χαμηλότερο επιτόκιο.

Στην ερώτηση «ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ Ο ΠΕΛΑΤΗΣ ΕΧΕΙ ΚΑΛΗ ΦΗΜΗ ΚΑΙ ΠΕΛΑΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΕΛΑΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, ΟΙ ΟΡΟΙ ΔΑΝΕΙΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΕΥΝΟΪΚΟΙ;»

έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Η περίπτωση αυτή είναι μια μεγάλη πρόκληση για την κάθε Τράπεζα γενικά και ειδικά όταν ένας καλός πελάτης συναλλάσσεται με μια άλλη Τράπεζα. Πρέπει να υπάρξει λοιπόν σωστή προσέλευση και γι' αυτό, συνήθως γίνονται πολύ ευνοϊκοί οροί ενός δανείου, ακόμα καλύτερα κι από την προηγούμενη περίπτωση.

Στην ερώτηση «ΜΕ ΠΟΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΠΑΡΟΧΗ ΕΝΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ; (ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΕΓΚΡΙΣΗ;))» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Α) Αίτηση πελάτη.
- Β) Έρευνα Τειρεσία.
- Γ) Συγκέντρωση δικαιολογητικών:
 - Ε1 (ατομικής επιχείρησης, Ε3 + Ε5 τελευταίας 3ετίας.
 - Περιοδική δήλωση Φ.Π.Α. τρέχοντος έτους και αντίστοιχες προηγούμενων ετών.
 - Ταυτότητες φορέων επιχείρησης.
 - Έντυπο Ε9 φορέων + έντυπο Φ.Μ.Α. περιουσίας επιχείρησης.
 - Καταστατικά εταιρειών.
- Δ) Αποστολή στην Κεντρική υπηρεσία με εισήγηση μας.
- Ε) Επεξεργασία και απάντηση στο Κατάστημα για χορήγηση του δανείου ή όχι και σε τι ύψος.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ :

(Οι απαντήσεις δόθηκαν μέσω συνέντευξης από τον κύριο Βασίλειο Βασιλόπουλο -TEAM LEADER- στο Κατάστημα 788 Εθνικής Τράπεζας Καλαμάτας.)

Στην ερώτηση «ΤΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ 10%.

Στην ερώτηση «ΣΕ ΤΙ ΕΙΔΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΧΟΡΗΓΗΘΗΚΑΝ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΕ ΤΙ ΠΟΣΟΣΤΟ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις 100%.

Στην ερώτηση «ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΕΜΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΝΑ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΕΙ ΚΑΠΟΙΟΝ ΑΓΝΩΣΤΟ ΤΗΣ ΠΕΛΑΤΗ Ή ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Αντιμετωπίζει με επιφύλαξη άγνωστους πελάτες και είναι φειδωλή στις εκταμιεύσεις.

Στην ερώτηση «ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Συζήτηση με πελάτη για επιλογή προγράμματος χρηματοδότησης. Αξιολόγηση οικονομικών στοιχείων, πιστοληπτικής ικανότητας και βάσει αυτών εγκρίνει το ποσό της χρηματοδότησης.

Στην ερώτηση «ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΧΟΡΗΓΗΘΕΙ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Οικονομικά στοιχεία, πιστοληπτική ικανότητα, φερεγγυότητα, εμπράγματα ή ενοχικές εξασφαλίσεις.

Στην ερώτηση «ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΕΠΙΣΦΑΛΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Με συνεχή όχληση προς τον πελάτη με υπενθύμιση των υποχρεώσεών του, με εξέταση σε ακίνητη περιουσία για τυχούσα μελλοντική συμπλοκή.

Στην ερώτηση «ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΔΙΑΦΗΜΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Διαφημιστική καμπάνια στα Μ.Μ.Ε., έντυπα εντός καταστήματος, εξόρμηση στελεχών για επιτόπια πληροφόρηση.

Στην ερώτηση «ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΠΙΟ ΠΡΟΣΙΤΑ ΣΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Με σωστή ενημέρωση προς τον πελάτη, καθώς και την αναζήτηση συγκεκριμένων αναγκών του.

Στην ερώτηση «ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ Ο ΠΕΛΑΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΟΣ ΚΑΙ «ΚΑΛΟΠΛΗΡΩΤΗΣ» ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΠΙΟ ΕΥΝΟΪΚΟΙ ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Ναι.

Στην ερώτηση «ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ Ο ΠΕΛΑΤΗΣ ΕΧΕΙ ΚΑΛΗ ΦΗΜΗ ΚΑΙ ΠΕΛΑΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΕΛΑΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΕΥΝΟΪΚΟΙ;» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Ίσως διότι προσδοκάμε στην ευρύτερη προσέλευση του πελατειακού κοινού, αλλά και στην ενδεχομένη περίπτωση για σταυροειδείς πωλήσεις.

Στην ερώτηση «ΜΕ ΠΟΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΠΑΡΟΧΗ ΕΝΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ; (ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΕΓΚΡΙΣΗ);» έχουμε τα ακόλουθα αποτελέσματα :

- ▶ Ενημέρωση από το Κατάστημα.
- ▶ Παραλαβή δικαιολογητικών από το Κατάστημα.
- ▶ Ανάλυση και έκθεση οικονομικών στοιχείων, αίτηση, πληροφορίες και σχόλια, έλεγχος για δυσμενή στοιχεία (Τειρεσίας), εισήγηση Καταστήματος, αποστολή στο Χρηματοδοτικό Κέντρο.
- ▶ Αξιολόγηση από Χρηματοδοτικό Κέντρο και λήψη απόφασης (θετικής ή αρνητικής): Έγκριση Δανείου και σε τι ύψος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

10.1. Σύγκριση Α΄ Μέρους και Β΄ Μέρους

α) Όπως αναφέρεται και στο θεωρητικό μέρος (Κεφ. Πιστωτική Πολιτική), επιβεβαιώνεται το γεγονός ότι το χαρτοφυλάκιο των πιστώσεων πρέπει να έχει διαφοροποίηση σύμφωνα με τον κίνδυνο, το είδος του δανειολήπτη και το αντικείμενο επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Αφού η Τράπεζα λαμβάνει υπόψη της αυτά τα κριτήρια, χρηματοδοτεί ανάλογα με την επικινδυνότητα της κάθε περίπτωσης.

Για παράδειγμα το Κατ.287 στις ερωτήσεις σχετικά με το είδος του δανειολήπτη π.χ. όταν μια επιχείρηση έχει μεγάλη φήμη και πελατεία απάντησε ότι χρηματοδοτεί με ευκολία. Σε ερωτήσεις με περιπτώσεις επιχειρήσεων που διακατέχονται από επιχειρηματικό κίνδυνο απάντησε με επιφυλακτικότητα.

Το κατάστημα 788 στις ερωτήσεις σχετικά με περιπτώσεις επιχειρήσεων που διακατέχονται από επιχειρηματικό κίνδυνο απάντησε με επιφυλακτικότητα.

Στις ερωτήσεις σχετικά με περιπτώσεις επιχειρήσεων μεγάλης φήμης απάντησε θετικά, και σε περιπτώσεις επικινδυνότητας απάντησε αρνητικά.

β) Στο Α΄ μέρος έγινε λόγος για το ότι πρέπει να εξετάζονται και να προσδιορίζονται οι πιστωτικές ανάγκες του δανειζομένου.

Αυτό επιβεβαιώνεται στο Β΄ μέρος στο κομμάτι σχετικά με την έγκριση ενός δανείου. Η Τράπεζα πρέπει να προσδιορίσει το ύψος του δανείου.

γ) Στο Α΄ μέρος αναφέρθηκε το ότι πρέπει να εξετάζεται η πιστοληπτική ικανότητα του δανειζομένου προκειμένου να χρηματοδοτηθεί, και στο Β΄ μέρος είδαμε ότι αυτό είναι ένα από τα βασικά κριτήρια για μια χρηματοδότηση.

δ) Στο Α΄ μέρος έγινε λόγος για συνεχή έλεγχο και παρακολούθηση της πιστοδότησης. Στο Β΄ μέρος αυτό που σχολιάστηκε ήταν το γεγονός ότι όταν υπάρχει μια επισφαλής απαίτηση ενημερώνει η Τράπεζα τον ενδιαφερόμενο για μη σωστή τήρηση των υποχρεώσεών του, μέσω τηλεφώνου ή επιστολής κ.τ.λ.

ε) Στο Α' μέρος είδαμε ότι υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων αξιολόγησης. Όπως, λοιπόν, διαπιστώθηκε και στο Β' μέρος, με άλλο βαθμό αξιολογούνται τα ποσοτικά κριτήρια και με άλλο τα ποιοτικά.

στ) Μεταξύ των ποιοτικών κριτηρίων είναι και το ιστορικό της επιχείρησης, όπως αναφέρθηκε στο θεωρητικό μέρος, στην παράγραφο για τα ποιοτικά κριτήρια. Οποσδήποτε, λοιπόν, μετράει η φήμη της επιχείρησης, αφού σχετικές ερωτήσεις με την καλή φήμη και πελατεία της επιχείρησης βαθμολογήθηκαν ευνοϊκά.

ζ) Επίσης, είδαμε στην θεωρία ότι τα ποσοτικά μεγέθη έχουν κι αυτά ισχύ και πρέπει να ελεγχθούν και να αναλυθούν.

Πράγματι, στο Β' μέρος είδαμε ότι στη διαδικασία έγκρισης ενός δανείου ελέγχονται κι αναλύονται οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης 3 ετών.

η) Στο Α' μέρος αναφέρθηκε ότι η εξέταση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων από την σκοπιά μιας εμπορικής τράπεζας είναι χρήσιμη, και στο Β' μέρος στην ερώτηση « Κριτήρια - Προϋποθέσεις» , υπάρχει το υποερώτημα αν επηρεάζεται η Τράπεζα με το αν θα έχει απόδοση το δάνειο.

Οι απαντήσεις είναι διαφορετικές. Το κατάστημα 287 απάντησε ότι επηρεάζεται λίγο και στο 788 η επιρροή του είναι μετρία.

θ) Στο Α' μέρος αναφέρθηκε ότι κάθε εμπορική τράπεζα καθορίζει τις εγκριτικές αρμοδιότητες των μονάδων του ιδρύματος ανάλογα με τη θέση τους στη διοικητική πυραμίδα.

Στο Β' μέρος, στην περίπτωση της Εθνικής Τράπεζας είδαμε ότι μετράει η εξειδίκευση του προσωπικού στην ερώτηση «Κατανομή/ Αξιολόγηση επιχειρηματικών προτάσεων».

Επίσης, στην ερώτηση «Πώς γίνεται η έγκριση ενός δανείου», είδαμε ότι για να εγκριθεί ένα δάνειο, εξετάζεται πρώτα από το ενδιαφερόμενο κατάστημα, αλλά την τελική απόφαση την παίρνει το Χρηματοδοτικό Κέντρο.

Επίσης, είδαμε ότι η εισήγηση ενός στελέχους έχει κάποια σημασία στην τελική απόφαση για την έγκριση.

ι) Στο Α' μέρος έγινε λόγος για το ότι όταν εξετάζεται μια επιχείρηση για χρηματοδότηση μετράει μεταξύ των άλλων η σχέση του κλάδου με τα κύρια χαρακτηριστικά της επιχείρησης για να προσδιοριστεί η θέση της στον κλάδο. Είδαμε, λοιπόν, ότι όντως μετράει η κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο (στην ερώτηση «Κριτήρια-Προϋποθέσεις»).

ια) Στο Β' μέρος είδαμε την διαφορά που υπάρχει στην ευκολία με την οποία χρηματοδοτεί η Τράπεζα μια νέα επιχείρηση και μια παλαιότερη.

Αυτό επιβεβαιώθηκε και στο Α' μέρος στο κομμάτι που μιλήσαμε για τις φάσεις εξέλιξης μιας επιχείρησης και πως γίνονται οι χρηματοδοτήσεις σ' αυτές.

ιβ) Στο Α' μέρος γινόταν λόγος για το ότι είναι αξιοσημείωτο σαν κριτήριο η διοίκηση της επιχείρησης και η γνώση του επιχειρηματία, ο χαρακτήρας δηλαδή που δείχνει, και η δέσμευση του προς την Τράπεζα σχετικά με την ικανότητα του να φέρει σε πέρας το σχέδιο.

Στο Β' μέρος αυτό επιβεβαιώνεται στην ερώτηση «Κριτήρια-Προϋποθέσεις».

10.2. Σύγκριση Καταστημάτων Εθνικής Τράπεζας 287 και 788

Α. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο είναι το είδος των επιχειρηματικών χρηματοδοτήσεων που προσφέρει η τράπεζα και το βαθμό ευκολίας με την οποία παρέχει κάθε μία;

Οι κοινές απαντήσεις είναι οι εξής:

- Στην ερώτηση για χρηματοδότηση επιχειρήσεων με πολλά χρόνια λειτουργίας στην αγορά, απάντησαν και οι δυο 5 (με μεγάλη ευκολία).
- Στην ερώτηση για χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, απάντησαν και οι δυο 5 (με μεγάλη ευκολία).

Οι διαφορετικές απαντήσεις είναι οι εξής:

- Στην ερώτηση για χρηματοδότηση νέων επιχειρήσεων το 287 απάντησε 3 (με μέτριο βαθμό ευκολίας), ενώ το 788 απάντησε 1 (με μεγάλη δυσκολία).
- Στην ερώτηση για χρηματοδότηση εμπορικών επιχειρήσεων το 287 απάντησε 5 (με μεγάλη ευκολία), ενώ το 788 απάντησε 3 (με μέτριο βαθμό ευκολίας).
- Στην ερώτηση για χρηματοδότηση για επέκταση της επιχείρησης το 287 απάντησε 5 (με μεγάλη ευκολία), ενώ το 788 απάντησε 3 με μέτριο βαθμό ευκολίας).

- Στην ερώτηση για χρηματοδότηση καθημερινών αναγκών των επιχειρήσεων το 287 απάντησε 5 (με μεγάλη ευκολία), ενώ το 788 απάντησε 4 (με μικρή ευκολία).
- Στην ερώτηση για βραχυχρόνια χρηματοδότηση το 287 απάντησε 4 (με μικρή ευκολία), ενώ το 788 απάντησε 3 (με μέτριο βαθμό ευκολίας).
- Τέλος, στην ερώτηση για μακροχρόνια χρηματοδότηση το 287 απάντησε 5 (με μεγάλη ευκολία), ενώ το 788 απάντησε 4 (με μικρή ευκολία).

Σημείωση. Το Κατάστημα 788 δεν παρέχει χρηματοδοτήσεις για:

Μεγάλες επιχειρήσεις, βιομηχανικές επιχειρήσεις, ανάπτυξη νέων προϊόντων, εξαγορών/συγχωνεύσεων /εισόδου στο Χρηματιστήριο.

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει το βαθμό αυστηρότητας στην πολιτική χρηματοδότησης που τηρούν τα δυο καταστήματα, συμφωνά με την ερώτηση 1. Αντικαθιστούμε την δυσκολία με την αυστηρότητα.

Για τις ερωτήσεις βλέπε παράρτημα.

Πίνακας 9 . *Βαθμός αυστηρότητας στην πολιτική χρηματοδότησης των δυο καταστημάτων.*

	287	788
α)	3 μετρία αυστηρότητα	1 μεγάλη αυστηρότητα
β)	5 μεγάλη χαλαρότητα	5 μεγάλη χαλαρότητα
γ)	5 μεγάλη χαλαρότητα	5 μεγάλη χαλαρότητα
δ)	4 μικρή χαλαρότητα	-
ε)	5 μεγάλη χαλαρότητα	3 μετρία αυστηρότητα
στ)	4 μικρή χαλαρότητα	-
ζ)	5 μεγάλη χαλαρότητα	3 μετρία αυστηρότητα
η)	5 μεγάλη χαλαρότητα	-
θ)	3 μετρία αυστηρότητα	-
ι)	5 μεγάλη χαλαρότητα	4 μικρή χαλαρότητα
ια)	4 μικρή χαλαρότητα	3 μετρία αυστηρότητα
ιβ)	5 μεγάλη χαλαρότητα	4 μικρή χαλαρότητα

Πηγή : Συνέντευξη από Βασιλόπουλο και Χαραλαμπόπουλο

Συνεπώς η πολιτική για χρηματοδοτήσεις, του 788 είναι σαφώς αυστηρότερη από αυτή του 287.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια η διαδικασία με την οποία κατανέμονται και αξιολογούνται οι προτάσεις για χρηματοδότηση στο αντίστοιχο τμήμα δανειοδοτήσεων της τράπεζας;

Οι κοινές απαντήσεις είναι οι εξής:

- Στην ερώτηση «η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με βάση τα ίδια κριτήρια για όλες τις προτάσεις», απάντησαν και οι δυο 4 (σε μεγάλο βαθμό).
- Στην ερώτηση «η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με τη χρήση ποσοτικών δεδομένων (χρηματοοικονομικοί δείκτες, τζίρος κ.λ.π.)», απάντησαν και οι δυο 5 (σε πολύ μεγάλο βαθμό).
- Στην ερώτηση «η αξιολόγηση είναι αυστηρότερη για επιχειρήσεις που είναι άγνωστες στην Τράπεζα», απάντησαν και οι δυο 5 (σε πολύ μεγάλο βαθμό).
- Στην ερώτηση «η αξιολόγηση πραγματοποιείται εξ' ολοκλήρου κεντρικά (από κεντρική υπηρεσία της Τράπεζας), απάντησαν και οι δυο 4 (σε μεγάλο βαθμό).

Οι διαφορετικές απαντήσεις είναι οι εξής:

- Στην ερώτηση «η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με το φόρτο εργασίας κάθε στελέχους», το 287 απάντησε 1 (σε πολύ μικρό βαθμό), ενώ το 788 απάντησε 4 (σε μεγάλο βαθμό).
- Στην ερώτηση «η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με την ειδίκευση του κάθε στελέχους», το 287 απάντησε 4 (σε μεγάλο βαθμό), ενώ το 788 απάντησε 5 (σε πολύ μεγάλο βαθμό).
- Στην ερώτηση «η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται και με τη χρήση ποιοτικών δεικτών», το 287 απάντησε 4 (σε μεγάλο βαθμό) ενώ το 788 απάντησε 3 (σε μέτριο βαθμό).
- Στην ερώτηση «η αξιολόγηση πραγματοποιείται μετά από κοινή συνεργασία των στελεχών του τμήματος χρηματοδότησης», το 287

απάντησε 4 (σε μεγάλο βαθμό), ενώ το 788 απάντησε 5 (σε πολύ μεγάλο βαθμό).

- Τέλος, στην ερώτηση «η εισήγηση του στελέχους μπορεί να επηρεάσει την τελική απόφαση» το 287 απάντησε 3 (σε μέτριο βαθμό), ενώ το 788 απάντησε 4 (σε μεγάλο βαθμό).

Εδώ βλέπουμε ότι σε κάποιες παραμέτρους όσον αφορά την κατανομή – αξιολόγηση προτάσεων, υπάρχει διαφορετική πολιτική μεταξύ του 287 και 788 .

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιος ο βαθμός στον οποίο λαμβάνει υπόψη η τράπεζα κάποιους παράγοντες, προκειμένου να αξιολογήσει μια αίτηση για χρηματοδότηση από μια επιχείρηση;

Οι κοινές απαντήσεις είναι οι εξής:

- Στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο το μέγεθος της απαιτούμενης χρηματοδότησης, απάντησαν και οι δυο 3 (σε μέτριο βαθμό).
- Στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο η κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο, απάντησαν και οι δυο 5 (σε πολύ μεγάλο βαθμό).
- Στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο η πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία /της επιχείρησης, απάντησαν και οι δυο 5 (σε πολύ μεγάλο βαθμό).
- Στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο το υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο με ανάλυση όλων των παραμέτρων απάντησαν και οι δυο 4 (σε μεγάλο βαθμό).
- Στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο η ύπαρξη ιστορικού επιτυχημένων εγχειρημάτων της επιχείρησης ή /και του επιχειρηματία στην αγορά, απάντησαν και οι δυο 3 (σε μέτριο βαθμό).

Οι διαφορετικές απαντήσεις είναι οι εξής:

- Στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο η χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης, το 287 απάντησε 4 (σε μεγάλο βαθμό), ενώ το 788 απάντησε 5 (σε πολύ μεγάλο βαθμό).

- Στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο οι παρεχόμενες υλικές εγγυήσεις για τη διασφάλιση του δανείου, το 287 απάντησε 4 (σε μεγάλο βαθμό), ενώ το 788 απάντησε 5 (σε πολύ μεγάλο βαθμό).
- Στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο το χρονικό διάστημα αποπληρωμής του δανείου, το 287 απάντησε 2 (σε μικρό βαθμό), ενώ το 788 απάντησε 3 (σε μέτριο βαθμό).
- Στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο οι προοπτικές που τυχουν ανοίγονται για την Τράπεζα με την συνεργασία της με την επιχείρηση, το 287 απάντησε 2 (σε μικρό βαθμό), ενώ το 788 απάντησε 4 (σε μεγάλο βαθμό).
- Στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο η ικανότητα της επιχείρησης να φέρει σε πέρας το σχέδιο, το 287 απάντησε 3 (σε μέτριο βαθμό), ενώ το 788 απάντησε 4 (σε μεγάλο βαθμό).
- Στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο η απόδοση του σχεδίου σε περίπτωση επιτυχίας του, το 287 απάντησε 2 (σε μικρό βαθμό), ενώ το 788 απάντησε 3 (σε μέτριο βαθμό).
- Στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο η φήμη της επιχείρησης και του επιχειρηματία στην αγορά, το 287 απάντησε 2 (σε μικρό βαθμό), ενώ το 788 απάντησε 4 (σε μεγάλο βαθμό).
- Τέλος, στην ερώτηση αν αποτελεί κριτήριο η υπάρχουσα συνεργασία-σχέση της επιχείρησης με την Τράπεζά μας, το 287 απάντησε 2 (σε μικρό βαθμό), ενώ το 788 απάντησε 4 (σε μεγάλο βαθμό).

Αντικαθιστώντας το ύψος του βαθμού με το ύψος της απαίτησης, ακολουθεί ο παρακάτω πίνακας.

Για τις ερωτήσεις βλέπε παράρτημα.

Πίνακας 10. Αντικατάσταση όγκους βαθμού με απαίτησης.

	287	788
α)	3 μετρία απαίτηση	3 μετρία απαίτηση
β)	5 πολύ μεγάλη απαίτηση	5 πολύ μεγάλη απαίτηση
γ)	5 πολύ μεγάλη απαίτηση	5 πολύ μεγάλη απαίτηση
δ)	4 μεγάλη απαίτηση	5 πολύ μεγάλη απαίτηση
ε)	4 μεγάλη απαίτηση	5 πολύ μεγάλη απαίτηση
στ)	4 μεγάλη απαίτηση	4 μεγάλη απαίτηση
ζ)	2 μικρή απαίτηση	3 μετρία απαίτηση
η)	2 μικρή απαίτηση	4 μεγάλη απαίτηση
θ)	3 μετρία απαίτηση	4 μεγάλη απαίτηση
ι)	2 μικρή απαίτηση	3 μετρία απαίτηση
ια)	3 μετρία απαίτηση	3 μετρία απαίτηση
ιβ)	2 μικρή απαίτηση	4 μεγάλη απαίτηση
ιγ)	2 μικρή απαίτηση	4 μεγάλη απαίτηση

Πηγή : Συνέντευξη από Βασιλόπουλο και Χαραλαμπόπουλο

Εφόσον, λοιπόν, το κατάστημα 788 δίνει μεγαλύτερους βαθμούς στα κριτήρια, άρα λοιπόν στην απαίτηση με την οποία αξιολογεί μια αίτηση για χρηματοδότηση (περισσότερη βαρύτητα στα κριτήρια-προϋποθέσεις = μεγαλύτερη απαίτηση), μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα για άλλη μια φορά ότι η πολιτική χρηματοδότησης της Εθνικής Τράπεζας 788 είναι αυστηρότερη από εκείνης του 287. Αυτό μπορεί να σημαίνει δυο πράγματα:

A) μεγάλη επιφυλακτικότητα όσον αφορά τις χρηματοδοτήσεις που κάνει το 788.

B) μεγάλη επιείκεια όσον αφορά τις χρηματοδοτήσεις που κάνει το 287.

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

Είδαμε στην 4η ενότητα που υπάρχει το ερωτηματολόγιο, ότι στις ερωτήσεις ανάπτυξης, υπάρχει μια σχετική ταύτιση των απαντήσεων στις περισσότερες ερωτήσεις.

- Στην ερώτηση 1 υπάρχει μια μεγάλη διαφορά όσον αφορά τις χορηγήσεις του Καταστήματος σε επιχειρηματικά δάνεια (788=10%, 287=40%),σε σχέση με το σύνολο των χορηγούμενων δανείων.

Αυτή η διαφορά μπορεί να οφείλεται στην αυστηρότερη πολιτική που ακολουθεί σε γενικές γραμμές το 788, όσον αφορά την χορήγηση επιχειρηματικών δανείων.

Μια άλλη εξήγηση είναι και το γεγονός ότι το κατάστημα 788 (πρώην Κτηματική), είναι ένα κατάστημα που ασχολείται και δίνει την βαρύτητά της στα στεγαστικά δάνεια.

Εκεί εστιάζεται και η φήμη του 788.

Έτσι, δίνει μικρότερη σημασία στα υπόλοιπα είδη δανείων.

- Στην ερώτηση 2 υπάρχει κι εδώ μια διαφορά στις απαντήσεις.

Κι αυτό γιατί το 788, όπως είδαμε και στις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, δεν αναλαμβάνει χορήγηση δανείων σε βιοτεχνικές και σε υπηρεσίες.

(βιομηχανικές αναλαμβάνει το Κεντρικό κατάστημα :220).

Το 788 αναλαμβάνει μονό Μ.Μ.Ε.

Στις υπόλοιπες 9 ερωτήσεις υπάρχει μια σχετική ταύτιση, κι αυτό γιατί είναι ερωτήσεις γενικού περιεχομένου, τέτοιες που ισχύουν κατά βάση σε όλα τα Καταστήματα της Εθνικής, γιατί η αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών έχει να κάνει με την πολιτική της Διοίκησης της Τράπεζας που δίνει ίδιες εντολές σε όλα τα Καταστήματα.

Έτσι λοιπόν, συμπεραίνουμε και το ότι μια Τράπεζα έχει χαρακτηριστικά που την κάνουν να διαφέρει από Κατάστημα σε Κατάστημα, αλλά υπάρχουν και χαρακτηριστικά που τα δίνει η Διοίκηση και είναι σχεδόν κοινά σε όλα τα Καταστήματα της Εθνικής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Τράπεζα :
Στέλεχος :
Επίπεδο Εκπαίδευσης:
Ειδίκευση:

Ερωτήσεις

1. Αναφέρετε το είδος των επιχειρηματικών χρηματοδοτήσεων που προσφέρει η τράπεζα και το βαθμό ευκολίας με την οποία παρέχει κάθε μία (1=με μεγάλη δυσκολία, 5=με μεγάλη ευκολία):

	Βαθμός Ευκολίας	1	2	3	4	5
Παρεχόμενη Υπηρεσία						
) Χρηματοδότηση νέων επιχειρήσεων						
) Χρηματοδότηση επιχειρήσεων με πολλά χρόνια λειτουργίας στην αγορά						
) Χρηματοδότηση Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ)						
) Χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων						
) Χρηματοδότηση εμπορικών επιχειρήσεων						
) Χρηματοδότηση βιομηχανικών επιχειρήσεων						
) Χρηματοδότηση για επέκταση της επιχείρησης						
) Χρηματοδότηση για ανάπτυξη νέων προϊόντων						
) Χρηματοδότηση εξαγορών/συγχωνεύσεων/εισόδου στο Χρηματιστήριο κ.λ.π.						
) Χρηματοδότηση καθημερινών αναγκών των επιχειρήσεων (ρευστότητα, εξόφληση απαιτήσεων κ.λ.π.)						
) Βραχυχρόνια Χρηματοδότηση (1-5 έτη)						
) Μακροχρόνια Χρηματοδότηση (μεγαλύτερη των πέντε ετών)						

2. Αναφέρατε το μέσο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή αίτησης για επιχειρηματική χρηματοδότηση, μέχρι και την ανάληψη του δανείου από την επιχείρηση:

Μέσο διάστημα: [] (ημέρες, μήνες κ.λ.π.)

Μέγιστο δυνατό διάστημα: [] (ημέρες, μήνες κ.λ.π.)

Ελάχιστο δυνατό διάστημα: [] (ημέρες, μήνες κ.λ.π.)

3. Σημειώστε ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες παρέχει η τράπεζά σας (και σε τι βαθμό), σε επιχειρήσεις που συνεργάζονται ήδη μαζί της (2 έτη τουλάχιστον) και ποιες σε αυτές που την προσεγγίζουν για πρώτη φορά (1=καθόλου, 5=σε μεγάλο βαθμό);

Συνεργαζόμενη (1-5)	Παρεχόμενες υπηρεσίες	Βαθμός	Πρώτη Προσέγγιση (1-5)
	Μεγαλύτερη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης		
	Ευέλικτο καθορισμό των απαιτούμενων εγγυήσεων		
	Ευέλικτο καθορισμό επιτοκίων (σταθερά, σχετικά χαμηλά, κυμαινόμενα ανάλογα με την απόδοση κ.λ.π.)		
	Καθυστερήσεις πληρωμών (δόσεων, τόκων κ.λ.π.)		
	Δικαίωμα Υπεραναλήψεων (overdrafts)		
	Παροχή χρηματοοικονομικής επίβλεψης της επιχείρησης (πληρωμές, πιστωτικές κάρτες, διαχείριση ρευστών διαθεσίμων-cash management κ.λ.π.)		
	Παροχή υπομονετικής χρηματοδότησης (δηλαδή σε τακτά διαστήματα, χωρίς βραχυχρόνιες απαιτήσεις αποπληρωμής - Patient money)		
	Παροχή νομικών υπηρεσιών και συμβουλών (συμφωνίες, διαπραγματεύσεις, κατοχύρωση δικαιωμάτων κ.λ.π.)		
	Συμβουλές σε θέματα Μάρκετινγκ (αγορά, προώθηση προϊόντος κ.λ.π.)		
	Συνεχή βελτίωση των παρεχομένων χρηματοοικονομικών προϊόντων, μέσα από αμοιβαία, στενή συνεργασία		
	Άλλο, εξηγήστε _____		

4. Σημειώστε τη διαδικασία με την οποία κατανέμονται και αξιολογούνται οι προτάσεις για χρηματοδότηση, στο αντίστοιχο τμήμα δανειοδοτήσεων της τράπεζας (1=σε πολύ μικρό βαθμό, 5=σε πολύ μεγάλο βαθμό):

Κατανομή/Αξιολόγηση επιχειρηματικών προτάσεων	Βαθμός				
	1	2	3	4	5
Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με το φόρτο εργασίας κάθε στελέχους					
Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με την ειδικευση κάθε στελέχους					
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με βάση τα ίδια κριτήρια για όλες τις προτάσεις					
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με τη χρήση ποσοτικών δεδομένων (χρηματοοικονομικοί δείκτες, τζίρος κ.λ.π.)					
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται και με τη χρήση ποιοτικών δεικτών (προοπτικές σχεδίου, οργάνωση επιχείρησης, ποιότητα στελεχών κ.λ.π.)					
Η αξιολόγηση είναι αυστηρότερη για επιχειρήσεις που είναι άγνωστες στην τράπεζα					
Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μετά από κοινή συνεργασία των στελεχών του τμήματος χρηματοδότησης					
Η αξιολόγηση πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου κεντρικά (από κεντρική υπηρεσία τράπεζας)					
Η εισήγηση του στελέχους μπορεί να επηρεάσει την τελική απόφαση					

5. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ενός επιχειρηματικού σχεδίου, ποια από τα παρακάτω στάδια ακολουθεί η τράπεζά σας και με ποια σειρά;

*Εάν είναι το πρώτο πράγμα που εξετάζεται (1), το δεύτερο (2), το έκτο (6) κ.ο.κ.

**Για όσα από τα παρακάτω δεν εξετάζετε, αφήστε κενό το αντίστοιχο τετράγωνο

Στάδια Αξιολόγησης	Σειρά πραγματοποίησης
Εκτίμηση της εμπορικής σκοπιμότητας του εγχειρήματος (προβλήματα που θα λύσει κ.λ.π.)	
Αξιολόγηση του υπό ανάπτυξη προϊόντος (απαιτούμενος χρόνος, κόστος, προοπτικές κ.λ.π.)	
Εκτίμηση της δυναμικής αγοράς (μέγεθος, ανταγωνιστές κ.λ.π.)	
Προκαταρκτική συζήτηση με τον επιχειρηματία και πρόχειρη παρουσίαση του σχεδίου του	
Εκτίμηση του μεγέθους του κινδύνου (risk of default) που εμπεριέχει για την τράπεζα	
Αποτίμηση των χρηματοοικονομικών δεδομένων της πρότασης (απαιτούμενη χρηματοδότηση, πιστοληπτική αξία -φήμη επιχειρηματία & επιχείρησης, ρευστότητα κ.λ.π.)	
Εκτίμηση των υπαρχόντων εγγυήσεων από την επιχείρηση, για τη διασφάλιση του δανείου	
Άλλο, εξηγήστε _____	

6. Σημειώστε το βαθμό στον οποίο λαμβάνετε υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες, προκειμένου να αξιολογήσετε μια αίτηση για χρηματοδότηση από μια επιχείρηση (1=σε πολύ μικρό βαθμό, 5=σε πολύ μεγάλο βαθμό):

Κριτήρια-Προϋποθέσεις	1	2	3	4	5
Μέγεθος αιτούμενης χρηματοδότησης					
Κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο (τζίρο, μερίδιο αγοράς κ.λ.π.)					
Πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία/της επιχείρησης					
Χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης (κερδοφορία, οφειλές προς τρίτους, ρευστότητα κ.λ.π.)					
Παρεχόμενες υλικές εγγυήσεις (εξοπλισμός, ακίνητα κ.λ.π.) για τη διασφάλιση του δανείου					
Υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο (business plan), με ανάλυση όλων των παραμέτρων (χρηματοοικονομικά, αγορά, προοπτική, σκοπιμότητα κ.λ.π.)					
Χρονικό διάστημα αποπληρωμής του δανείου					
Προοπτικές που τυχόν ανοίγονται για την τράπεζα με τη συνεργασία της με την επιχείρηση (ευρύτερη συνεργασία, ενδεχόμενη χρήση του προϊόντος κ.λ.π.)					
Ικανότητα της επιχείρησης να φέρει σε πέρας το σχέδιο (ποιότητα-ικανότητες-ανθρώπινου δυναμικού, διοίκηση, γνώση, δέσμευση του επιχειρηματία κ.λ.π.)					
Την απόδοση του σχεδίου σε περίπτωση επιτυχίας του					
Υπαρξη ιστορικού επιτυχημένων εγχειρημάτων της επιχείρησης ή/και του επιχειρηματία στην αγορά (Track record)					
Φήμη της επιχείρησης και του επιχειρηματία στην αγορά					
Υπάρχουσα συνεργασία-σχέση της επιχείρησης με την τράπεζά μας					
Άλλο, εξηγήστε _____					

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

- ΤΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ;
- ΣΕ ΤΙ ΕΙΔΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΧΟΡΗΓΗΘΗΚΑΝ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΕ ΤΙ ΠΟΣΟΣΤΟ;
- ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΕΜΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΝΑ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΕΙ ΚΑΠΟΙΟΝ ΑΓΝΩΣΤΟ ΤΗΣ ΠΕΛΑΤΗ Ή ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ;
- ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ;
- ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΧΟΡΗΓΗΘΕΙ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ;
- ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΕΠΙΣΦΑΛΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ;
- ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΔΙΑΦΗΜΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ;
- ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΠΙΟ ΠΡΟΣΙΤΑ ΣΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ;
- ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ Ο ΠΕΛΑΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΟΣ ΚΑΙ «ΚΑΛΟΠΛΗΡΩΤΗΣ» ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΙΟ ΕΥΝΟΪΚΟΙ ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ;
- ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ Ο ΠΕΛΑΤΗΣ ΕΧΕΙ ΚΑΛΗ ΦΗΜΗ ΚΑΙ ΠΕΛΑΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΕΛΑΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, ΟΙ ΟΡΟΙ ΔΑΝΕΙΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΕΥΝΟΪΚΟΙ;
- ΜΕ ΠΟΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΠΑΡΟΧΗ ΕΝΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ; (ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΕΓΚΡΙΣΗ;)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

➤ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- **BANK OF ENGLAND** (2001), *"THE FINANCING OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES"*, Report.
- **EUROPEAN COMMISSION**, (2000), *"FUNDING OF NEW TECHNOLOGY-BASED FIRMS BY COMMERCIAL BANKS IN EUROPE"*, Enterprise Directorate-General.
- **EUROPEAN COMMISSION** (1997), *"THE SINGLE MARKET REVIEW, SUB-SERIES II: IMPACT ON SERVICES, VOL. 3: CREDIT INSTITUTIONS AND BANKING"*, Luxemburg.
- **LIFT**, (1998), *"? FINANCING INNOVATION, A GUIDE?, INNOVATION AND PARTICIPATION OF SMES? PROGRAMME, EUROPEAN COMMISSIONS FIFTH RESEARCH FRAMEWORK PROGRAMME"*, Luxembourg.

- **ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Κ. , ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ Α. , ΜΠΕΛΛΑΣ ΑΘ. ,** (2004) , *"ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ"*, Πανεπιστήμιο Πατρών.
- **ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΗΣ**, 1997, *"ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ"*, ΑΘΗΝΑ.
- **ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑΔΙΑ ΕΘΝΙΚΗΣ**
- **ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ**, 2006 , *"ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ"*, ΜΑΪΟΣ , ΚΑΛΑΜΑΤΑ.
- **ΚΙΟΧΟΣ Π.Α. – ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ.Δ. ,** (1997) , *"ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗ-ΤΡΑΠΕΖΕΣ"*, ΑΘΗΝΑ.
- **ΜΑΚΡΗΣ ΗΛΙΑΣ , ΔΡ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ ,** (2006) , *"ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟΥ"* , ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ «ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ» , ΑΘΗΝΑ.

➤ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

- **ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**, TEAM LEADER στο Κατάστημα 788.
- **ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ** , Αναπληρωτής Διευθυντής Εθνικής Παραλίας Καλαμάτας.

➤ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- **www.esee.gr** (ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ)
- **www.gsrt.gr** (ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ - ΓΓΕΤ)
- **www.nbg.gr** (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)